

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 7 (1514) 1979 VASARIS - FEBRUARY 15

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4872

30 ct.

Negestanti ugnis

Kaikurie rašytojai mėgsta kalbėti apie šviesos bei ugnies šaltinį, kuris, dėl išorinių priežasčių subyrėjęs, suskyla į mažas daleles, patenkančias į žmonių širdis ir nešančias laimę, paguodą, nuraminimą. Klasiškas tokio kūrinio pavyzdys yra Jono Biliūno (nuo jo mirties š.m. kovo mėn. sueina 100 metų) "Laimės žiburys", švietęs ant augšto kalno ir subyrėjęs į daleles, atnešusias laimę pakalnių gyventojams. Idomus panašios temos kūrinys yra Vydušo drama "Paskutinė vaidilutė". Čia parodoma, kaip senovės miško glūdumoje baigia degti paskutinis aukuras. Pasiima iš jo ugnies paskutinę vaidilutę ir išneša liepsną į žmonių širdis, kuriose toji tautinė ugnis turėsianti degti per amžius. Vydušo raštai yra giliai filosofiniai bei simboliniai. Ir "Paskutinės vaidilutės" drama autorius nori atskleisti mūsų tautos likimą praeityje. Daug sykių mūsų tautiniai aukurai griuvo. Griuvo jie realiai, kai vokiečiai kryžiuočiai naujojo Dievo vardu juos ardė, naikino. Griuvo jie didžiųjų kunigaikščių laikotarpiui pasibaigus, kai sulenkėję dvarininkai pradedančią išiebtį lietuviškąją kultūrą pakeitė lenkiškąja. Griuvo jie carų Rusijai okupavus Lietuvą, kai net lietuviškos maldaknygės buvo gaudomos ir deginamos. Griuvo jie nepriklausomybės kovų pradžioje tose Lietuvos vietose, kurių jaunutė mūsų kariuomenė nespėjo apginti nuo žymiai stipresnių priešo pajėgų. Griuvo pagaliau ir mūsų nepriklausomos Lietuvos aukuras, tiems patiems rusams, tik kitos spalvos uniformose, mūsų tėvynę okupavę antrą kartą. Griuvo jie ir subyrėjo... tam, kad jų dalelės atskirais aukurais išaugtų visų mūsų širdyse. Jos pateko į gerą dirvą ir išaugo...

VYTAUTINIAIS laikais iš senųjų aukurų į žmonių širdis atėjusi amžinoji lietuviškoji ugnis išaugo į krikščioniškąją religiją, per šimtmečius buvusią ir tebesančią didžiojo mūsų tautinio atsparumo ramsčiu. Caro naikinami lietuviškosios spaudos aukurai atėjo kibirkštims ir tautiečių širdis ir jas iš naujo prikėlė tautiniam atgimimui. Dėlto pranašiskasis Maironis dainavo: "Nebeužtenka upės bėgimo, norint sau eiti į pamažų". Knygnešius ir slaptųjų lietuvių mokytojų širdis šildė ta pati per šimtmečius nepajėgta užgesinti ugnis. Juos sekė motina, mokydama savo vaiką skaityti prie ratelio. Toji pati ugnis savanorių krauju apšlakstė Sirvintų, Giedraičių, Radviliškio, Lukšių ir kitus nepriklausomybės kovų laukus. O kai griuvo didysis nepriklausomos Lietuvos aukuras, iš jo pasklido amžinosios ugnies kibirkštys plačiau, negu betkada praeityje. Dalį tautos jos nuvedė į miškus nelygiai, mirtinai kovai su okupantu. Kitoje tautos dalyje ta amžinoji ugnis, lyg žiemkenčio grūdas, įsitvirtino ilgam laikui, eidama iš kartos į kartą. Ir ten ji tebėra neužgesusi, kartais ramiai rusenanti, o kartais ugnikalniu prasiveržianti Lietuvoje ir išseivijoje. Šioje Geležinės Uždangos pusėje, paskendę moderniosios civilizacijos sukuriuose, nešami greito jos tempo, kartais tų lietuviškosios ugnies apraiškų nė nepamatomė. O tą amžinąją tautinę ugnį štai neša motina, vėždama savo vaiką keliasdešimt mylių šeštadieniais į lietuviškąją mokyklą; neša moksleivis, dalindamas savo laiką tarp studijų, uždarbio ir lietuviškosios veiklos; neša pasiturintis, aukodamas lietuviškiems reikalsams stambesnes sumas; neša eilinis tautietis, tas visur reikalingas "pilkasis didvyris", dirbdamas lietuviškuosius darbus visur, kur tik reikia, nesirankiodamas ir neatsisakinėdamas.

OTEN, ANOJE Geležinės Uždangos pusėje, nežiūrint milžiniškų pastangų lietuviškąsias kibirkštis užgesinti per mokyklas, organizacijas ir visą visuomeninio gyvenimo struktūrą, — lietuviškoji ugnis tebėra gyva. Prasiveržia ji kartais didele liepsna, kaip tai įvyko Romo Kalantos atveju. Prasiveržia ji drąsiu žodžiu teismuose, kaninių stovyklose, kalėjimuose, pogrindžio spaudoje, toje upėje, kurios bėgimo neįmanoma užtenkti. Ten skaitome: "Suklysta manant, kad pakaks sunaikinti nepriklausomą Lietuvą subrendusią kartą, ir pasipriešinimas bus užgnaužtas. Šiandien prieš jus kovoja karta, subrendusi okupacijos metais. Niekuo negalite būti užtikrinti, kad gyveniman ateinančios kartos dar ryškiau nesieks laisvės ir nepriklausomybės. Mes neišnyksim!" ("Aušra", 1978 m.). Taip, nei kryžiuočiai, nei lenkų bajorai, nei caro žandarai per šimtmečius nepajėgė užgesinti lietuviškos amžinosios ugnies. Nepajėgs jos užgesinti nei dabartiniai Lietuvos pavergėjai, nei lėbaujantys Amerika. Tą kelią mums nušviečia senųjų lietuviškųjų aukurų liepsnos. A. R.

KANADOS ĮVYKIAI

Konstitucija ir doleris

Kanados premjerų konferencija konstitucijos pakeitimui klausimui, suaukta Otavoje min. pirm. P. E. Trudeau au iniciatyva, nepasiekė jokių esminių nutarimų. Ši kartą ji buvo pradėta uždarais posėdžiais, į kuriuos nebuvo įsileisti spaudos atstovai. Atrodo, buvo siekta visiškai atviro pasikeitimo nuomonėmis, tik antrąją konferencijos dalį paliekant viešai. Bene idomiausia pasiūlymą padarė Ontario premjeras W. Davis — parsigabenti iš Britanijos parlamento vadinamąjį S. Amerikos Britų Aktą, kuris yra laikomas Kanados konstitucija, ir tik tada siekti atitinkamų jos

reformų. Deja, net ir šiam simboliniam mostui nebuvo susilaukta pilno pritarimo. Pagrindinė priežastis — S. Amerikos Britų Aktą galima keisti tik su visų Kanados premjerų sutikimu. Kaikurie premjerai, ypač Kvebeko R. Levesque, nuogąstauja, kad konstitucijos keitimui, kai ji būtų jau Kanadoje, galėtų būti įvesta dviejų trečdalių balsų dauguma. Otavos konferencijoje premjerai pasiekė ketinimą neįvesti sutarimų — palikti monarchinę santvarką, šeimos įstatymus, įskaitant vedybas ir skyrības, patikėti provincijų kontrolei. Buvo taipgi

(Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuvių tautos žadintojo bei Lietuvos nepriklausomybės skelbėjo dr. JONO BASANAVICIAUS kapas ir paminklas Rasy kapinėse Vilniuje. Apatinėje dalyje įrašas: "Kada mes jau in dulkes pavirsim, jei lietuviška kalba bus tvirta pastojus, jei per mūsų darbus Lietuvos dvasia atsikvošės, tasyk mums ir kapuose bus lengviau, smagiau ilsėtis."

PRANEŠIMAS IŠ ITALIJOS

Kai didieji kalbasi Romoje

Popiežiaus pokalbis su Gromyka apie religinę laisvę Lietuvoje

KL. RAZMINAS

Italijos radijas, televizija ir spauda, išsamiai pranešdama apie popiežiaus Jono-Pauliaus II-jo istorinę kelionę į Meksiką, plačiai komentavo ir Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerio Andriejaus Gromykos vizitą Vatikane. Įtakingas ir plačiai skaitomas Romos dienraštis "Il Tempo" sausio 25 d. laidoje rašo:

"Vakar Vatikane įvyko dar niekad istorijoje nepasitaikęs faktas — pirmą kartą rusų kalba čia buvo panaudota oficialiame diplomatiname pokalbyje. Apie dvi valandas popiežius be vertėjo kalbėjosi su sovietų ministru rusiškai. Tai jau šeštas kartas, kai sovietų ministeris susitinka su Katalikų Bendrijos galva. Pirmasis jo susitikimas su popiežium Pauliu VI-ju įvyko 1965 m. Jungtinėse Tautose Niujorke. Po to jis aplankė popiežių Vatikane 1966, 1970, 1974 ir 1975 m. Ir tomis progomis buvo kalbėtasi nusiginklavimo, taikos ir religinės padėties Sovietų Sąjungoje klausimais, paliečiant Lietuvos bei Latvijos problemas."

"Il Tempo" dienraštis savo straipsnyje toliau pažymi, kad Lietuva, turinti apie 3 milijonus gyventojų, beveik iki 96% esanti katalikiška. Nepriklausomoje Lietuvoje veikia 4 kunigų

seminarijos, 122 vyrų ir moterų vienuolynai, 72 katalikiškos mokyklos, 49 labdaros institucijos, 32 katalikiški laikraščiai. Šiandien gi — pažymi "Il Tempo" — liko tik viena kunigų seminarija su ribotu 65 seminarijų skaičiumi ir griežtai kontroliuojama religine veikla. Savime suprantama, Apaštalu Sostas siekia, kad Lietuvos katalikai galėtų naudotis pilna religine laisve, kaip tai buvo autoritetingai sankcionuota Helsinkio konferencijoje.

Bet grįžkime prie Gromykos vizito Vatikane, — rašo toliau "Il Tempo". Iškilmingai sutikęs Vatikane min. Gromyka buvo priimtas popiežiaus Jono-Pauliaus II-jo privačioje audiencijoje. Kadangi audiencija buvo "privatus pobūdis", tai nebuvo paskelbta jokio atskirom komunikato apie pasikalbėjimo eigą. Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" sausio 25 d. laidoje tik oficialiai paskelbė apie įvykusių faktą. Kiek patirta iš Vatikano šaltinių, susitikimas įvyko "nuosirdžioje atmosferoje" ir lietuvių pasaulinės taikos, taikaus sugyvenimo ir tarptautinio bendravimo klausimus. Be to, buvo paliesta ir Katalikų Bendrijos padėtis Sovietų Sąjungoje, ypač Lietuvoje. Popiežius Jonas-Paulius II puoselėjęs mintį artimiausiu laiku su teikti pilną autonomiją Lietu-

vos sostinės Vilniaus arkivyskuvos sostinės Vilniaus arkivyskuvai, kuri dabar faktiškai yra vadovaujama apaštalinio administratoriaus vyskupo Edvardo Kiesel, gyvenančio Balstogėje, Lenkijoje. Popiežius siekia su tvarkyti Vilniaus arkivyskupijos ribas, kaip dar neseniai buvo sutvarkytos Rytų Vokietijos vyskupijų teritorijos. Tai būtų pirmas žingsnis visom penkiom Lietuvos vyskupijom, dabar valdomom apaštalinio administratorių, paskirti reziduojančius vyskopus — ordinarus ir įgalintų sudaryti oficialią Lietuvos vyskupų konferenciją. Esą visai galima, pažymi Romos dienraštis, kad Sventasis Tėvas ateityje paskirs ir kardinolą Lietuvai, kuri kaip žinoma, esanti viena iš 15-kos Sovietų Sąjungos respublikų. Bet tai yra tik hipotezės, iki šiol oficialiai nepatvirtintos Vatikano šaltinių — pažymi "Il Tempo" dienraštis.

Taip pat manoma, rašo toliau italų spauda, kad popiežius Karolis Wojtyła, kuris jau tiek kartų yra pareiškęs savo troškimą apsilankyti savo tėvynėje, iš Kremliaus atstovo stengėsi patirti sovietų reakcijas dėl jo planuojamos kelionės į Lenkiją. Ši problema turinti ir svarbią politinę reikšmę. Kaip teisingai pažymėjo Vienos arkivyskupas kardinolas Koenig, tokia kelio-

(Nukelta į 6 psl.)

Pasaulio įvykiai

SACHO R. PAHLAVIO PASIRINKTAS IRANO PREMJERAS S. BACHTIARAS atsistatydino, kai jam oficialią paramą atšaukė kariuomenės vadai. Religinis mahometonų vadas A. R. Chomeinis ministerių kabinetą pavėdė sudaryti M. Bazarganui. Tuo būdu Irane buvo net du premjerai — oficialusis ir opozicinis. A. R. Chomeinio šalininkai pradėjo įsitvirtinti Isfahane bei kituose miestuose. Galutinis susikirtimas praėjusį savaitgalį įvyko sostinėje Teherane, kai dalis aviacijos karių šio miesto bazėje perėjo į A. R. Chomeinio pusę. Jų neistengė numalšinti elitinė imperatoriškoji gvardija. Kariuomenės vadovybė tada visus karius iš Teherano gatvių sugrąžino į kareivines ir atšaukė savo paramą premjerui S. Bachtiarui. A. R. Chomeinio šalininkai, kovojantys už mahometoniškos respublikos įsteigimą,

užėmė visas policijos nuovadas, radijo ir televizijos stotis. Benzinu bonkomis jie sunaikino keletą tankų, sudegino Izraelio ambasadą ir daugelį kitų pastatų. Taigi, pergalė jau yra mahometonų vado A. R. Chomeinio rankose. Jo ekonominis patarėjas dr. F. Bani-Sadras kalba apie drastiškas reformas, kurios gali skaudžiai paliesti Vakarų pasaulį. Pernai Iranas už Vakarams parduotą naftą buvo gavęs \$25 milijonus. Dr. F. Bani-Sadras naftos tiekimą žada sumažinti iki 40%, nors Iranas dėl ilgai trukusių maištų yra atsidūręs ekonominėje aklovietėje. Nuo praėjusių Kalėdų teko pasiskolinti \$2 milijonus. Skola užsieniui dabar jau siekia \$6 milijonus. Iš užsienio taipgi tenka įsivežti didžiąją dalį maisto gaminių, kurių neišstengs pakeisti net ir skubi žemės reforma.

Naftos galvosūkis

Šiuo metu naftos tiekimas Irane yra beveik visiškai sustojęs — jos net nepakanka pačiam Iranui. Jeigu dr. F. Bani-Sadras užsienin išleis tik 40% anksčiau parduoto kiekio, bus sukelta pasaulinė naftos krizė, kuri bene skaudžiausiai palies JAV. Nukentės ir Kanada, iš Irano kasdien išveždavusi 120-000 statinių naftos. JAV energijos ištekliai sekr. J. Schlesingeris nuogaustauja, kad gali tekti uždaryti benzinu pardavvyklas sekmadieniais ir galbūt įvesti jo pardavimą normuojančias korteles. Kanados energijos ištekliai tvarkantis min. A. Gillespie kortelių įvedimo nenumato. Jis netgi žada padidinti naftos tiekimą amerikiečiams iš Albertos krizės atveju, bet už ją amerikiečiai turės atsilyginti tanklaisiais atvežama nafta rytinei Kanados daliai.

Salų problema

Kai Vakarų sąjungininkai buvo beužbaigia karą su Japonija, jin įsijungė ir Sovietų Sąjunga, užimdama keturias Japonijos salas, esančias prie šiaurinės didžiosios Hokkaido salos. Tų salų Maskva nesiruošia grąžinti Japonijai ir dėl jų net negali pasirašyti taikos sutarties. Komunistinės Kinijos vicepremierui D. Ksiaopingui iš JAV skrendant į Japoniją, pastarosios užsienio reikalų vicemin. M. Takašima įteikė notą Sovietų

tų Sąjungos ambasadoriui D. Pollanskiui. Notoje pastebima, kad dviejose salose sovietai įsirengia karines bazes su aerodromais ir radaro tinklu, jau yra sutelkę kelis tūkstančius karių. Japonija reikalauja sustabdyti bazių įrengimą, išsivežti karius ir grąžinti užgrobtas salas.

Pakars premjerą?

Augščiausiasis Pakistano teismas 4:3 balsų santykiu patvirtino mirties bausmę buvusiam premjerui A. Bhuttui, kurį 1977 m. vasarą iš valdžios pašalino karinis sukilimas. Pakistana dabar valdo karinio diktatoriaus gen. M. Zia ul-Haqo režimas, į kalėjimus uždaręs nemažą skaičių pakistaniečių. Z. A. Bhuttą jis apkaltino 1974 m. įvykdyta politine žmogžudyste. Teigiama, kad Z. A. Bhuttas buvo įsakęs saugumiečiams nužudyti politinį savo oponentą A. R. Kasurį. Įvykdytame atentate šis politikas išliko gyvas — nušautas buvo jo tėvas. Teismas Z. A. Bhuttą pripažino kaltu, o dabar sprendimą patvirtino ir augščiausiasis teismas. Pasmerktašis atsisako malonės prašymo diktatoriaus gen. M. Zia ul-Haqo režimui. Z. A. Bhutto gyvybę specialiomis telegramomis stengiasi išgelbėti daug pasaulio vadų, jų tarpe JAV prez. J. Carteris, Kanados premjeras P. E. Trudeau, popiežius Jonas Paulius ir netgi sovietų kompartijos vadas L. Brežnevas.

Žiurkės Londone

Britaniją nusiaubusi nesibaigiančių streikų banga atnešė skaudžių pasekmių Londonui, kur jau beveik mėnesį streikuoją atmatų surinkėjai. Sostinės gatves užplūdo žiurkių armija, išlindusi iš kanalizacijos vamzdžių bei įrenginių. Miesto vadovai buvo priversti šauktis privačių kontraktorių pagalbos atmatoms išvežti. Paskutinieji viešosios nuomonės tyrimo duomenys liudija darbičėjų partijos ir jos premjero J. Callaghano populiarumo kritimą. Už darbičius dabar pasisako tik 36% apklaustųjų, už konservatorius su jų vade M. Thatcher — 55%. Šią reakciją iššaukė nesibaigiantys streikai; besaikiai unių reikalavimai. Atrodo, Britanijos gyventojai nori apinasrio salą skandinancioms unijoms.

Šiame numeryje:

Negestanti ugnis

Tai, kas amžiais jaudina kiekvieną lietuvi

Kai didieji kalbasi Romoje

Maskvos ir Romos pokalbis apie Lietuvos reikalus

Praeities klaidos ir pamokos

Baltijos valstybių politika, žvelgiant iš perspektyvos

Helsinkio tribunos

Reikšminga konferencija Europoje laisvių klausimu

Suplanuota jaunimo stovykla

Pokalbis su kun. A. Saulačiu apie jaunimo kongresą

"Booze... you choose"

Jaunimas mėgsta alkoholį mažiau už senimą

Nuotykiai važiuojant į kursus

Moksleivių kelionė į Dainavą pas ateitininkus

Nužudytas lietuvių studentas

Nuo piktadarių rankos žuvis Algis Trimakas

Sunikintas Mažvydas dramos veikale

Justino Marcinkevičiaus kūrinys idėjinu požiūriu

"Laisvės sonata"

Anatolijaus Kairo poezija recenzento rankose

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyta. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuomone.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Sveikinimas iš Lietuvos

Ką tik gautame "LKB Kronikos" 35 nr. yra šis sveikinimas popiežiui Jonui-Pauliui II

Jūsų Šventenybe!

Mes, Lietuvos kunigai ir tikintieji, sveikiname Jus išrinkimo Augščiausiojo Bažnyčios Ganytoju ir Jūsų inauguracijos iškilnių progą; linkime Jums Šv. Dvasios šviesos ir Jo meilės ugnies, vadovaujant Bažnyčią šiais dorovinio smukimo ir kovojančio ateizmo laikais.

Mes tikimės, kad Jūs asmenyje tiek Lietuva, tiek ir kitos tautos, kuriose persekiojamas tikėjimas, sulauks stiprios paramos iš uolaus žmogaus ir tikinčiųjų teisių bei laisvių gynėjo, kad Kristaus Evangelija nevaržomai gautų pasiekti kiekvieną tiesos ir meilės trokštančią širdį. Šią mūsų viltį ypač sustiprina žinojimas, kad Jums yra labai gerai pažįstamos mūsų šalys ir kad, kovodami už tikinčiųjų teises, esate įgiję didelę patirtį.

Labiausiai mes viliamės, kad Jūs vadovaujama naują Vatikano diplomatinę kryptį įkvėps mums gilios pagarbos ir pasitikėjimo Apaštalių Sostu ir nestums Rytų kraštų tikinčiųjų ir dvasiškių ir pesimizmą, pasyvumą dėl daromų ateistams diplomatinio nuolaidų. Jūs mus sužavėjote 41 eucharistinis kongrese, vadovaudamas pamaldoms už tautas, kuriose persekiojamas tikėjimas. Savo drašiu žodžiu Jūs gynėte jų teises, įskeldamas ir Lietuvos tikinčiųjų

drašą, kovojant už Kristų ir Bažnyčią.

Jūs savo pirmoje kalboje kardinolams priminėte už tikėjimą kalėjimuose kenčiančius asmenis. Juk visa eilė mūsų tautos sūnų ir dukrų — Petras Plumpa, Nijolė Sadūnaitė, Ona Pranskūnaitė, Vladas Lapienis ir kt. — kenčia lageruose bei tremtyje už Kristų.

Mus pasiekė žinios, kad jau savo pirmuose pareiškimuose pasakėte, jog Jūs pusę širdies priklausote Lietuvai. Jūs pareiškėte norą aplankyti savo Tėvynę Lenkiją ir Sovietų Sąjungą. Mes labai norėtume, kad ta proga aplankytumėte ir katalikiškąją Lietuvą. Jūs turėsite progos pamatyti lietuvių pamaldumą ir ištikimybę Bažnyčiai bei jos vyriausiam Ganytojui.

Jūsų pasakytą lietuvišką sveikinimą mes priėmėme kaip įvertinimą mūsų sudėtų aukų už Kristų. Priimdami audienčioje mūsų vyskupus, Jūs iš naujo parodėte tėvišką palankumą Lietuvos tikintiesiems.

Dievas tikrai išklaušė mūsų maldų ir šiandien jaučiamės nepamiršti labiau kaip betkada anksčiau. Lydėsime ir ateityje nuoširdžia malda Jūsų gyvenimo bei veiklos žingsnius ir lauksime efektyvios paramos.

"LKB Kronika" Lietuvos kunigų ir tikinčiųjų vardu

Daugiau mirusių nei išventintų

Sarasas 1978 m. Lietuvoje mirusiųjų ir naujai išventintų kunigų

MIRUSIEJI

1. TYLA, ANTANAS, Notėnų (Telšių vysk.) klebonas, gimęs 1908. VI. 12, įšv. 1935. I. 20, mirė 1978. I. 23.
2. SERMUKSNIS, MATAS, Vaskų (Panevėžio vysk.) klebonas, gimęs 1902. III. 15, įšv. 1930. VI. 6, mirė 1978. II. 16.
3. LACHOWICZ, ALEKSANDRAS, Mlekūnų (Vilniaus arkiv.) administratorius, gimęs 1895, įšv. 1929, mirė 1978. II. 16.
4. SABALIAUSKAS, EUGENIJUS, Pagirių (Kauno arkiv.) klebonas, gimęs 1912. IX. 13, įšv. 1937. VII. 4, mirė 1978. III. 27.
5. SIMKUS, AUGUSTINAS, Vadvėžio (Kauno arkiv.) altaris, gimęs 1887. XI. 23, įšv. 1919. VIII. 15, mirė 1978. IV. 7.
6. RUPYS, STEPONAS, Pajlesio (Kauno arkiv.) klebonas, gimęs 1926, įšv. 1966, mirė 1978. V. 10. Palaidotas Radviliškyje.
7. TAMOŠAUSKAS, VACLOVAS, Baisgalos (Kauno arkiv.) klebonas, gimęs 1920. I. 18, įšv. 1945. VI. 16, mirė 1978. IV. 22.
8. APANAVICIUS, JUOZAS, Smilgių (Panevėžio vysk.) klebonas, gimęs 1910. I. 5, įšv. 1936. V. 3, mirė 1978. IV. 27.
9. MACIUS, PRANAS, Viekšnių (Telšių vysk.) altaris, gimęs 1891. I. 28, įšv. 1918. V. 1, mirė 1978. V. 6.
10. KARVELIS, PRANAS, Lyduoklių (Kauno arkiv.) klebonas, gimęs 1906. III. 22, įšv. 1934. V. 26, mirė 1978. V. 10.
11. LAZINSKAS, PETRAS, Jonišio (Kauno arkiv.) klebonas ir dekanas, gimęs 1912. VI. 29, įšv. 1936. VII. 5, mirė 1978. VI. 5.
12. BANAITIS, MYKOLAS, Panevėžio katedros altaris, gimęs 1902. IX. 13, įšv. 1928. IV. 24, mirė 1978. VII. 17.
13. BALANDIS, VILIUS, Skuodo (Telšių vysk.) altaris, gimęs 1891. IV. 6, įšv. 1914. IX. 21, mirė 1978. VIII. 15. Palaidotas Narvydžių kap.
14. ASAKA, PETRAS, Kietaviskų (Kaišiadorių vysk.) klebonas, gimęs 1908, įšv. 1942, mirė 1978. VIII. 23.
15. PRIJALGAUSKAS, HENRIKAS, Velykių (Panevėžio vysk.) administratorius, gimęs 1892, įšv. 1920. V. 9, mirė 1978. VIII. 23. Palaidotas Panevėžyje.
16. RAZMINAS, JUOZAS, Raudėnų (Kauno arkiv.) klebonas, gimęs 1904. VI. 6, įšv. 1927. IV. 2, mirė

1978. VIII. 23. Palaidotas Maironių kapinėse.

17. KOMARAS, ZIGMAS, Giedraičių (Kaišiadorių vysk.) klebonas ir dekanas, gimęs 1914. V. 2, įšv. 1940, mirė 1978. XI. 15.

18. ŽITKEVIČIUS, JURGIS, Anykščių (Panevėžio vysk.) altaris, gimęs 1892. III. 20, įšv. 1915. V. 16, mirė 1978. XII. 24.

19. JASUKAITIS, JUOZAS, Čekiškės (Kauno arkiv.) klebonas, gimęs 1900. IV. 9, įšv. 1928. III. 24, mirė 1978. XII. 26.

1978. V. 28 IŠVENTINTI KUNIGAI:
Kauno arkivyskupijos: BUJOKAS, JONAS, gimęs 1952 m., LUZGAUSKAS, VLADAS, gimęs 1938 m.

Vilniaus arkivyskupijos: PUODIKAS, Stanislovas, gimęs 1948 m.
Telšių vyskupijos: MERLIONAS, PETRAS, gimęs 1941 m., BENIUSIS, ANTANAS, gimęs 1949 m.

Panevėžio vyskupijos: ŠLIAUTERIS, POVLAS, gimęs 1947 m., TAMULIONIS, STASYS, gimęs 1952 m.
Vilniaus vyskupijos: BEKASOVAS, KESTUTIS, gimęs 1955 m., GRAZULIS, ANTANAS, gimęs 1952 m., PEČIUKONIS, JUOZAS, gimęs 1950 m.

* POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS II KELIONE MEKSİKON priminė pasauliui ten veikiančius antireliginius įstatymus, kurie galioja nuo 1917 m., kai dabartinė krašto konstitucija buvo priimta.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter

Praeities klaidos ir pamokos

Baltijos valstybių atsikūrimas ir žlugimas

P. LELIS

Platesne prasme Baltijos valstybėmis vadinami tie kraštai, kurie betarpiškai siekia Baltijos jūrą, kaip Lietuva, Latvija, Estija, Suomija, Švedija, Vokietija ir Lenkija.

Po I D. karo lenkų iniciatyva buvo bandyta jungti tas valstybes į kokį nors politinį sambūrį, bet dėl kaikiurių tų valstybių priešingų interesų nieko nepasiekta. Buvo bandyta sudaryti Baltijos valstybių santarvę bei Švedijos ir Vokietijos, bet Suomija ir Lietuva buvo priešingos, nes jos nenorėjo įsipareigojimo, kuris paveiktų jų geras santykius su Sov. Sąjunga. Tai buvo klaida. Tik Latvija su Estija 1923 m. sudarė politinę ir karinę sąjungą, o 1934 m. jos pasirašė su Lietuva "santarvės ir bendradarbiavimo sutartį". Tos sutartys mažai ką bendram reikali padėjo, tik pataravo sovietams 1939 m. Baltijos valstybių apkalbinimui.

Siauresne prasme geopolitiniams Baltijos valstybių vienetui priklausė tik Lietuva, Latvija ir Estija. Taip tie kraštai tarpautinėje plėtimėje bendru vardu dabar ir vadinami: "Baltic Countries", "Baltische Laender", "Pays Baltiques". Dažnai svetimoje spaudoje ir tų kraštų išeiviai bendru vardu "Baltis" vadinami.

Iš tų trijų valstybių tik Lietuva atsikūrė, nes ji anksčiau apie 500 metų kaip valstybė egzistavo, tuo tarpu kai Latvija ir Estija tapo valstybėmis tik po I D. karo. Atsivėlgiant į tai, kad latviai ir estai apie 700 metų gyveno bendroje Livonijos valstybėje ir sudarė tos valstybės teritoriją ir gyventojus, tai jų atskirų valstybių susidarymą galima vadinti įsteigimu.

Lietuvos valstybės atkūrimą ir jos žlugimą esame pergyvenę ir gerai atsimename, taip pat ir Lietuvos istoriją maždaug žinome, tai šiam rašinyje bus daugiau paliesti mūsų kaimynų latvių ir estų istorijos bei jų valstybių įsteigimo ir žlugimo epizodai.

Po svetimu jungu

Amžiu eigoje geografiniai kraštų pavadinimai ir gyventojai keičiasi, bet teritorijos pasilieka tos pačios. Pvz. kur dingo savo valstybės turėjusios tautos, kaip frankai, burgundai, langobardai, lietuviški prūsai? Jie tapo prancūzais, liuksemburgiečiais, italais, vokiečiais. Panašiai atsitiko su Livonijoj gyvenusiais lybiais, kurių kalba buvo panaši į estų, o tautinis būdas — į latvių. Jie nuo amžių gyveno įsiterpę tarp latvių (Kuršė ir Vidžemėje), vertėsi ūkininkavimu ir žvejyba iki XIII š. pradžios, kol į jų kraštą neatsibėdė šarvuoti vokiečių ordino kariai, pasivadinę "Frates Militiae Christi". Šie juos pavergė, pavadindami jų kraštą lotyniškai vardu Livonija. Jų vardu pavadintas ir ordino įsteigtas miestas prie jūros Libau. Ilgainiui tie lybiai sulatvėjo arba išnyko, o jų teritoriją užvaldė latviai.

Ordino kariai, su išpieštais ant baltų apsiaustų kardais ir kryžiais, platino krikščionybę "kardu ir ugnimi", bet tuo pat metu statė pilis, tiesė kelius, tiltus, steigė miestus ir tuo būdu nešė į rytus Vakarų civilizaciją.

Latviai ir estai gynėsi ir atėjūnų taip greit neįsileido. Latviams daug padėjo lietuviai. Bėdams jėgomis jie sumušė kardininkus prie Saulės (Siaulių) 1237 m. Šiaurinė Estijos dalį ordinas užėmė 1203 m., bet dėl nuolatinių estų sukilimų negalėjo ten išsilaikyti ir 1219 m. pasikvietė Danijos karalių Valdemarą II taktin. Atvykusi danų kariuomenė numalšino estus, kraštą pasisavino, palikdama ordinui pietinę Estiją. (Danai patatė Talino pilį ir miestą). Dėl Livonijos žemių ordinas ilgai varžėsi su Rygos, Tartu ir Saarema vyskupais, kurie pirmiau atvyko platinti tikėjimą.

Po Saulės mūšio nusilpnėjęs Livonijos ordinas susijungė su kryžiuočių ordinu, kuris perėmė visą vadovavimą. Danai, pavarę bemašindami estus, pardavė S. Estiją ordinui 1346 m.

Maskvos caras Jonas IV 1558 m. pradėjo karą su Livonija, kuris truko 25 metus. Į jį įsimaišė Švedija ir Lietuva-Lenkija. Švedai 1561 m. užėmė S. Estiją, o lietuviai ir lenkai — visą likusią Livoniją. Plečiantis reformacijai, katalikiškojo Livonijos ordi-

no galybė vis silpnėjo. Paskutinis to ordino magistras Ketleris pasiliko sau tik Kuršą, pasidavęs Lietuvos-Lenkijos globai. Kuršas tapo kunigaikštija su sostine Mitau (Jelgava). Valdant kunigaikščiui Jokūbui 1610-82, ji buvo kultūriškai ir ekonomiškai iškilusi. Ji įsigijo laivyną ir kolonijas: Afrikoje — Gambiją, Pietų Amerikoje — Tobago salą. Nors tas kolonijas latviai trumpai teišlaikė, bet turėjo bent pasididžiavimo. (Neseniai Tobago sala gavo nepriklausomybę).

1626 m. švedų karalius Gustavas Adolfas, sumušęs Lietuvos-Lenkijos kariuomenę, užėmė visą Livoniją ir ją valdė iki 1721 m. Jo valdymo metu buvo įsteigtas Tartu (Dorpat) universitetas, daug mokyklų ir apamai sukurtytas kraštas. Švedų valdymas paliko estams ir latviams gražų kultūrinį kraštą, kurį jie panaudojo savo tautinio atgimimo skatinimui ir nepriklausomo gyvenimo kūrimui.

Didžiajam Siaurės Karui prasidėjus (1700-1721), jaunas švedų karalius Karolis XII, įsivėlęs į ilgus karus su rusais ir lenkais, nualino užimtus kraštus. Po pralaimėto Poltavos mūšio rusų caras Petras I, pagal Nyštato taiką, užėmė visą Livoniją, išskyrus Kuršo kunigaikštiją. Po paskutinio Lietuvos-Lenkijos padalinimo 1795 m. carienė Kotryna II pasiėmė Kuršą kartu su visa Lietuva.

S. Estiją danai valdė 120 metų. Kartu estus ir latvius valdė: Livonijos ordinas 340 m., švedai 160 m., lietuviai-lenkai 70 m., rusai 200 metų. Jie išbuvo po "svetimu jungu" 720 metų, neskaitant dabartinio jungo.

Estų ir latvių kovos

1917 m. nuvertus carą, laikinai rusų vyriausybė davė rusams per daug pilietinių laisvių, bet nerusų tautų atsiskyrimui nuo Rusijos buvo priešinga. Tų metų balandžio 8 d. estai surengė Petrapilyje didelę demonstraciją, reikalaujanti atsiskyrimo nuo Rusijos. (Petrapilys buvo daug estų karių, kurie pradėjo burtis į atskirus vienetus). Laik. vyriausybė, pirm. kunig. Lvovas leido estams sudaryti savo tautinę tarybą, o karinė vadovybė sutiko sudaryti iš estų karių atskirą divizioną. Tautinė taryba energingai ėmėsi organizuoti kariuomenę, paskyrusi jos vadu plk. Laidonerį. Bet spalio mėn. bolševikai nuvertė laikinąją vyriausybę ir paskelbė, kad betkoks pakraštinių tautų atsiskyrimas nuo Rusijos yra antirevoliucinis žygis.

Netrukus bolševikų gaujos, vadovaujamos estų komunisto Anvelto, įsiveržė į Estiją. Bolševikams ilgai vilkintam derybas L. Brastose, vokiečių kariuomenė pradėjo žygiuoti Petrapilį link ir 1918 m. vasario 25 d. okupavo Estiją. Vokiečiai neleido veikti nei komunistams, nei tautinei tarybai, bet pastaroji veikė paslaptai. Pasirašius L. Brastos sutartį kovo 3 d., vokiečiai iš Estijos pasitraukė, perdavė valdžią sudarytai laikinai vyriausybei, kuriai vadovavo K. Paets (vėliau ilgalaikis prezidentas). Vokiečiams pasitraukus, vėl įsiveržė bolševikai ir, užėmę pusę krašto, paskelbė Estiją sovietine respublika.

Dabar prasidėjo žūbtinė estų kova su bolševikais. Jiems į pagalbą atėjo 2000 suomių savanorių, o Anglija atsiuntė į Taliną karo laivus (adm. Covan) su ginklais ir karine medžiaga. Pa-

A. A. KAZIMIERAS JUODŽBALIS, miręs Maracay mieste, Venecueloje, š.m. sausio 2 d. Palaidotas naujosios miesto kapinėse sausio 3 d. Vellonis buvo Lietuvos karininkas, baigęs IX Karo mokyklos laidą

dedant anglų karo laivams iš jūros pusės, estų kariuomenė bolševikus išstūmė ir 1919 m. vasario mėn. Estija buvo laisva.

Deja, negalėjo daryti taikos su bolševikais, nes Estijos teritorijoje veikė rusų gen. Judeničio armija, kurią aprūpino anglai. 1919 m. vasarą estų kariuomenė užėmė Pskovą ir išvadavo iš bolševikų Vidžemę iki Dauguvos (buv. Livonijos gub.). Vokiečių gen. von der Goltz, užėmęs Rygą, žygiavo tolyn į šiaurę, norėdamas atsiimti Livoniją, bet estų ir latvių kariuomenės pastojai jam kelią prie Cėsio. Prasidėjusios kautynės sąjungininkų kontrolės komisija sustabdė ir pradėjo derybas. Sąjungininkams spaudžiant, vokiečiai sutiko pasitraukti, o latvius su estais sutaukė padalindami Livonijos guberniją perpus ties Valku, t. y. šiaurinę pusę paskyrė estams, o pietinę latviams. Bolševikų sumuštos Judeničio armijos likučius estai internavo ir su bolševikais taikos sutartį pasirašė 1920. II. 2. Baigdamas nepriklausomybės kovas, estų kariuomenė turėjo 74.000 karių, 10 šarvuotų traukinių, 16 tankų, 120 patrankų, 30 kovos lėktuvų (Raštikis).

Latvių išsilaisvinimas iš okupantų buvo daug sunkesnis negu estų, nes 1918 m. pabaigoje Latvijoje šeimininkavo įvairios svetimos kariuonos su apie 100.000 karių. Latviams teko kariauti su trim priešais — bolševikais, vokiečiais ir bermontininkais. Susidariusi Rygoje tautinė latvių taryba 1918 m. lapkričio 18 d. paskelbė nepriklausomybę ir išrinko laikinąją vyriausybę su min. pirm. K. Ulmaniu. 1919 m. sausio 3 d. vokiečiams traukiantis iš Rygos, kartu turėjo pasitraukti ir latvių vyriausybė, nes kitą dieną Rygą užėmė rusų ir latvių bolševikų gaujos, kurioms vadovavo plk. Vacetis ir politinis komisaras Stučka.

Užėmę Rygą, bolševikai paskelbė Latviją sovietine respublika ir žygiavo tolyn į vakarus, užėmę Ventspilį ir Kuldigą, artinosi prie Liepojos, kur buvo susitelkę vokiečiai ir latvių vyriausybė. Gegužės 10 d. vokiečiai šalininkai, padarę perversmą, suėmė Ulmanio ministerius ir sudarė provokišką Niedros vyriausybę, manydami, kad tuo būdu vokiečiai padės išvysti bolševikus. Liepojos uoste buvo keli anglų karo laivai ir karinė misija su gen. Gough. Pats Ulmanis buvo anglų paslėptas viename karo laive. Anglai privertė vokiečius atstatyti Ulmanio vyriausybę, kuriai davė daug karinės medžiagos ir ginklų. Lietuvos vyriausybė iš gautos 100 milijonų paskolos iš vokiečių paskolino Ulmano vyriausybei 3 milijonus.

Vokiečių kilmės kunig. Lieven buvo suorganizavęs iš vietinių vokiečių ir rusų 6000 karių dalinį, vad. Landeswehr, kariuotės prieš bolševikus. Šis dalinis kovojo kartu su latvių kariuomene, bet pakluso vokiečių gen. von der Goltz. Tai buvo nenormali padėtis, dėlto, anglams susitarus su vokiečių baronais, tas dalinys buvo išskirtas iš vokiečių komandos ir jam vadovauti paskirtas anglų plk. Alexander (vėliau Kanados gen. gubernatorius).

Latvių kariuomenė, vadovaujama plk. Balodžio, kartu su Landeswehru pradėjo stumti bolševikus atgal. Tada ir vokiečiai, vadovaujami gen. von der Goltz, prisidėjo ir kartu užėmė Rygą gegužės 22 d. Ulmano vyriausybė sugrįžo į Rygą ir vadovavo toliau vykstančioms kovoms ir valstybės steigimui.

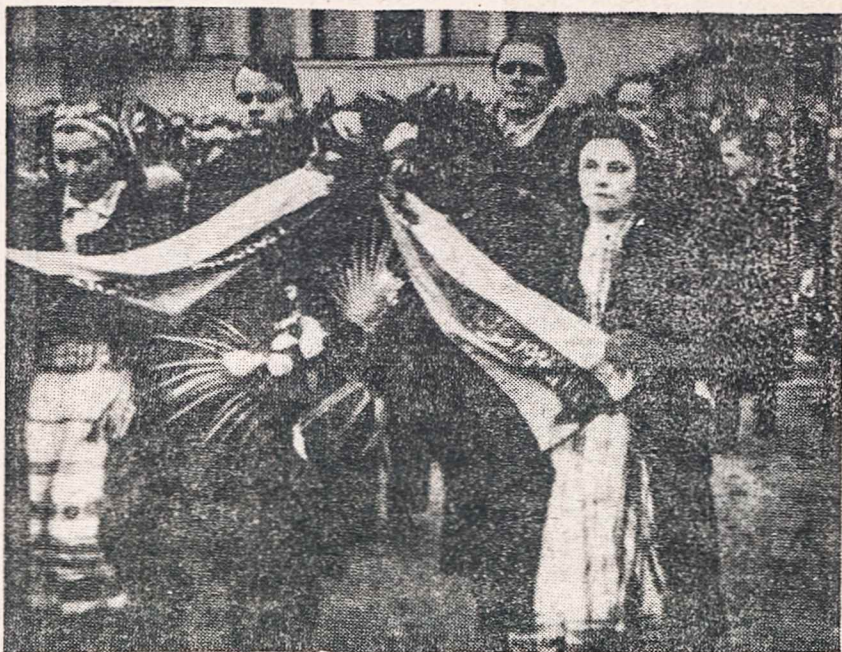
1920 m. sausio 3 d. latvių kariuomenė, padedant lenkų brigadai, užėmė Daugpilį ir išstūmė bolševikus iš Latvijos teritorijos. Taikos sutartis pasirašyta Rygoje 1920. VIII. 11.

Latvijoj dar veikė Bermonto-Avalovo suorganizuota iš vokiečių ir rusų belaisvių 40.000 karių armija neva kovai prieš bolševikus, bet ji kovojo ne prieš bolševikus, o prieš latvius, kurie turėjo daug vargo, kol tą gaują iš savo krašto iškrūpė.

Nepriklausomybės kovoms baigiantis, latvių kariuomenė turėjo 76.000 karių, 5 šarv. traukinius, 90 patrankų, 700 sunk. kulkosvaidžių ir 20 kovos lėktuvų. (Raštikis).

(Bus daugiųjų)

• NAUKJAM prenumeratoriui "Tėviškės žiburiai" — tik \$10 metams. Reguliari prenumerata — \$14.

Vasario 16 Kaune Karo muzėjaus sodelyje 1943 m. (vokiečių okupacijoje): vilnos ir šilko įmonės "Kauno audiniai" atstovai neša vainiką pagerbti žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę

PADĖKA

A+ A
JIEVA

ORANCAITĖ-USVALTIENĖ

mūsų miela mamytė, uošvė ir močiutė
mirė 1979 m. sausio 9 d. Palaidota sausio 12 dieną
Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuoširdžiausia mūsų padėka gerb. klebonui kunigui A. Žilinskiui, lankiusiam velionę per eilę metų namuose, atlaikiusiam jautrias bei turiningas pamaldas koplyčioje, šventovėje, palydėjusiam į amžino poilsio vietą.

Nuoširdi padėka vargonininkui Petrui Šturmui, dr. Jonui Yčui už nuolatinę priežiūrą. Dėkojame už gėles ir taip gausias aukas pinigais. Dėkojame visiems, taip gausiai dalyvavusiems koplyčioje, šventovėje ir palydėjusiems velionę į paskutinę poilsio vietą, mus užjautusiems, guodusiems žodžiu, laiškais ir per spaudą. Dėkojame karsto nešėjams ir šeimininkėms už skanias vaišes.

Jūsų visų nuoširdumu ir jautrumu, mums išreikštu šioj skausmo valandoje, esame giliai sujudinti, labai dėkingi. Jo niekad nepamiršime.

Nuliūdę — dukterys, sūnus ir šeimos

PADĖKA

A+ A
ONAI IVANAUSKIENEI

sergant ir mirus,
susilaukėme daug nuoširdžios paramos.

Pirmiausia dėkojame visiems, kurie lankė velionę ligoninėje. Gili padėka kunigams už religines apeigas laidotuvių namuose, kun. P. Ažubaliui, kun. A. Simanavičiui, OFM, ir kun. I. Grigaičiui už atnašautas Mišias Lietuvos Kankinių šventovėje, kun. P. Ažubaliui už apeigas kapinėse.

Nuoširdus ačiū visiems, aplankiusiems velionę laidotuvių namuose, dalyvavusiems pamaldose, palydėjusiems į kapines, ypač karsto nešėjams, D. Garbaliuskienei, turusiai atsiveikimo žodį Anapilio Moterų Būrelio vardu, narėms už suruoštą kavutę.

Gili mūsų padėka E. Bočkienei, daug padėjusiai laidotuvių metu. Ačiū visiems už paaukotas Mišias, atsiųstas gėles bei vainikus, pareikštas užuojautas.

Už jūsų visų nuoširdumą mūsų skausmo valandoje liekame jums visada dėkingi —

Kazys ir Tomas Ivanauskai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS
NAMŲ

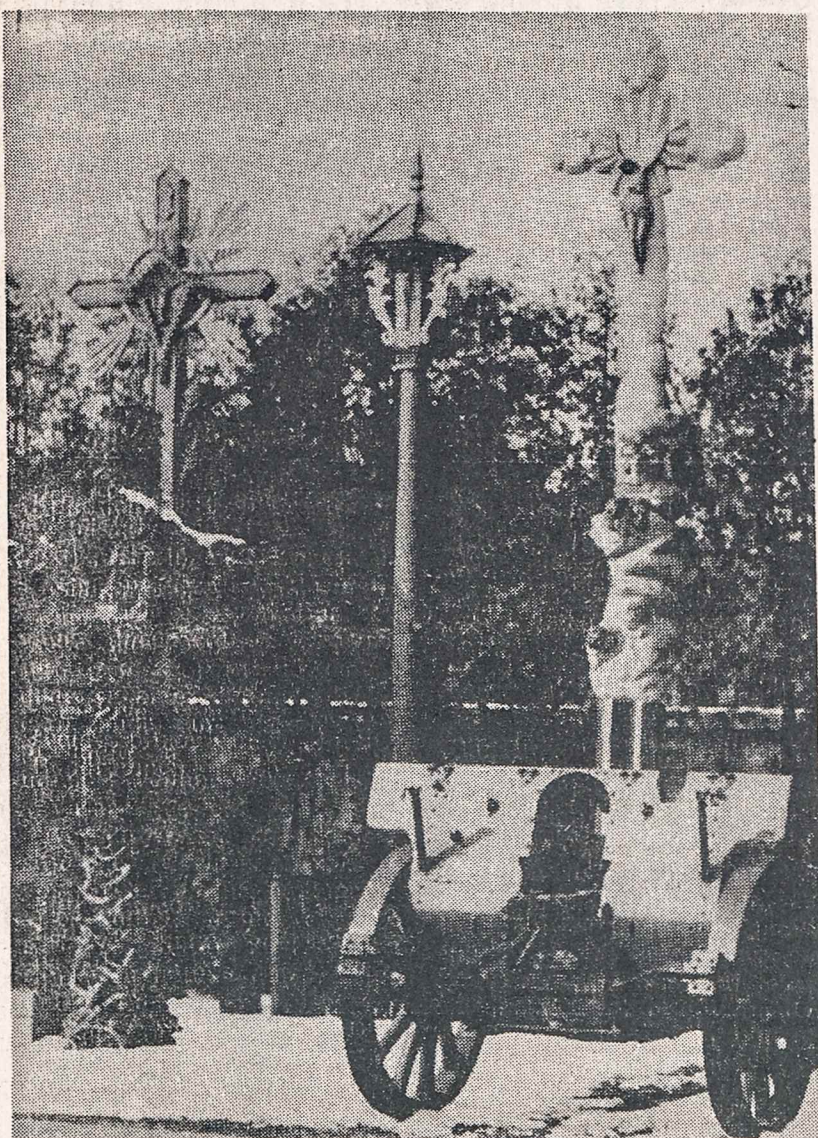
APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas
namams.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Senajame Karo muzėjaus sodelyje Kaune Lietuvos nepriklausomybės laikais

Ateis aušros diena

MIELI LIETUVIAI!

Artėja Vasario šešioliktoji. Šios svarbios sukakties proga Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas sveikina jus visus pavergetoj Tėvynėje, laisvajame pasaulyje ir kviečia į su-kaktį prasmingai, pagal esamas sąlygas, paminėti.

Ši diena mums svarbi, kaip vienas didžiųjų Lietuvos istorijos įvykių, su kuriuo baigėsi daugiau kaip šimtmetį trukęs caro, žandaro ir tamsos metas ir prasidėjo nepriklausomo laimingo gyvenimo laikotarpis.

Vasario šešioliktosios aktas buvo tautinės vienybės išraiška, sujungusi įvairių pažiūrų Lietu- vos Tarybos narius, skelbiančius visos tautos politinę valią. Va- sario šešioliktoji neatskiriama siejasi su lietuvių tautos išliki- mu ir Lietuvos valstybės tase — jos valstybingumu. Dėlto remtina ir išlaikytina visa, kas Lietuvos valstybingumą stipri- na, kas jam dirba ir kas jį sim- bolizuoja. Ši diena yra prasmin- ga proga stiprinti bei skelbti vi- siems mūsų pasiryžimą dirbti

Lietuvos nepriklausomybei ir už ją kovoti.

VLIKas yra vienas mūsų valstybingumo ramsčių — tiek savo prigimtimi, tiek savo darbais. Jie yra nuolatiniai, platus ir vi- sų mūsų pastangų tarpe svarūs. VLIKas nuosirdžiai dėkoja lie- tuvių visuomenei už jam teikia- mą paramą ir laukia jūsų, lais- vieji lietuviai, tolimesnės talkos.

Mūsų pagarba lietuviams pa- vergtoje Tėvynėje, kurie auko- jasi laisvės, nepriklausomybės ir žmogaus teisių idėjoms, ne- pabūgdami žiauriausių okupu- to bausmių. Nežiūrint ilgų ir sunkių okupacijos metų, mūsų broliai bei sesės Tėvynėje yra nepalūžę dvasia ir nepraradę vilties, kad ateis diena, kai „sau- lė“ Lietuvos tamsumus praša- lins“.

Mes, laisvajame pasaulyje mi- nėdami Vasario šešioliktoją, dar kartą pasizadėkime visomis iš- galėmis remti jų kovą.

Vyriausias
Lietuvos Išlaisvinimo
Komitetas

1979 metų vasaris

Švėskime ir dirbkime!

Vasario 16 — Lietuvos nepri- klausomybės paskelbimo šven- tės proga prašome jus savo krašto lietuvių tarpe stipriau pradėti ir ateityje plačiau išvy- tyti konkrečią akciją keliose srityse:

1. Vasario 16 minėjimuose yra būtina iškelti Lietuvos disi- dentų bei politinių kalinių vyk- domus darbus ir atkreipti dė- mesį į jų prašymus.

2. Kreiptis į savo krašto vy- riausybę, bažnytinę hierarchiją, tarptautines organizacijas, aka- demines institucijas, įtakingus asmenis ir plačiąją spaudą, pra- šant juos savo autoritetu daryti įtaką Sovietų Sąjungai, kad bū- tų grąžinta laisvė Viktorui Pet- kui, Baliui Gajauskui, Nijolei

Sadūnaitei ir visiems kitiems mūsų tautos politiniams ka- linams. Tą daryti reikia organi- zuoti ir paskirai. Minėjimuose verta priimti rezoliucijas ir pa- ruošti atitinkamus memorandumus. Visi turėtų rašyti asmeni- nus laiškus augščiau išvardin- toms institucijoms su tuo pačiu prašymu.

3. Organizuoti laiško rašymo akciją politiniams kaliniams ir sovietų pareigūnams. Pridėda- me „Draugo“ ir „Tėviškės Ži- burio“ straipsnius, kurie pla- čiau šiuo reikalu teikia informaci- jų. Nors jie daugiau taikomi JAV ir Kanados lietuviams, ma- nome, kad ir kiti kraštai jais ga- li pasinaudoti, prisitaikant prie vietos sąlygų.

PLB valdyba

Aukokime duosniai!

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pranešimas

MIELI TAUTIEČIAI,

Šiais metais Vasario 16-ją mi- nime 61-jį kartą nuo Lietuvos nepriklausomybės akto paskel- bimo.

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga Kanados Lietuvių Bendruomenė prašo Jūsų pini- ginės aukos, kad ir toliau be at- vangos galėtų vykdyti Lietuvos laisvinimo darbus Kanadoje. Tų svarbių darbų, kuriuos reikia at- likti Kanadoje ir kartais už Ka- nados ribų, niekas kitas už mus neatliks, o tik mes patys Kana- dos lietuviai.

Visose Kanados lietuvių apy- linkėse minėdami Vasario 16-ją, nuosirdžiai aukokime Lietuvos laisvinimo darbams, kuriuos at- lieka VLIKas ir PL Bendruo- menė, taip pat ir Kanados Lie- tuvių Bendruomenė.

Praėjusiais metais Vasario 16

dienos proga Kanados Lietuvių Bendruomenės politiniams -vi- suomeniniams darbams aukojo: Toronto lietuviai \$1892, Win- dsoro — \$212, Sudburio — \$302, St. Catharines — \$80, Lon- dono — \$70, Otavos — \$40, Hamiltono — \$18, Wellando — \$15.

Aukos ir po Vasario 16 siųsti: KLB krašto valdybai, 1011 Col- lege St., Toronto, Ont. M6H 1A8.

Tikimės dar didesnio Kana- dos lietuvių duosnumo —

KLB-nės krašto valdyba

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir ap- traukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Nekartą derėtasi su lenkais

Mažai žinomos lietuvių-lenkų derybos Kopenhagoje

STEPAS VARANKA

Henryko Wisnerio knygoje „Wojna nie wojna“, išleistoje Varšuvoje 1978 m. „Książka i Wiedza“ leidyklos, rašoma apie Lietuvos-Lenkijos santykius.

Nuo Lenkijos Lietuvą esą skyrė nei tai rubežius, nei de- markacinė linija. Tarp abiejų valstybių buvusi keista padėtis — nei karas tikra to žodžio prasme, nei taika; galima saky- ti, paliaubos. Kartais, tarpini- kaujant Raudonajam Kryžiui, vyko pasikeitimas politiniais ka- liniais. Kitų ryšių nebuvo iki 1938 m. Tiesa, mažas judėjimas vyko lyg ir neoficialiai. Pasie- nio įstaigos išduodavo leidimus žemės ūkio darbams. Iš Lenki- jos į Lietuvą 1926-1927 m. bu- vo išvykę 70.632 asmenys, iš Lietuvos — 40.111.

Gyvenantieji toliau nuo Vil- niaus krašto lenkai nesidomėjo Vilniaus problema. Tarp val- dančiųjų politinių partijų Len- kijoje buvo skirtingų nuomo- nių. Pilsudskinkai prieš 1923 m. nespriešino Lietuvos no- rams prisijungti Klaipėdą, tuo norėdami sumažinti nedraugiš- ką lietuvių nusistatymą Lenki- jos atžvilgiu. Endeikai buvo priešingi, nes bijoj Vokietijos įtakos Lietuvai, be to, nebuvo tikri dėl Dancigo.

1922. I. 19 Lenkijos ministe- rų taryba buvo priėmusi gen. Władysława Sikorskio siūlymą pašalinti svetimų valstybių įta- ką Baltijos valstybėse. Ryšium su tuo reikėjo sutvarkyti san- tykius su Lietuva — laimėti ją diplomatinio ar prievartos bū- du ir sudaryti sąjungą su Esti- ja bei Latvija. Vėliau sektų kitiėjimai. Lietuvos kariuomenė tu- rėtų priklausyti Lenkijos šta- bui. Tokios nuomonės buvo ir sekantis Lenkijos kariuomenės generalinio štabo viršininkas gen. Stanisław Haller, kuris tas pažiūras išdėstė karo apsaugos ministeriui 1926. III. 15.

Augštoje sferose

Užsienio reikalų ministerijos rytų skyriaus direktoriaus J. Kossakowskio analizė, liečianti lenkų-lietuvių santykius 1922 m., konstatavo nesėkmingumą. 1923 m. Roman Dmowski ir Ma- rian Seyda įieškojo susitarimo su lietuviais, pabrėždami Vokie- tijos pavoį Lietuvai. 1924 m. Lenkijos pasiuntinys Rygoje Aleksander Lados pranešė savo vyriausybei, kad yra galimybės sudaryti Lietuvoje prolenkišką vyriausybę su Ernestu Galva- nausku priekšakyje. Be to, buvo planuojama išnaudoti Latviją, kuriai padedant, norėta užmegz- ti ūkinis ryšius su trimis suin- teresuotomis valstybėmis. Bet viskas buvo veltui.

Lietuvos valstybė esą vengė sudaryti sąjungas, kurios erzintų didžiuosius jos kaimynus. 1925 m. Antanas Smetona laik- raščio „Lietuva“ 29 nr. išsi- reikšė, kad būsimas eventualus karas gali atnešti visišką mažų valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos sunaikinimą.

Lenkija buvo susirūpinusi Nemuno tranzitu. Ambasadorių Taryba spaudė Lietuvą, primin- dama Versalio sutartį ir TS konvencijos 3 paragrafą. Lietu- vos užsienio reikalų min. Vla- das Jurgutis sutiko navigacijos problemas išspręsti teigiamai, tačiau pabrėžė, kad Versalio su- sitarimai nustoja galios karo stovyje, o toks esą tarp Lietu- vos ir Lenkijos. Ambasadorių tarybos pirm. Raymond Poinca- re pranešė, kad Lietuvos nota nėra pagrįsta. Naujas Lietuvos užsienio reikalų min. E. Galva- nauskas pranešė nespriešinas Nemuno upės sutartautinimui. Lietuvos vyriausybė būsianti dėkinga sąjungininkams, jei pa- gal Versalio sutarties 87 para- grafą nustatys rytuose Lenkijos sienas. Knygos autorius sako, kad šisėjimas buvo lietuvių „meškere“. Jeigu minėtas nu- tarimas išeitytų į naudai, būtų priimtas, jeigu ne, lietuviai aiš- kintų, kad jie sutarties nepasi- rašė.

Prekybinės derybos

1924. IV. 17 Lenkijos vyriausybė sudarė su Anglijos firma „The Century Trust Ltd.“ su- tarty, pasizadėdama per 10 metų pristatyti 750.000 kubinių me- trų medžio. Pirkėjas turėjo išsi- rūpinti abiejų valstybių sutiki- mą naudotis Nemuno upe. Lie- tuvos elgesys privertė Lenkiją padaryti geležinkelio transpor- to nuolaidas. Anglijoje lietuvių prekybininkams buvo nutrauk- tas kreditas.

Prie to reikalo buvo grįžta 1925 m. Pradžioje tartasi Ber- lyne su finansų ministriu Vy- tautu Petruiliu ir Lenkijos užs. r. ministerijos rytų departamen- to viršininku J. Lukaszewicziu- mi. Lenkija reikalavo atidaryti Nemuną susisiekimui, pradėti pašto, telefono, telegrafo opera- cijas ir įsteigti konsulatą Klai- pėdoje, iš kurios buvo pašalin- tas Lenkijos rezidentas Marcel Szarota. Diplomatinis santykių reikalas atidėtas vėlesniam lai- kui.

Petrulis nevengė susitikimų su lenkais, tačiau priešinosi vie- šiams sprendimams. Maskvos spaudoje paskelbtą žinią apie tuos pasikalbėjimus Lietuvos pasiuntinys Rygoje Jonas Auks- tuolis paneigė.

I Kopenhaga

Varšuvoje buvo manyta, kad lietuviai derybas vilkina tik dėl- to, kad Petrulis turėtų laiko su- daryti sutartį su Vokietija. Spa- lio 17 d. lietuviai savo notoje pareiškė, kad sąlyga užmegz- mui konsulinį ryšių tarp dvie- jų kaimynų yra nustatymas sie- nos. Sąjungininkai, laikydamie- si savo 1923. III. 15 nutarimų, su tuo nesutiko.

Anglijos ir kitų valstybių spaudimas buvo stipriai jaučia- mas. Dėl jo Lietuva buvo pri- versta daryti nuolaidas. Medžio pardavėjai bei jų atstovai gavo leidimą atvykti į Klaipėdą, bet Lietuva reikalavo tų pačių tei- sių lietuviams Lenkijoje. Be to, buvo leistos pašto, telefono ir telegrafo operacijos ryšium su ta lenkų sutartimi. Dėl konsu- lato buvo pasiūlyta, kad kita ku- ri valstybė atstovautų Lenkijos reikalams. Apie tas sąlygas bu- vo painformuotas Anglijos pa- siuntinvs Baltijos valstybėms Tudor Vaughan ir prašytas tarpininkavimo derybose. Kai šis atsisakė, lietuviai sutiko derė- tis betarpiškai. Lenkijos atsto- vas Berlyne perdavė Lietuvos pasiuntiniui notą — pasiūlymą pradėti pasitarimus. Pasikalbė- jimų tikslas — ūkinį santykių normalizaciją. Pasitarimų vieta — Kopenhaga. Laikas — 1925. VIII. 25. Pasiūlymas buvo pri- imtas. Tai buvo pirmas kartas nuo Želigowskio „sukilimo“, kai lenkų-lietuvių atstovai sėdo prie vieno stalo.

Prasidėjus deryboms, Lietu- voje kilo nepasitenkinimas. Ambasadorių taryba savo noto- je reikšė viltį, kad pasitarimai prives prie kaimyninių santykių sunormavimo. Lietuviai neturė- jo tokių gerų vilčių. Rugpjūčio 28 d. „Vossische Zeitung“ pa- skelbė Lietuvos pasiuntinybės Berlyne komunikatą, kad abie- jų valstybių santykiai nepasikei- tė. Lietuvos delegacijai Kopen- hagoje vadovavo V. Sidzikaus- kas, Lietuvos pasiuntinys Berly- ne.

Lenkų delegacijos pirm. Leon Wasilewskis nespė, kad ūki- nės derybos sudaro įžangą į po- litinius pokalbius. Rugšėjo 23 d., po pirmųjų pasitarimų, Wa- silewskis Rygos laikraščiu „Se- godnia“ pareiškė, kad Lenkija siekia sujungti visas Baltijos valstybes. Svarbiausia esą išju- dinti iš mirties taško lietuvių- lenkų santykius. Klaipėdos kon- vencija sudariusi progą iškelti ir kitus reikalus.

Krikiščių demokratų laik- raštyje „Lietuva“ 1926 m. pasiro- dė straipsniai, kad Lenkijos dalyvavimas Baltijos valstybių sąjungoje nėra pageidaujamas. Tais pačiais metais, kai Latvijos prezidentas Karlis Ulmanis lan- kėsi Kaune, „Rigas Zinios“ ra- šė, kad Lietuvai kelias į Balti- jos sąjungą visada yra atviras, tačiau prieš tai ji turi pirma iš- sižadėti savo svajonių apie „ro- mantišką didybę“. Be to, Latvi- ja saugumo sumetimais buvo suinteresuota Lenkijos kariuo- menės buvimu Vilniuje ir jos žinioje esančiu Vilniaus-Tur- manto geležinkelio mazgu.

Atgarsiai Lietuvoje

Rugšėjo 15 d. derybos buvo atidėtos, kad abiejų valstybių vyriausybės galėtų reikala ap- svarstyti. Pasikalbėjimai buvo numatyti tęsti spalio 10 d. Lu- gano mieste. Lietuvoje žmonės buvo pasipiktinę derybomis su lenkais. Petrulio vyriausybė tu- rėjo atsistatydinti. Sidzikauskas grįžo į Kauną padaryti vyriausybę pranešimo ir gauti naujų instrukcijų.

Rugšėjo 1 d. „Lietuvos Ži- nios“ rašė, kad krikiščių demo- kratų vedama politika yra priešinga tautos norams, nes veda prie Vilniaus išsižadėjimo.

Rugšėjo 11 d. „Lietuvis“ pa- skelbė, kad, nežiūrint derybų rezultatų, jie reikią pralaimė- jima.

Naujas ministeris pirm. Leo- nas Bistras savo pranešime rug- šėjo 29 d. pareiškė, kad jokių nuolaidų nebus daroma Vilniaus reikalu. Negali būti užmegzti jo- kie diplomatiniai santykiai, kol nebus atitaisyta Lietuvai pada- ryta Vilniaus skriauda. Tam pa- ryškinti visi Kauno laikraščiai spalio 9 d. išėjo su gedulo žen- lais. Kaune leidžiamas lenkų „Dzien Kowienski“ ragino savo skaitytojus paremti Lietuvos akciją. Vėliau buvo sakoma, kad tas laikraštis buvo falsifikatas. „Lietuvos Žinios“ pasmerkė to- kių „patriotų“ klastojimo dar- bą.

Nežiūrint to, derybos buvo atnaujintos spalio 13 d. Lenkų delegacijai ir toliau vadovavo L. Wasilewski, lietuvių — Jur- gis Saulys. Panašiai kaip Ko- penhagoje, nutarta, kad darbas vyks 4-se komisijose (jų vado- vų tarpe buvo lenkai — Marian Szumlakowski ir Karol Poz- nanski). Lenkijos ministeris Wasilewski tvirtino, kad ne tik vandens kelias, bet ir geležin- kelis turi būti leistas branges- niam medžiui gabenti. Lietuviai apie geležinkelio transportą ne- norėjo jokių diskusijų.

Spalio 14 d. „Lietuvos Žinios“ rašė: „Salin su lenkų derybo- mis“. Lietuvoje politinės parti- jos taip pat nebuvo patenkintos lietuvių-lenkų pasitarimais. Partijos kaltino viena kitą. Antanas Smetona tvirtino, kad Lugano derybos sustiprino Lenkijos po- zicijas derybose, kurios vyko Locarno vietovėje dėl Lenkijos sienų. Pagaliau geležinkelio transporto reikalas ir konsuli- nės apsaugos problemos privė- dė prie derybų nesėkmės.

Sausio 27 d. Lietuvos vyriausybė paskelbė savo suredagu- tas taisykles naudotis Nemunu. Jos buvo panašios į tas, kurias Lietuvos delegacija buvo pasiū- liusi Kopenhagoje. Lenkai ir Lietuvos opozicija su jomis ne- sutiko.

Pilsudskio atėjimas

Kai 1926 m. Lenkijoje po perversmo Pilsudskis perėmė valdžią, o Lietuvioje A. Smeto- na, Europos spaudoje, „Journal des Debats“, gegužės 16 d. rašė, kad Lietuvos kariuomenė ruo- šiasi užimti Vilnių. Lietuvos laikraštis „Lietuva“ gegužės 17 rašė: Pilsudskis, didelis Lenki- jos romantikas, neišsižadėjo sapno apie „Polską od morza do morza“ — Lenkija nuo jū- ros iki jūros ir gali sugalvoti tą planą vykdyti bei pradėti žygi į Kauną.

Liepos mėnesį opozicinės „Lietuvos Žinios“ rašė, kad tarptautinė Lenkijos padėtis neleiš jai tokio žingsnio daryti. Panašią nuomonę reikšė 1929 m. italas C. Cammoglio savo knygoje „Lietuva kankinė“, iš- leistoje Vilniuje, pareiškdamas, kad lenkų žygis į Lietuvą pada- rytų galą Lenkijos imperializ- mui.

Pradžioje knygos, skyriuje be pavadinimo, teisingai autorius sako: XVI š. Liublino unijos ak- tas pabrėžė vienybę, kurios iš- tikrųjų nebuvo.

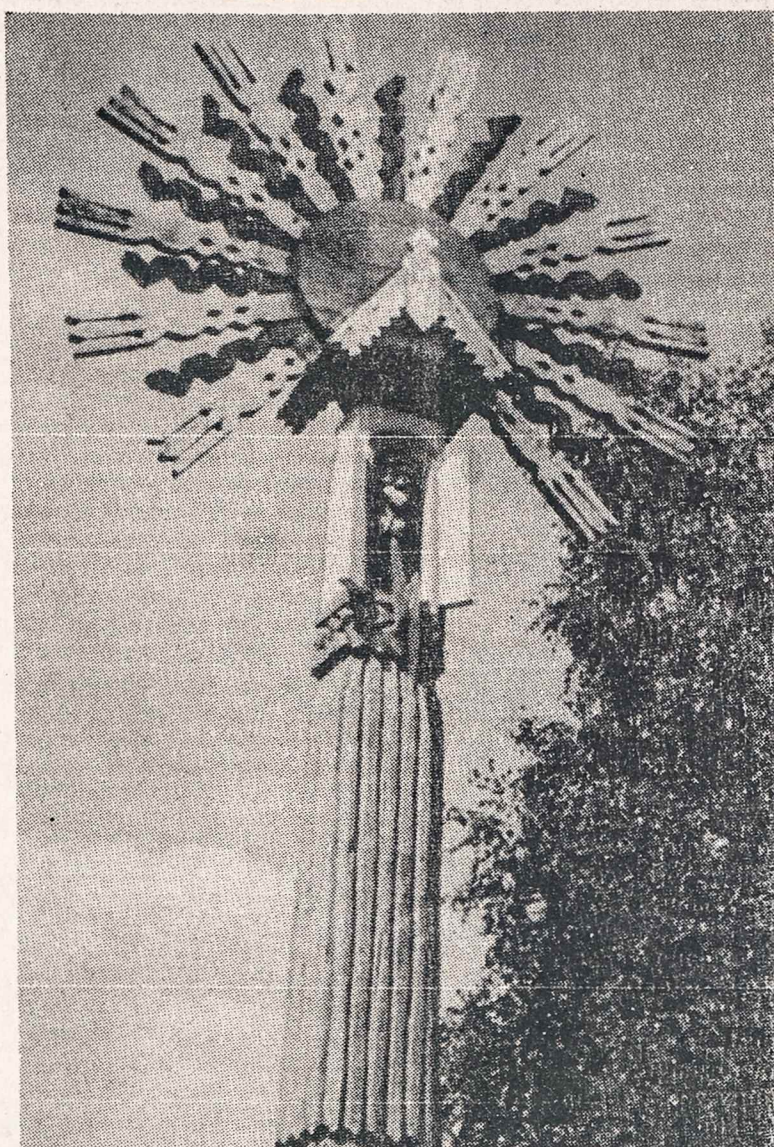
Po šimtmečio bendro gyveni- mo XIX š. tik lenkų bendruo- menės svajonė buvo atstatyti buvusią sąjungą. Kai XX š. pradžioje abi tautos pradėjo ne- priklausomą gyvenimą, atskyrė jas „Kinijos siena“. Nesantai- kos priežastimi buvo Vilniaus problema. Sūkis „be Vilniaus nenurimsim“ Lietuvą cemen- to, o Lenkiją tolo. Abi tautos iki 1938 m. neturėjo diplomati- nių santykių. Lietuvos užsienio pasai turėjo pastabą, kad jie ne- galioja Lenkijoje.

Nors šioje knygoje dažnai kvysteli raudoni siūlai, ji yra įdo- mi. Joje aprašomi įvykiai ir as- menys, kurie tvarkė tuometinį Lietuvos gyvenimą.

Red. pastaba. Šio rašinio in- formacijos imtos iš lenkų šalti- nių. Būtų gera ir tuos pačius įvy- kius pažvelgti iš lietuvių šalti- nių. Bet ar mūsų diplomata pa- liko savo atsiminimus apie mi- nėtąs derybas?

● FAKTAS, kad tremtis daugelį nubloškia į nevaisingumą. Bet taip atsitinka beveik vien su mažai ga- biais, kurie tik tirstos tautinės at- mosferos dėka šiaip taip galėjo išsi- vystyti. Jei tokie, patekę svetur, ten nutyla, tai niekam iš to nuostolių nėra.

J. ERETAS

Vietoje sovietų uždraustų kryžių Lietuvos pakelėse dabar statomi stilizuoti koplytstulpiai. Nuotraukoje — vienas tokių koplytstulpių, kurio viršūnė baigiasi stambiais spinduliais: „Tegul saulė Lietuvos tamsumus prasalina...“

Helsinkio tribunolas

Tarptautinė žmogaus teisių konferencija, kurioje baltiečiams atstovavo dr. A. Gerutis

S.m. sausio 26-27 d.d. Aarau mieste, Šveicarijoje, įvyko kon- ferencija, kurią sušaukė Euro- pinės Helsinkio Grupės pa- ruošiamasis komitetas. Jis susi- darė Zueriche prieš maždaug vienerius metus. Jo tikslas — sudaryti Vakarų Europoje orga- nizaciją, kuri sektų Helsinkio nutarimų vykdymą ir koordi- nuotų atskiros valstybės esan- čių komitetų veiklą bei padėtų tiems komitetų nariams, kurie yra nukentėję dėl savo veiklos.

Konferencijoje dalyvavo apie 100 atstovų, kurie atstovavo ko- ne visoms valstybėms, pasira- šiusioms Helsinkio susitarimus. Kaip bendras visų trijų Baltijos valstybių atstovas konferencijo- je dalyvavo Berne, Šveicarijoje, gyvenęs dr. Albertas Gerutis.

Gana gausiai buvo atstovauja- mi rusai disidentai. Tarp daly- vių paminėti Vladimir Maksi- mov, Kronid Liubarski, Tatjana Chodorovič, Natalija Gorbanevs- kaja, Liudmila Aleksiejeva, Bo- ris Weil ir kt.

Konferencijoje ypač išsamiai išdiskutuota padėtis Sovietų Są- jungoje ir Maskvai pajungtose satelitinėse valstybėse. Konsta- tuota, kad sovietų bloko valsty- bės sistemingai pažeidžiamos žmogaus teisės, garantuotos Helsinkio aktais. Tuos aktus su- darius, žmonių būklė ten ne tik nepagerėjo, bet, priešingai, dar pablogėjo. Belgrado konferen- cija dar kartą akivaizdžiai įrodė, kad Maskva ir jos užvaldytų kraštu vyriausybės nesilaiko Helsinkio įsipareigojimų. Turė- dami tai prieš akis, Aarau kon- ferencijos dalyviai nutarė įsteig- ti organizaciją, kuri visuomeni- nėje (nevaldinėje) plotmėje sek- tų Helsinkio nutarimų vykdymą, keltų viešumon pažeidimus tiek nacionaliniuose, tiek inter- nacionaliniuose organuose. Vien- nas artimiausių steigiamos orga- nizacijos uždavinių bus pasiro- šimas Madrido konferencijai, kuri, kaip Belgrado konferen- cijos tęsinys, šaukiama 1980 m.

Aarau konferencijoje nutarta įsteigti specialią teimo instancija, pavadintą Helsinkio tribu- nolu, kuriam bus pavesta nagri- nėti skundus dėl Helsinkio nu- tarimų pažeidimų.

Konferencijos metu išsamiai pasisakyta dėl 1980 m. rengia- mos sporto olimpiados. Dalyviai nurodė, kad Maskva siekia olimpiadą panaudoti propagan- dos tikslams, panašiai kaip 1936 m. Berlyno olimpiada pasitar- navo vokiečių nacionalsocialis- tams.

Ta proga dr. A. Gerutis at- kreipė dėmesį į tai, kad 1980 m. olimpiada vyks ne tik Maskvoje, bet ir Estijoje (Piritoje) tik 6 km nuo sostinės Talino. Ten or- ganizuojama olimpinė regata. Ji ketinama pradėti liepos 21 d., taigi kaip tik tą pačią dieną, kai prieš 40 metų okupantų su- darytieji iškamšiniai „liaudies

seimai“ įvykdė Maskvos įsaky- mą paversti Baltijos nepriklau- somas valstybes sovietinėmis respublikomis ir įjungti jas į Sovietų Sąjungą.

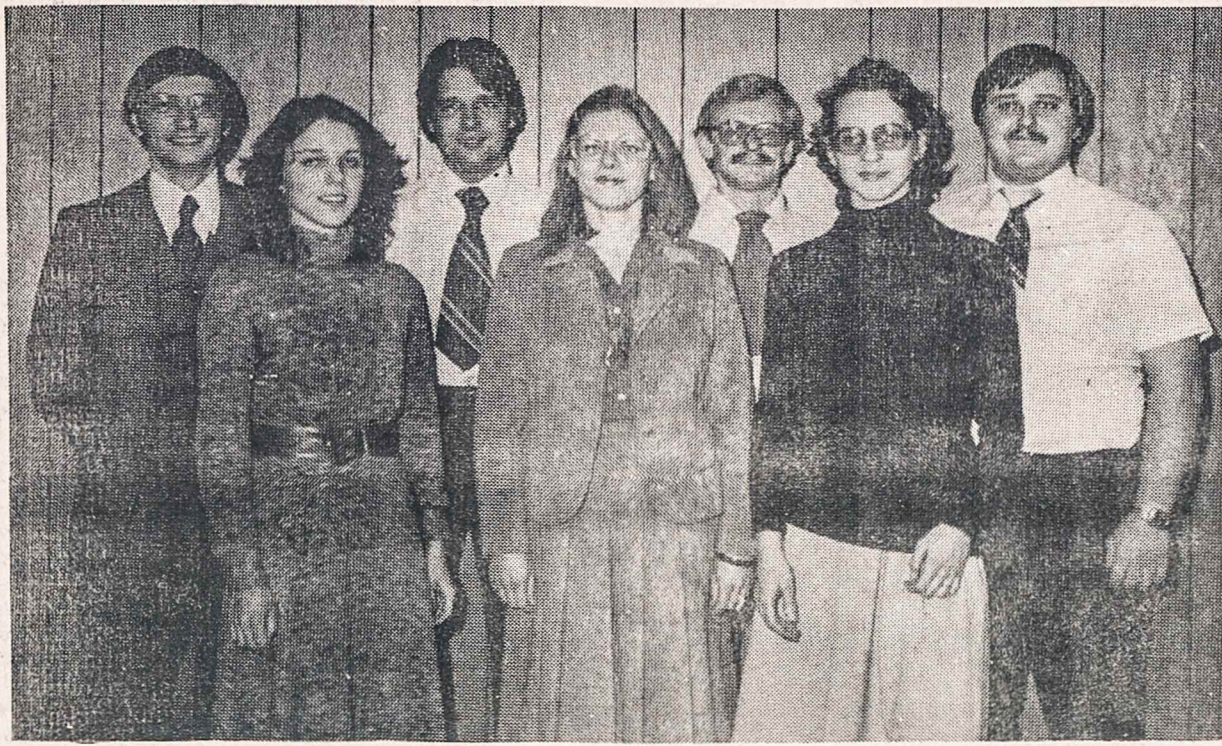
Aarau konferencijos dalyviai nutarė imtis atitinkamos akci- jos, kad tiek olimpiados daly- viai Maskvoje, tiek Estijoje bū- tų supažindinti su tikrąja padė- timi sovietų užvaldytuose kraš- tuose. Ypač bus nušviesta, kaip Maskva, pasiremama Stalino- Hitlerio paktu, militaristiškai oku- pavo Baltijos valstybes ir jas pa- vertė savo kolonijomis.

Konferencijos metu svarsty- tas klausimas, kad Nobelio taikos premija būtų paskirta Sovietų Sąjungoje susidariusiems Hel- sinkio komitetams. Konferen- cijoje dr. A. Gerutis iškėlė su- manymą, kad šalia Maskvoje esančios Helsinkio grupės kan- didatais į Nobelio taikos premi- ją būtų įskamiai paminėtos lie- tuvių, ukrainiečių, gruzinų ir ki- tos tautinės Helsinkio grupės. Buvo malonu konstatuoti, kad visi Aarau konferencijos daly- viai, įskaitant ir rusų disiden- tus, pritarė tam mūsų tautiečio pasiūlymui.

Konferencija taip pat priėmė dr. Geručio sumanymą, kad Euro- pinės Helsinkio Grupės vado- vybės nariais būtų pakviestas ne tik rusų akademikas Sacha- rovas, bet ir dėl Helsinkio aktų pažeidimų nukentėję tautinių grupių nariai: lietuvius Viktoras Petkus, ukrainietis Rudenka, gruzinai ir kt. Paminėtos so- vietiniu persekiojimu aukoms negalint dalyvauti Europinės Grupės posėdyuose, kaip Vik- toro Petkaus antrininkas numa- tvtas Tomas Venclova, ukrainie- čio Rudenka vietoje — gen. Grigorenka ir kt. Šis pasiūlymas buvo visais balsais priimtas. Pa- siūlyma vieningai parėmė ir ru- sų disidentai.

Nutarta pasiusti sveikinimą sovietiniu persekiojimų aukom, specialiai paminint Viktorą Pet- ku.

Tarp rusų disidentų, dalyva- vusių Aarau konfeerncijoje, bu- vo Boris Weil, šiuo metu gyve- nąs Paryžiuje. Iš dr. A. Geru- čio pasikalbėjimų su juo paaiš- kėjo, kad jis ilgesni laiką buvęs toje pat priverčiamojo darbo stovykloje Sibire, kurioje buvo kalinamas Viktoras Petkus. B. Weil nepaprastai palankiai atsi- liepė apie mūsų tautietį, sovie- tinių persekiojimų kankinį. Weil pažadėjo parašyti apie su- sitikimus su V. Petkum savo at- siminimus. Paryžiuje gyvenanti rusų disidentė Tatjana Chodo- rovič pasakojo, kad Viktoras Petkus ir Tomas Venclova ją ir kitus disidentus lanke Maskvo- je, kai šie ruošėsi steigti lietu- vių Helsinkio grupę. T. Chodo- rovič kartu su lietuviiais disiden- tais automobiliu apvažinėjęsi Lietuvą ir, tarp kitų, aplankiusi okupantų internuotuosius lietu- vių vyskupas. Inf.

Ketvirtojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Kanados finansų komitetas. Iš kairės: korespondentė Gražina Ignaitytė, pirm. Joana Kuraitė, sekr. Laima Underienė; antroje eilėje: aukų telkimo vadovas Algis Senkus, išd. Jeronimas Rusinavičius, KLJS pirm. Paulius Kuras, vicepirm. Marius Rusinas; trūksta sekretorės spaudos informacijai Rimos Bumbulytės. Komitetas jau pradėjo telkti lėšas kongresui

JAVIM ZIBURIAI

Redaguoja — RASA LUKOSEVICIUTE

Suplanuota jaunimo stovykla

IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas įvyks š.m. liepos 11-29 dienomis Europoj. Kongreso dalyviai bei Kanados atstovai dalyvaus stovykloje netoli Londono miesto, kol turistai grožės Anglijos miestais bei gamta. Kun. Antanas Saulaitis, stovyklos ruošos komiteto pirmininkas, atsakė į klausimus, liečiančius vieną svarbiausių kongreso dalių.

— Kur įvyks kongreso stovykla? Kiek asmenų joje tilps?

— Stovyklai vietos ieškojo Aleksas Vilčinskis Londone tokios, kuri tiktų mūsų planuojamai programai ir būtų finansškai įkandama. Iš kelių galimybių kartu su PLJS pirmininke ir A. Vilčinsku pasirinkome St. Mary's College (apie pusvalandį nuo Londono). Tai mokyklos ansamblis, apie kurį yra mažas miestas. Labai skiriasi nuo II PLJK stovyklos Romuvoje, bet labai geros sąlygos įvairiems mažesnių grupių užsiėmimams bei pokalbiams, sportui ir programoms.

Šioje vietoje yra keliolika mažų bendrabučių, kurių talpa yra apie 450 asmenų. Stovyklos vadovybė, programos vedėjai, JK komiteto bei PLJS valdybos nariai sudaro apie 45 asmenų grupę; pridėjus 120 atstovų, kongreso dalyviams lieka beveik 300 vietų. Kadangi stovyklai registracija vyksta pagal pirmenybę, kiekvienam kraštui nustatyta apytikrė norma (kad pirmi užsiregistruojantys iš vieno krašto neužimtų visų vietų!).

— Ar skirstysite šitokią masę žmonių į būrelius?

— Visi žinome, kad stovyklautojas daugiau dalyvauja, kai veikiama mažesniais grupėmis. Kaikuriuos programos dalys būtinos visiems — vakarinės programos, išpūdingesnieji simpoziumai. II PLJK stovyklos rengėjų Kanadoje sugalvoti pratybiniai užsiėmimų būreliai čia turi svarbų vaidmenį: registruodamasis kiekvienas dalyvis pažymi, kuriuose norėtų dalyvauti — dramos, choro, tautinių šokių, papročių, meno, liaustrės, lietuvių kalbos, poezijos, prozos ir kt. Dalyvis galės praleisti du laikotarpius kasdien tuose būreliuose, kurie iš esmės ruoš po pietinę ir vakarinę programą, surištą su lietuviškais metų laikų papročiais.

Dar kiti būreliai bus telkiami pokalbiams, kurie bus vedami kelis kartus per dieną. Šių pašnekesių ar simpoziumų temos yra Lietuva dabar — kultūrinis gyvenimas, švietimas, mokslas, demografija, žmogaus teisės. Kaikur, kaip ir užsiėmimų būreliuose, kviesime užsiregistruojančius padėti juos praveisti ar juose dalyvauti.

Bus taip pat sportuojama beveik ištisą dieną įvairiose komandose, todėl numatome net penkis sportinės programos vedėjus. Per visus šiuos užsiėmimus dalyviai turės progą, ką nors veikdami, susipažinti, susidraugauti. Kaip minėta, yra maži bendrabučiai, kuriuose gyvena įvairių kraštų jaunuoliai

— tai vėl proga mažesniame būrelyje bendrauti.

— Kokios temos numatytos stovyklos programoje?

— Turinio atžvilgiu jau nuo pat pradžios stovyklos programos vedėja ir stovyklos programos komisija siūlė dvi pagrindines sritis, būtent, lietuviški papročiai ir Lietuva dabar. Papročius siūlome todėl, kad tik maža dalis lietuviškų papročių perduodama šeimose ar kitaip, o susidomėjimas papročiais auga. Stovykloje turėsime progos ne tik pamatyti, bet paruošti ir išgyventi žiemos, pavasario, rudens, vasaros ir vestuvių papročius. Kiekvienas užsiėmimų būrelis paruoš savo dalį — dekoracijas, dainas, šokius, skaitymus, deklamacijas ir kt. Patys papročiai bus demonstruojami per vakarines programas ar dienos metu.

Antroji pagrindinė dalis — Lietuva dabar. Iš daugelio galimybių ir sričių turėjome pasirinkti svarbiausias, kurias įmanoma apžvelgti per keturias su pusę dienos: kultūrinis gyvenimas, įskaitant meną, muziką ir kūrybą; literatūra ir žodinė kūryba; švietimas, mokslas ir profesijos; pasaulėžiūra; demografija ir gyventojų kaita; žmogaus teisės; tikinčiųjų kova; kelionės iš Vakarų į Lietuvą. Tai būtų simpoziumai, iliustruotos pašnekesės, diskusiniai pašnekesiai. XII mokytojų savaitę prieš pat Pasaulio Lietuvių Dienas Toronte labai siūlė liuanistinėse mokyklose Lietuvos istoriją bei geografiją tęsti iki šių dienų. Ta linkme jau anksčiau buvo planuojama mūsų programa.

Sie pokalbiai bus praversti praktiškai, kad visi stovyklos dalyviai turėtų progos per statistiką, brėžinius ir duomenis patys pajusti ir matyti, kas dedasi Lietuvoje. Pavyzdys: pažūrėję į mokslinekų profesijas, pastebėsime, kad nėra kaikiurių profesijų, kurios Vakaruose populiarios? Kodėl? Arba — gyventojų skaičius toj pačioje teritorijoje tik neseniai pasiekė prieškarinį lygį. Kodėl?

Dalis jaunimo kongreso patalpų Britanijoje, kur įvyks stovykla 1979 m. liepos mėnesį

Nuotr. G. Juozapavičiūtės

— Iš kurių kraštų kviečiate paskaitininkus?

— Stengiamės laikytis Europos ir dėl finansų, ir dėlto, kad ten yra stovyklos programai tinkamų asmenų. Kviečiame asmenis, kurie sugeba moderniai iliustruoti savo pokalbius, palaikyti stovyklautojų dėmesį ir įteikti iš anksto paruoštos medžiagos pluoštą. Kaikurioms temoms (kaip ir papročiams) kalbėtojus ar pokalbių vedėjus rasime tarp pačių JK atstovų, stovyklos dalyvių ar vadovybės narių.

— Ar yra sunkumų organizuoti stovyklą Anglijoje, nes Jūsų komitetas yra Šiaurės Amerikoje?

— Visa techninė ruošą yra Aleksas Vilčinskis priežiūroje Anglijoje. Čia programą ruošdami siuntėme jam eilę klausimų ir pageidavimų, į kuriuos jis labai rūpestingai atsakė. Dėlto ir vietos nematę galime sklandžiai planuoti. Mūsų uždavinys — programa. Vėliau pamaškę, kad kviečiame vadovybę bei pravedėjus. Išryškinome visą eilę reikalų per PLJS valdybos narius, kurie lankėsi Europoje, ir per PLJK komiteto narius, kurie buvo Š. Amerikoje.

— Kaip turėtų jaunimas pasiruošti, prieš važiuojamas į stovyklą?

— Labai svarbu tiksliai užpildyti stovyklos registracijos anketą, pagal kurią sudarysime užsiėmimų būrelius, suskirstysime bendrabučius, sudarysime sporto komandas ir panašiai. Pageidaujame, kad atsivežtų savo muzikos instrumentus, nes labai norime pabrėžti lietuvišką dainas bei muziką. Būtų gera pasisakyti apie vieną kitą pasirinktą temą, kad stovyklautojas galėtų diskusijose dalyvauti. Gal iš viso stovyklautojui žinotina, jog stovykla būna idomėsnė, kai daug kur dalyvauja ir prisideda. Laiko pasikalbėti ir šiaip pabendrauti irgi numatyta apšiai.

Danguolė Juozapavičiūtė

"Booze... you choose"

Jieškote problemų? Štai, ji čia pat ant stalo, ant kurio išrikiuotos degtinės bonkos. Tai problema, supilstyta į bonkas ir jose uždaryta tartum kalėjime. Ji nebūtų pavojinga, jei niekas tų bonkų neatidarytų. Visa nelaimė prasideda, kai iš bonkų išeiina laisvėn degtinė. Tuomet ji pradeda karaliauti ir varyti į kalėjimus savo klientus...

Sakysite, kad tai senų problema? Anaipol! Alkoholis vieno daly galingas — ima savo globon ir senius, ir jaunius. Alkoholikų eilėse yra ir senų, ir jaunų, ir viduramžių. Štai po ranka Raudonojo Kryžiaus leidinėlis "Service". Jame išspausdintas rašinys "Booze... You Choose", kuriame pateikiama truputis statistikos.

Pasirodo, JAV-se ir Kanadoje jaunimas vienodai mėgsta degtinę. Rasta, jog šio žemyno jaunimo 85% iki 15 metų jau yra paragavę alkoholio. Tai, žinoma, tik pradžia. Paaugės jaunimas dar gausiau vartoja alkoholį — turbūt arti 100%. Vieni jų geria alkoholinius gėrimus nuosakiai, tiksliai pramogų metu, kiti taip įpranta gerti, kad tampa alkoholio vergai, patenka į jo kalėjimą, iš kurio labai sunku išsivaduoti.

Spauda, žvelgdama į didėjančią jaunimo svaiginimąsi, pradėjo aliarmuoti. Štai vienas Kanados laikraštis paskelbė faktus, paimtus iš Ontario provincijos jaunimo gyvenimo. Pasak to laikraščio, vienos gimnazijos mokiniai po priešpiečių grįžta į klases girti. Esą vis daugiau mokinių darosi nesuvaldomi, pradeda šėlti alkoholio itakoje, ir tenka panaudoti fizinę jėgą jiems suvaldyti. Scarborough, Ont., paaugėsio mokinių sušpendavimas dėl padidėjusio alkoholio vartojimo. Saulte Ste. Marie, Ont., švietimo vadovyba paskyrė net specialią komisiją ištirti alkoholio vartojimui mokinių tarpe.

Tai jau nejuokai. Bet kai perkeli akis į universiteto studentų gyvenimą, juokai dingsta visai. Juk pvz. tie, kuriems teko da-

lyvauti lietuvių studentų suvažiavimuose, sportininkų šventėse, aiškiai matė, kad degtinės stiklai lydydė jaunimą kambariuose, koridoriuose, keltuvuose... Nevienoje vietoje dėlto nukentėjo viešbučių televizija, prausyklos, keltuvai ir pan.

Briskim dar žingsnį į statistiką. O ji sako, jog kanadietis per metus suvartoja 2,5 galiono alkoholio. Kasmet Kanadoje būna apie 2,5 milijono nusikaltimų, kurių priežastis — alkoholis. Kanadoje 1960-1970 m. iš 2,757 žmogžudysčių 37% buvo susijusios su alkoholiu. O laikotarpyje nuo 1961 iki 1974 m. 40% žmogžudysčių įvyko alkoholio itakoje. Savižudybių atvejais 25% asmenų, prieš nusižudydami, gėrė alkoholį. Naujausi duomenys rodo, kad alkoholikai yra linkę į savižudybę šešis kartus daugiau nei kiti. Net 40% fatališkų automobilių nelaimių įvyksta dėl alkoholinių gėrų.

Tai va kur veda alkoholis, kai žmonės pasirenka šūkį "Booze... you choose". Neapsigaukit — alkoholis turi magišką jėgą: palengva jis taip ima traukti žmogų, kad šis nebepajėgia atsispriti. Panašiai kaip musė: ją vilioja saldus juostos skystimėlis, kurin ji įklimpsta ir nebeišsikapsto. Taigi, žmogus yra musė! Lister lenda į alkoholį, kol jame pasaksta moralistai. Sėdi jis tada smulkėse, svetainėse, dar "gavinasi" namie ir tampa alkoholiku. O tada sudiev jaunystei, sudiev mokyklai, sudiev universitetui, sudiev profesijai... Vaikščiojantis karstas!

Tai ką, ar turime bėgti nuo alkoholio, užsidaryti vienuolyneose ir tik poteriauti? To nesiliūau, nes ir aš pats mėgstu pasivašinti. Niekur nepabėgsi nuo alkoholio! Ji reikia išmokti valdyti. Jei ne — jis tave valdys. Gerk kaip žmogus, o ne kaip musė. Alkoholis gali būti geras vaistas tam tikrais atvejais, naudinga bendravimo, vašinimosi priemonė, bet besaikis jo vartojimas — didžiausia kvailystė, vedanti į savęs nužmoginimą.

Antanas Voras

Jaunimo kongreso žinios

Andrius ir Marytė Šmitai per šventes Vašingtone susitiko su IV PLJK stovyklos komisijos nare Elena Bradinaite ir aptarė stovyklos programą. Dėmesys bus atkreiptas į papročių puoselėjimą.

IV PLJK pirm. Andrius Šmitas būdamas Amerikoje tarėsi su įvairiais asmenimis kongreso reikalais. Sausio 5-8 d. d. jis lankėsi Čikagoje. Sausio 6 d. kartu su PLB pirm. Vytautu Kamantu ir PLJS pirm. Gabija Juozapavičiute nuvažiavo į "Drago" redakciją kalbėtis su redaktorium kun. Pr. Garša. Po to nuvyko į "Margutį", kur Petrusis įreikordavo pokalbį su A. Šmitu apie kongreso ruošos darbus. Po pietų su Gabija Juozapavičiute ir stovyklos komisijos pirm. kun. A. Saulaičiu Jaunimo Centre aptarė techninius stovyklos klausimus ir programą.

Vakare susirinko registracijos komisija, keli lėšų telkimo komisijos nariai bei PLB valdybos nariai.

Buvo aptartos techniškos problemos, liečiančios ypač registraciją kongresui, ir turistų dalyvavimo galimybes.

Išsiaiškinta, kad kongreso atstovais ir dalyviais (jaunuoliai 16-35 metų amžiaus, kurie dalyvaus kongreso stovykloje ir uždaryme Frankfurte/Koenigsteine) pilnai rūpinsis ruošos komitetas. Koenigsteine jie bus apnakvydinti "Haus der Begegnung" namuose, kur įvyks jaunų kūrėjų vakaras, užbaigęs aktas ir iškilmingos pamaldos.

Turistai Londone ir Frankfurte turės apsisėdinti viešbučiuose, už kuriuos patys turės apmokėti vietoje. Bilietus į koncertą ir į atidarymo balių Londone bus galima gauti vietiniuose Lietuvių Namuose. Vokietijoje bilietus į jaunų kūrėjų vakarą, koncertą ir užbaigęs balių bus galima gauti prie įėjimo. Dalyvaujantiems organizuotose ekskursijose viešbučiai ir bilietai į parengimus Vokietijoje bus rezervuoti.

Sausio 7 d. A. Šmitas dalyvavo PLB posėdyje, kuriame taip pat dalyvavo dr. Paulius, finansų komiteto pirm., A. Lauraitis, kuris rūpinasi skridimais į Europą, ir kiti. Vėl trumpai aptarti techniški klausimai ir nu-

tarta registracijos terminai, pratęsti iki vasario 16 d.

Aptarta ir kultūrinė programa, į kuria bus įtraukti visu kontinentu jauni lietuviai menininkai. Iš Kanados kviečiama "Volungė", iš JAV-bių "Silainė", iš Pietų Amerikos bus stengiamasi iškviesti "Zibutes" (mergaičių oktetas iš Argentinos). Dar laukiami pasisakymai iš atskirų kraštų dėl jaunų kūrėjų vakaro.

Po PLB posėdžio A. Šmitas atskirai kalbėjosi su finansų komiteto išdinkiniais Mečiu Silkaičiu ir Sarūnu Valiuliu dėl bendro atsiskaitymo. A. Šmitas taip pat apkanė Vasario 16 gimnazijos remėjų komitetą, kuris tuo metu posėdžiavo Jaunimo Centre. Po pasikalbėjimo su "Pasaulio Lietuvių" redaktorium Romu Sakadolskiu A. Šmitas baigė pasitarimus ir sekančią dieną išvyko į Vašingtoną.

Rūta-Ona Šiūlytė

Talentų pasirodymas

Malonu, kad Kanados lietuvių talentų pasirodymas Hamiltone kovo 24-25 d. d. susilaukė plataus dėmesio visose mūsų kolonijose — gauname daug paklausimų įvairiais reikalais.

Dar kartą primename, kad dailės parodoje gali dalyvauti nejaunesni kaip 16 m., atsiuntę ne daugiau kaip 3 paveikslus. Kitose meno šakose — žodžio, dainos, muzikos ir šokio — dalyviai laukiami nuo pat pradžios mokyklos suolo. Jie prašomi registruotis, pažymint vardą, pavardę, metus, meno šaką. Rašyti sekr. K. Baronui, 35 Weir St. N., Hamilton, Ont. L8H 5E7. Tel. 454-3594. Parodos dalyviai paveikslus siunčia vicepirm. A. Juozapavičiui, 20 Kensington Av. N., Hamilton, Ont. L8L 7M9.

KLB kultūros komisija

• Lietuviškoji spauda yra tautinės gyvybės maitintoja.

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Vasario 16 gimnazijoje: viršuje matematikos mokytojas V. Svilas, apačioje mokinės iš JAV vienos šventės metu atlieka meninę programą

Nuotyčiai važiuojant į kursų

Anksti Kalėdų rytą trys torentiškės ateitininkės — Natalija, Jūratė ir aš, išsokusios iš šiltų lovyčių, išskubėjome į kelionę, kuri daug išpūdžių mums paliko.

Pusiaus miegančios atsiradome autobusų stotyje, apsikrovusios lagiminiais ir ypatingais turtais — mamos iškeptais skandinaviškais, kortomis ir dviračio grandine (apsiginti). Ilpome į autobusą, kuris važiuojo į Miami per Detroitą. Autobuso vairuotojas paklausė: "Na, kur jūs keliaujate?" Mes atsakėme: "Važiuojame į Dainavos žiemos kursų prie Jacksono, Mičigane". Jis nusišypsojęs atsakė: "O, aš suprantu... Jūs važiuojate į Jacksono-vaikystybinių kalėjimų. Idomu, ar jūs ten važiuojate savaitei ar ilgesniam laikui?" Mes nusijuokėme, galvodamos ar iš tikrųjų yra kalėjimas prie Dainavos stovyklos. Pagaliau mes atvykome į garsumą Detroito miestą, kitaip vadinamą "žudikų rojumi". Pasitiko mus du juodžiai, kurie buvo apsirėdę kaip "Kalėdų eglutės". Jie buvo pirštus apsikarsę žiedais apsikabinę švino siūlais ir diržais. Išsišiepusias veidas, prisiploję prie sienos jie šnairiai pasižiūrėjo į mus ir pradėjo sekti akimis. Neužlgo mes pastebėjome, kad esame vienintelės baltos juodučių tarpe. Paglume, kad visų dėmesys ir žvilgsnis atkreiptas į mus.

Apsipratusios su nejaunia naujo miesto aplinka, pajutusias alkį, tiesiai nudrožėme į artimiausią trumpų užsakymų valgyklą pasisotinti. Natalija ir Jūratė užėmė stalą ir prižiūrėjo lagaminus, o aš prieėjau prie padavėjos užsakyti maisto. Nustebau, kai padavėja šiurkščiai manęs paklausė: "Ko tu nori?" Gal pamiršau mandagumą, o gal jau buvo varginga diena. Ji be šypsenos, nė akių nepakėlus, manęs paklausė keista klausimą. Aš pagalvojau, kad gal čia maisto neparduoda, bet kodėl visi kiti žmonės aptarnauti? Nesėjusi apsigalvoti, padaviau savo užsakymą ir užmokėjau. Buvo naudinga, kad aš kadaise žaidžiau krepšinį, nes kai ji man metė maistą, aš vos spėjau viską pagauti laiku. Nusišypsojęs grįžau pas drauges, kurios visa tai sekė. Jos nesuprato, kodėl taip įvyko, bet aš pagalvojau, kad padavėja tik bandė įnešti įvairumo į jos monotonišką darbą. Nuo to laiko aš esu visus panašius įvykius Detroito priemūs už juoką. Pagalvojau realistiškai, kad balti žmonės, ypač nevietiniai, juodučių tarpe nėra priimtini. Pasisotinusios užuokom į krautuvę pirkty filmo foto aparatui. Pardavėja atsakė, kad čia jų neparduoda, nors matė jų lentynose. Paprašėm pakelti dolerį smulkiais. Atsakė: "Mes čia pinigų nekeičiam — eikite kitur". Mums einant pro duris, pardavėja linksmam ir išsišiepusi pasakė: "Turėkite linksmas atostogas!" Tikrai idomu buvo matyti nuosirdumą autobuso stoties krautuvėjų parda-

vėjų. Jeigu švenčių džiaugsmas juos taip nuteikė, nenorėčiau pamatyti jų nuosirdumo šokią dieną.

Mums dar buvo likus maždaug valanda laiko iki autobusas pajudės į Jacksoną. Taigi, mes pradėjome darytis kur atsistėti. Mūsų dėmesį atkreipė dalis suolų laukiamajame, skirtų moterims ir vaikams. Jie buvo prižiūrimi apsaugos tvarkdary. Pasijutome keistai ir nesmagiai. Pagalvojome, kad iš tikrųjų čia nesaugi vieta, nes Toronte tokios tvarkos nėra. Mes pastebėjome didelį raidėm užrašą: "JAUNUOLIAI, BŪKITE ATSAUGOS, NEKALBĖKITE SU NEPAŽISTAMAIS ASMENIMIS". Tada, man prisiminė tie žodžiai mamos daug sykių kartoti, išleidžiant mane į vaikų darželį. Pastabos ant sienos mums buvo nereikalingos, nes mes pasijutome nepageidaujamoms tarp juodžių. Detroitas buvo į jį karalystė, ir mūsų apsilankymas teršė jį aplinką. Po dviejų valandų laukimo pasijutome lyg būtume savaite kelionėje.

Pagaliau sulaukėm autobuso į Jacksoną, į kuri skubiai įlipome. Manėme čia pasijusime smagiau ir saugiau, artėdamas arčiau Dainavos. Staiga, neaiškaus tipo vyrai pradėjo rinktis į mūsų autobusą. Dauguma jų buvo juodi, keli balti seniai, bet visi apsirėngę maždaug tokiais pačiais apdriskusiais drabužiais. Akys matėsi, kad juos kažkas jungia, o jų šypsenos ir juokai atrodė kažkaip dirbtini. Šie vyrai pasirodė esą pažįstami ir susitikę išdidžiai pasisveikino sakydami: "Grįžtame namo, broleli!" Tada mes supratome, kad jie buvo išleisti iš Jacksono valstybinio kalėjimo švenčių atostogoms į namus ir grįžta atgal. Siurpuliai perbėgo mūsų kūnus ir veidai nubalo. Srovė minčių perbėgo, bet visos tylėjome, kad jie nesuprastų vidinio mūsų išgastio.

Artėjant prie Dainavos, nuotaika pasitaisė. Bet pasiekusios Jacksoną, susidūrėm su naujom problemom. Jacksono užtrukome porą valandų, kol prisiskambino iki Dainavos. Naudotis telefonu mums sekėsi taip pat, kaip lošti "ruletę". Praradom penkis dolerius, o išlošėm 60 centų. Visos telefoninės manė, kad Dainava ant mėnulio, o mes esame iš kitos planetos. Dar to neužteko. Įmetus pinigų, kiek buvo prašyta, jos atsisakė susijungti ir liepė dar įmesti. Pagaliau, lyg angelas iš dangaus siųstas Sv. Petro, atvažiavo savo automobilis Saulius Cyvas ir mus išgelbėjo.

Klyksmas, linksmumas ir džiaugsmas aidėjo per gijas. Į Dainavą pagaliau atvykome! Pabaigoje jaučiu, kad visa mūsų kelionė gali būti apdai nuota šios dainos žodžiais:

Zinau kodėl juokiuos,
Zinau kodėl ir verkiu,
Bet apie šias dienas
Galvosiu amžinai.

Danutė Skukauskaitė

Labai reikalingas darbas

Venecuelos lietuviai apie Vasario 16 šventę ir jos reikšmę

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Vasario 16 yra mums dvasinis sustiprinimas, susikaupimo pergryvenimas, tautinio bei patriotinio ir valstybinio jausmo išreiškimas šventėje. Vasario 16 diena buvo ilgų metų darbo, pasiaukojimo ir mūsų brolių pastangų bei aukų rezultatas. Nepriklausomybės šventė yra minima mūsų visų šventė. Visokių mūsų minėjimo švenčių data ilgai gali keistis pagal gyvenimo reikalavimus, bet Vasario 16 nesikeis, kol pasaulyje plaks bent vienas lietuvių širdis. Spaudos bendradarbiai stengiasi aprašyti Vasario 16 minėjimus, bet tuose aprašymuose pasisako tik vienas asmuo. Dažnai tenka išgirsti visokių pasisakymų ir pageidavimų Vasario 16 minėjimo proga, bet nevysi pasiekia skaitytojus. Aš noriu čia duoti progą Vasario 16 minėjimo proga pasakyti savo nuomonę ir tiems mūsų tautiečiams, kurie mažai ar visai neraso spaudai. Štai jų pasisakymai.

Kaip turėtume švesti Vasario 16?

Mano nuomone, ta proga turėtų būti iškeltas iki smulkmenų mūsų priešų cinikiškumas, pasityčiojimas iš žmogaus, valstybės ir sutarčių. Reikėtų parodyti brutalią pavergėjų jėgą, naikinančią mažesnes tautas, ypač mūsų tautos krauju ir kančiomis iškovotą laisvę. Pasigenda ma kalbėtojų eilėse mūsų jaunimo, kuris gimė išėivijoje arba jon pateko vaikystės metais.

Elena Gutauskienė

Nuo ko priklausys Lietuvos nepriklausomybės atstatymas?

Nuo gyvenančių lietuvių atsparumo, lietuviybės išlaikymo išėivijoje, lietuviškos motinos sugebėjimų pasižvesti lietuvių, nuo tam tikrų sąlygų Europos politikoje, nuo palankios padėties ne tik lietuvių tautai, bet ir kitoms baltiečių tautomis.

Gydytojas Povilas Dambra

Ar reikšminga mūsų tautiečių kova už Lietuvos laisvės atstatymą?

Lietuvos laisvės atstatymas yra svarbus visiems lietuviams, ne tikai gyvenantiems laisvame pasaulyje. Jisai svarbus ypač tiems lietuviams, kurie gyvena pavergtose tėvynėje ir kovoja, nepaisydami pavojaus prarasti savo gyvybę, su didele ištverme.

Vladas Mažeika,

VLB Karako apylinkės pirm.

Kam įpareigoja mus Vasario 16 aktas?

Vasario 16 aktu buvo atstatyta nepriklausomas Lietuvos valstybė. Šis aktas jungia ir įpareigoja mus visus vienam tikslui, būtent, perduoti jaunajai kartai kunigaikščių, savanorių ir miško brolių — partizanų dvasią bei ryžtą, atstatyti nepriklausomas Lietuvos valstybę, vadovaujantis kovotojų šūkiu "Nevertas laisvės, kas negina jos".

Juozas Menkeliūnas,

VLB Kultūros Fondo pirm.

Ar turime minėti kas metal šią iškilmingą šventę?

Nepriklausomybė ir laisvė yra augščiausia mūsų tautos vertybė. Tai laisvės ugnelė negalima leisti užgesti, reikia pa-

ONA PRANSKŪNAITĖ, Lietuvos laisvės kovotoja, sovietų kalinama Sibire. Suimta 1977 m. pradžioje Panevėžio mieste ir nubausta liepos 25 d. už religines literatūros gaminimą bei skleidimą. Ji iš sibirinio lagerio rašo saviesiems ryžtingus laiškus

laikyti amžinai degančią. Kitaip mes nepastebimai išnyksime, ne tik iš savo tautos kamieno, bet ir iš pasaulio žemėlapių.

Henrikas Gavarskas, VLB Maracay apylinkės pirm.

Kaip žiūrėti į mūsų tautos kovotojus, kurie nenuilsdami dirba Lietuvos laisvės atstatymo darbe?

Sveikiname mūsų visus vadovus tremtyje ir pavergtose Lietuvoje, kurie slapčiai ir viešai dirba mūsų politiniame, kultūriniame ir tautiniame gyvenime. Pasitikėkime mūsų vadovų darbais, visados ir visur juos remkime, o jie savo ruožtu tegul neužmiršta būti vienybėje, nors idėjinį skirtumą visados bus, yra stiprybė.

Petras Kriščiūnas, mokytojas

Ar tikite, kad Lietuva atgaus savo nepriklausomybę?

Taip, bet netikiu kad man teks išgyventi šią džiaugsmingą dieną. Tai nebus greitai. Todėl man atrodo, kad mūsų darbas išėivijoje yra labai reikalingas. Praeis daug metų, kol Lietuva bus laisva. Mūsų jaunimas, gimęs svetimuose kraštuose, turi būti gerai paruoštas tai misijai. Nepažindami mūsų tautos papročių, neturės noro ir patraukimo grįžti. Kartais svetimtųjų požiūriu toks mūsų atsidėjimas lietuviškam, patriotiskam darbui gali atrodyti labai "romantiškas", be jokio materialinio pasitenkinimo, bet aš esu tikra, kad ilgai visi supras kokią didelę reikšmę turėjo toks mūsų pasiryžimas.

Eugenija Rudytė

Vasario 16 Kaune

Prisiminimai iš netolimos praeitės

1943 metai. Ši šventė jau trečia iš eilės nenormaliose sąlygose — taip rašo Jonas Matulionis savo knygoje "Neramios dienos".

Iš pat rytmečio nuskubėjau į Igulovs šventovę. Dar nebuvo nė šeštos valandos, o šventovė jau apypilnė. Netrukus prisipildė. Matyti ir tokių, kuriems šventovė yra nesvarbus motyvas gyvenime. Nuotaika pakilus. Pamaldos baigiamos Tautos himnu. "Libera" atgiedoti išėjo kunigas, juodai apsilvilęs. Paskui tarė: "Šiandien pamokslus sakys draudžiama" ir pasakė 10 minučių prakalbą. Nei persižegnojo, nei "amen" nepasakė. Vadinasi, čia buvo ne pamokslas.

Šiandieną nė viena vadyba nedirbo. 16 v. beveik visas Kaunas susirinko prie Karo muzėjaus dalyvauti vėliavos nuleidimui. Generalkomisariatą teikėsi leisti po vokiško himno giedoti ir lietuviškąjį. O po to numatytos eitynės į kapines.

Minios žmonių, plaukiančių iš Karo muzėjaus, atrodė didin-

gai. Vainikų begalės. Kiekviena įstaiga, kiekviena įmonė, kiekviena organizacija nešė po vainiką, kuriuos lydėjo nemaži žmonių būriai. Lietuvalių, pasipuošusių tautiniais drabužiais, pilnos gatvės. Nepriklausomybės laikais tokio parodo niekad nebuvo. Vokiečiai nesirodė niekur. Matyt, vengė incidentų. Vienur kitur ant stogų matėsi ištatytų kulkosvaidžių.

Uždėjome vainikus, sugiedojome himnus. Jokio triukšmo, jokio incidento, tik kur nekur mūsų vyrai protesto vardan per vokiečių himną nenusiėmė kepurį. Lietuvos himną minia giedojdjo labai drausmingai, galinčiai, lyg diriguojama gero, nematomo dirigento. Po to sekė "Marija, Marija... išgelbėk nuo priešo baisaus". Giedojdjo pamaldžiai ir jautriai, tarytum suprātę, jog malda šiuo metu yra vienintelis ginklas.

Išklmės baigtos. Ir okupantams galutinai paaiškėjo, kad lietuviai gera valia nei laisvės, nei nepriklausomybės niekada neišsižadės. vns

Nužudytas lietuvis studentas

AURELIJA BALASAITIENĖ

Kasdieną išgirstame "varpų gaudimą", "liūdną ir skaudų nesantį gandą". Tačiau kai žiauri žmogžudžio ranka pakerta talentingo 25 metų jaunuolio gyvybę, tai sukrečia kiekvieną. Š. m. sausio 15 d. Baltimorėje buvo jaunų plėšikų mirtinai pašautas būsimas gydytojas, Johns Hopkins universiteto medicinos mokyklos paskutiniųjų metų medicinos studentas Algis Trimakas, klevlandiečių inž. Dionyzas ir Vaidilutės (Jankauskaitės) Trimakų sūnus. Talentingas, darbštus ir visokeriopai pasižymėjęs moksle, baigęs antuonoj Kolumbijos universitetą, tapęs "Phi Beta Kappa" nariu. Nelaimė įvyko jaunam gydytojui praktikantui statant savo automobilį ligoninės rajone. Trys juodosios rasės jaunuoliai plėšikai jį mirtinai sužiedė. A. Trimakas, liudininkų parodymais, šliaužė kraujuodamas šaligatviu, iki jį pastebėjo jo kurso kolega, tuo momentu atlikdamas sportinį bėgimą. Sužeistas buvo skubiai nugabentas į ligoninės greitosios pagalbos skyrių, kur jam buvo skubiai padaryta operacija. Deja, dėl perdidelio nukraujavimo jaunuolis operacijos metu mirė.

I jaunojo Trimako šermenis susirinko gausus būrys Klevlando lietuvių ir giminės, šeimos bičiuliai bei artimieji iš įvairių vietovių. Svečių tarpe buvo mirusiojo dėdės — kun. Kęstutis Trimakas ir H. Trimakas su ponia, močiutė Rita Marija Trimakienė. Šalia tėvų, sesučių ir brolio, Klevlande gyvena mirusiojo senelis dr. Stasys Jankauskas ir jo svinis dr. Pranas Jucaitis. Trumpo atsišveikinimo metu kun. Trimakas tarė jautrų žodį, talkinamas mirusiojo sesutės ir studijų kolegės.

Sausio 19 d. rytą Šv. Bernadetos parapijos šventovėje jaunojo Algio išlydėti į amžino poilsio vietą susirinko gausus būrys artimųjų ir draugų, kurių tarpe matėsi daug liudinčių ir giliai sukrešto jaunimo. Šv. Mišias koncelebravo keturi kunigai, kurių tarpe buvo kun. G. Kijauskas ir kun. K. Trimakas. Kapinėse su mirusiuoju atsišveikino trumpu žodžiu ir mal-

da kun. Trimakas ir Johns Hopkins universiteto studentų bei profesūros vardu dr. Henry M. Seidel, studentų dekanas. Pastarasis savo jautriame žodyje pabrėžė atsišveikinąs su jaunuoju Trimaku kaip jau su pilnateisiu kolega, kuriam pilnas baigimo diplomas būsiąs išduotas birželio mėnesi.

Po laidotuvių apeigų dalyviai buvo pakviesti į vaišingus Trimakų kaimynų namus. Ta proga buvo malonu susipažinti su a. a. A. Trimako studijų ir bendrabučio kolega Gregory Stella, kuris į laidotuves atvyko drauge su dekanu, kad pareikštų šeimai užuojautą studentų vardu ir supažindintų su projektais savo žuvusio kolegos vardui įamžinti universitete. G. Stella pasakojo apie mirusio kolegos darbštumą, jo gilų pamėgimą medicinos studijų, pozityvią įtaką kolegoms. A. Trimako idealistinį nusiteikimą ir rimtumą pasirinktos profesijos atžvilgiu gyvai iliustruoja dar tas faktas, kad jis niekada nesiskyrė su prof. Harrisono vadovėliu "Vidaus medicina". Jis jį visur su savimi vežiojęs, net ir išvykų metu su juo nesiskyręs. Gal todėl šeimos nariai nutarė tą knygą idėti į karštą.

Studentų dekanas dr. Seidel kalbėjo apie mirusį su dideliu pasididžiavimu ir nuostaba. "Tai buvo nuostabių gabumų, didelės disciplinos, augšto moralinio lygio jaunuolis, kurį gerbė ne tik jo kolegos studentai, bet ir profesūra".

Iš pasikalbėjimo su abiem Johns Hopkins universiteto atstovais teko patirti, kad bus pasodintas medis universiteto ligoninės rajone su A. Trimako paminkline lenta. Be to, apie 30 medicinos studentų sudarė komitetą, kurio tikslas — įsteigti A. Trimako atminimui fondą. Taip pat abu pastebėjo, kad tas įvykis Baltimorės miesto visuomenės sluogsnuose sukėlė pasipiktinimą ir išjudino susirūpinimą dėl nusikaltimų gatvės.

Iš trijų nepilnamečių nuskaltėlių jau du yra teisingumo rankose. Deja, joks šios žemės teismas nebegrąžins a. a. dr. Algio Trimako į jo mylimos šeimos nei į jo garbingos profesijos kolegų tarpą. Tebūnie jam lengva Amerikos žeme!

Otavos lietuvių dainos grupė "Ramunėlės", kuri atliks meninę programą "Nidos" klubo rengiamame vakare Montrealyje vasario 24 d. "Ramunėlės" vadovauja Rūta-Ona Šiulytė (stovi kairėje)

KAI DIDIEJI KALBASI ROMOJE

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nė "galėtų sukelti tikrą psichologinį žemės drebėjimą su nepratomomis pasekmėmis". Todėl Lenkija "negali viena to nutarti, nes ir kiti kraštai gali panorėti pasisakyti šiuo klausimu". Tai patvirtina gal ir atsitiktinė žinia iš Varšuvos. Kaip praneša lenkų žinių agentūra PAP, Lenkijos vadovas Edvardas Gierėk sausio 24 d. susitiko su Lenkijos kardinolu Steponu Wyszyński "aptarti svarbių klausimų, liečiančių Katalikų Bendrijos ir lenkų valstybės santykius".

Pagaliau nemažos reikšmės turi čia ir Kremliaus pasisakymai, liečiantys ministerio Gro-mykos vizitą Italijoje. Maskvos dienraštis "Izvestija" savo komentare pirmą kartą aptarė popiežiaus Jono-Pauliaus II pontifikato siekius. Kalbėdamas

apie taiką, dienraštis pažymėjo, kad "popiežiaus Jono-Pauliaus II žodžiuose jaučiamas susirūpinimas žmonijos likimu...". Dar daugiau: žinių agentūra "Novosti" neseniai Maskvoje pasiskelbė Igorio Sedykh komentarą "Dialogas yra galimas", kuriame autorius palankiai vertina naujojo popiežiaus reikšmę tarptautinėje politikoje.

* MONS. FRANCISZEK MACHARSKI, 51 m. amžaus, buvo paskirtas naujuoju Krokuvos arkivyskupu. Jį konsekrovo pats popiežius Jonas Paulius II Šv. Petro bazilikoje sausio 6 d. Tai pirmas naujojo popiežiaus konsekruotasis vyskupas. Arkiv. Macharski nuo 1970 m. buvo Krokuvos arkivyskupijos kunigų seminarijos rektoriumi. Kunigu jis buvo įšventintas 1950 m. ir, pasidarbavęs trumpą laiką parapijoje, buvo išsiųstas tolimesnėms studijoms į Friburgo universitetą Šveicarijoje. Jis moka prancūzų, vokiečių, anglų ir italų kalbas.

Du klausimai laikraščio skaitytojui:

1. AR SURAŠETE SAVO TESTAMENTĄ?
2. AR PRISIMINĖTE TESTAMENTE KANADOS LIETUVIŲ FONDA?

Old Age Pensioners
Guaranteed
Income
Supplement
Application forms.

Užpildykite juos! Atsiųskite!

Jūs jau gavote paštu blankus garantuotų pajamų papildo, jeigu iki šiol gavote minėtą papildą. Jei norite ir toliau gauti šį papildą, turite užpildyti prašymo blanką ir grąžinti pridėtam bei adresuotame voke. Jeigu to dar nepadarėte, atlikite dabar, grąžinkite tuoj pat, ir gausite toliau pensijos papildą po kovo 31 dienos.

Health and Welfare
Canada
Monique Begin
Minister

Santé et
Bien-être social
Canada

LOTTARIO

JACKPOT WINNER!

\$643,230.90

ŠTAI LAIMĖTOJAS!

Eddie Campbell iš Otavos

JŪS TAIP PAT GALITE LAIMĖTI!

Juk smagu pasirinkti LOTTARIO numerius; taip pat — gimtadienius, gatvių numerius, leidimų numerius, socialinės draudos numerius, banko sąskaitų numerius, šunų leidimo numerius... Ir taip toliau, ir taip toliau.

Pasirinkite patinkamus numerius ir kiekvieną šeštadienį sekite LOTTARIO traukimus televizijoje... Kiekvieną savaitę traukiami šeši reguliarūs numeriai ir vienas priedinis.

Surikiuokite tuos reguliarius numerius bekuria tvarka ir tapsite sankaupos (jackpot) laimėtoju. O jeigu ir kas kitas bus pasirinkęs tuos pačius numerius, pasidalinsite laimikiu.

Jeigu neatitinka visos šešios skaitlinės, yra tūkstantiai kitų galimybių laimėti.

Jeigu atitinka penkios reguliarios skaitlinės, o šeštoji skaitlinė atitinka priedinio traukimo numerį, gaunate dalį antro didžiojo laimikio.

Jeigu atitinka penkios reguliarios skaitlinės, gaunate dalį trečiojo laimikio.

Jeigu atitinka trys reguliarios skaitlinės, laimite \$5. Tai nebloga pramoga už dolerį!

Kiekvieną savaitę gali būti tūkstantai laimėtojų, nes numeriai, kuriuos pasirenkate, nebūtinai turi būti surikiuoti ta pačia eile, kaip ir ištraukieji.

JŪS PERKATE NE TIKTAI BILETĄ,
BE KARTU IR ŽAIDZIATE

Suniektas Mažvydas dramos veikale

Anatolijus Kairys

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Pakilęs "Dvasininkas" apdaila žiūrovus taurelėmis ir pripildo jas gėrimo, aišku, paimdamas pinigų.

BALSAI MINIOJE

... Turbūt čia mums pašventintą pili? ... Ganytojau, į sveikatę! ... Ačiū! ... Skystoką varvini — neužsilaiko. ... Ar negalėčiau pakartot? ... Valio

Ganytojui — pagirdytojui mūsų! (Trilogija, 166 p.)

Jis prekiauja degtine, jo pinigų maišas didėja. Toliau dar gražiau:

MAŽVYDAS
O jei prispaudė nuodėmė tavę — Nenusimink, nes auksas viską gali: Jisai nupirks ir burmistro malonę, Jis ir dangaus vartus atidarys. Štai pažūrėkit, žmonės, pažūrėkit. (Trilogija, 166 p.)

Ateina pirmas "nusidėjėlis" ir pasisako, kad pavogė paršuką. Dvasininkas paima tik tris grašius, nes tai "menka vagystė"; kai pinigą įmeta į krepšį, tada atleidžia nuodėmes. Antras "nusidėjėlis" ištvirtavo, nuodėmė didesnė, todėl iš jo paima dvi kapas grašių ir nuodėmes atleidžia šiam išpylus pinigų į krepšį. Trečias "nusidėjėlis" užmušė žmogų, nusikaltimas dar didesnis; dvasininkas skiria už bausmę tris auksinius, bet "nusidėjėlis" tiek neturi. Prasideda derybos. Dvasininkas nusileidžia iki pusantro auksinio ir pamoko:

Ka su tavim darysi? Duok pusantro. Ka kitąsyk užmuši — neužmirš iškraustyti kišenės. (Trilogija, 168 p.)

Geresnės antireliginės propagandos nereikia. Dabar žinome, kodėl šios trilogijos išspausdinta 30.000 egz., aprūpinti knygynai ir mokyklos — tik skaityt ir duok kitam! Kas įdomiausia, kad autorius ir Mažvydą padarė negeresniu dvasininku, pasityčiojo pats iš savo herojaus: Mažvydas po 20 metų vienam savo parapirpėjimui atleidžia nuodėmes už vašką (211 p.), kitam už penkis grašius (213 p.); priedo — pajaukta: "Ne aš baudžiu, o dievas baudžia" (213 p.).

Mažvydas, kaip ir reikėjo laukti, suimamas ir uždaromas į vienos šventovės rūšį. Jį išveda, vienas miestietis klausia kitą:

KETVIRTAS MIESTIETIS
Jei čia vaidinimas — tai pasakysiu, Kad suvaidinta meistriškai. Paplokim. (Trilogija, 170 p.)

Nuo savęs galiu pridurti, kad suvaidinta begėdiškai blogai. Gal iš mandagumo auditorija ir paplojo, ypač kai pats autorius prašo, bet už ką gi ploti? Nė vieno žodžio tiesos — eilinę ateitinę propagandą, nukreiptą prieš dvasiškumą, o tuo pačiu ir prieš tikinčiuosius. Neskanus, neetiškas ir neestetiškas plepalas, pigus partijos užsakymas praplėsti ateizmo vadovėlį!

Kunigaikščio Radvilo užtariamą Mažvydą paleidžiamas. Prie kalėjimo durų jo laukia Marija, mergaitė iš Butkiškių, nuoširdus moters ir mylimosios paveikslas. Ji parūpina jam vietą ir darbą Butkiškėse. Jie pažada meilę vienas kitam — Mažvydas nuperka jai žiedą ir įgraviruoja žodžius "Dabar ir visados" (179 p.).

Skulptoriaus DAGIO kūrinys "Visada taip pat", medis (1974)

Antros giesmės pabaigoj grįžtama į pirmos giesmės laiką, t.y. 20 metų vėliau, kai Mažvydas pasimato su jau užaugusiu savo sūniumi Kasparu, išgelbėtu Nemune, kuris jam dabar ir atneša šį žiedą. Sūnus praneša, kad motina mirė ir įdavė žiedą atnešti tėvui. Pasirodo, Mažvydas išgyveno Butkiškėse pusantų metų su Marija be vedybų, su gyveno sūnų, tada ją metė ir išbėgo į Prūsias. Ir daugiau pas Mariją ir sūnų nebegrižo, jos negelbėjo ir pas save nekviėtė, kaip, atrodo, buvo žadėjęs. Sūnus dėlto smarkiai priekaištuoja tėvui (184 p.).

Trečioje giesmėje — nenorėdamas viešai prisipažinti, kad Kasparas yra nelegalus jo sūnus, ryžtasi jį išnūti. Pasipriešina žmona. Ji praneša dvarui, ir atėję kareiviai Kasparą suima. Mat, Kasparas nužudė Ariogalos tiją, todėl yra pajieškomas. O jis nužudė tiją todėl, kad šis įsakė suimti ir prigrdyti jo motiną už ragana-vymą — pagimdė sūnų be vyro, t.y. gimusi iš velnio.

KASPARAS (verkdamas)

Ji buvo ragana — nes jos sūnus

Be tėvo buvo gimęs. Taip, iš velnio!

Ji buvo ragana — nes kitados

Tave, eretiką, globojo, slaugė,

Galbūt mylėjo. (Trilogija, 228 p.)

Nors gale Mažvydas išdrįsta Burgrovui suktis "Tai mano vaikas, mano!", bet pervelai. Sūnų išveda gražinimui atgal, kur jis bus pasmerktas mirti už tiją nužudymą. Kasparas, nors prašomas, neištaria gero žodžio, nepavadiną jo "tėvu" ir jam neatleidžia. Taip atsitiko todėl, kad Mažvydas savo gyvenimą pašventė pareigai, ne meilei. Sūnus jo nemyli. Jis atnešė žiedą, motinos įprašytas: "Ivykdžiau savo pareigą..." (186 p.). Burgovas išveda jį irgi iš pareigos, nes jam įsakytą nusikaltėlį suimti ir grąžinti. Net ir Mažvydas iš pareigos negrižo pas Ma-

"Visiškai slapčiai"

AL. GIMANTAS

Tai šalti, biurokratinis žargonu dvelkiantis žodžiai, susiję su čia keliamo klausimo svarstybomis, kurios liečia neeilinę, visai lietuvių tautai ypatingos reikšmės turinčią Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį.

Į Vilniuje organizuojamas iškilmės, aišku, iš čia nevyks jokios oficialios lietuvių (net ir mokslininkų) delegacijos. Tačiau, kaip nevisai patikrintos žinios tvirtina, iš eilės Vakarų akademinių institucijų Vilniuje laukiamos (jau ir pakviestos) įvairios atstovų grupės. Tokių tarpe rasis ir vienas kitas kanadietiškas propagandą, nukreiptą prieš dvasiškumą, o tuo pačiu ir prieš tikinčiuosius. Neskanus, neetiškas ir neestetiškas plepalas, pigus partijos užsakymas praplėsti ateizmo vadovėlį!

Kunigaikščio Radvilo užtariamą Mažvydą paleidžiamas. Prie kalėjimo durų jo laukia Marija, mergaitė iš Butkiškių, nuoširdus moters ir mylimosios paveikslas. Ji parūpina jam vietą ir darbą Butkiškėse. Jie pažada meilę vienas kitam — Mažvydas nuperka jai žiedą ir įgraviruoja žodžius "Dabar ir visados" (179 p.).

Kiekvieno atveju uoliesnėji mūsų tautinės drausmės saugotojai turės itin darbingus ir daug budrumo reikalaujančius 1979 metus. Galima laukti, kad ta tema turėsime eilę dvikovių ar net ir spalvingesnių spektaklių mūsų spaudoje. Tai ir suprantama, nes pats įvykis, toji sukaktis, jau pati savyje slepia visą eilę niuansų ar net ir tam tikrų nežinomųjų, jei jau neminėti galimų staigmenų.

Būdami realistais, tikėjime, jokia jėga nepajėgs sulaukyti tų, kurie yra numatę vykti minėjimo iškilmėn Vilniuje. O gal tai bus viena retųjų progų atskirti tautą nuo režimo? Juk tauta pastoviai gyvuoja, o režimas — savi, svetimi, primestiniai ar dar kitokie tėra laikinai reiškinys.

Tiesa, išveivijoje bandysime ribotų galimybių rėmuose minėti Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį. Vis dėlto, nebandydami menkinti visų pastangų ir tikrai remtino užsimojimo, turėtume sutikti, kad pats pagrindinis, svarbiausias ir reikš-

rija. Tik viena Marija, Kasparo motina, nežiūrint ją ištikusios tragedijos, kurios didžiausias kaltininkas yra Mažvydas, jam atleidžia. Perduodamas žiedą sūnus, perduoda ir jos paskutinius žodžius Mažvydai: "Mylėjau dabar ir visados" (186 p.).

Šiai techniškai gerai išvystytai žmogaus dramai sunku patikėti net ir ano laiko sąlygomis. Kodėl pvz. Marija buvo suimta ir prigrdyta už pagimdydama vaiką "be tėvo" 20 metų praslinkus? Per 20 metų žmonės jau užmiršo kas ką pagimdė, daug įvykių pasikeitė, sūnus užaugo, ir štai po tiek laiko kažkoks tįjūnas prisimena dabar, kad Marijos Kasparas neturi tėvo. Ją suima ir, vienuoliui kalbant "Sveika Marija", prigrdo (226 p.). Kodėl Marija nebuvo nubauta tuojau po gimdymo? Kodėl tįjūnas ir vienuolis laukė 20 metų?

Sūnus irgi daug pergyveno: jis buvo priištas prie šermukšnio ir turėjo žiūrėti, kaip jo motiną kankina. Jis supranta tėvo "pareigą", tačiau prikiša jam neištikimybę: "Bet tu žadėjai čia, į Ragainę, motiną pašaukt". Mažvydas, nepatenkintas, bet rimto pasiteisinimo neturėdamas, atkerta:

Prikaisiot atėjai? Išmetinėti? Priimdamas parapiją, turėjau Priimt ir savo pirmtako šeimyną — Devynis žmonės! Supranti: tu-rė-jau! (Trilogija, 184-185 p.)

Reikia suprasti — šeimyna perdidelė, Marijos neatsikviėtė, nes duonos nebūtų užtekę. Jis nedrįsta pasakyti, kad turėjo vesti (kokia ironija!) ne iš meilės, o iš pareigos buvusio pastoriaus žmoną. Jis tik prasiitaria "priimti pirmtako šeimyną" esanti pareiga. O ar tokios pareigos jis neturėjo savo sužadėtinei su jo paties kūdikio glėby? Tai ne tik nemoralu, tai niekšiška. Ar gi toks buvo Martynas Mažvydas, Justinai Marcinkevičiaus?

mingiausias minėjimas tegalės būti pačiame Vilniaus universitete. Be abejonės, dienos reikalavimai ir aplinkybės, deja, diktuos ir ten visur bei visuomet būtina pabrėžti politinį momentą. Visas pasaulis tačiau žino ir supranta, kad dar prieš Markso, Engselo, Lenino ir Stalino gadyne Vilniaus universiteto žiburys ryškiai švietė toje Europos dalyje, buvo šviesos, kultūros, mokslo ir meno skleidėju Lietuvai, Lenkijai ir kaimyniniams kraštams. Vargu ar ta faktą galės nuslėpti bei nutylėti sukakties organizatoriai, nors ir stengdamiesi išlikti principingais, drausmingais partiniais darbuotojais. Juk ir šiandieną ten toleruojamas ar net proteguojamas posakis, kad "Vilniaus universitetas yra seniausia akademine institucija visoje Tarybų Sąjungoje", liudija visu aiškumu faktą, kad lietuviškos akademinės tradicijos, mokslinis bei kultūrinis darbas prasidėjo žymiai anksčiau už bet kurios sovietinės tautos panašias pastangas. Tas teigimas iškelia lietuvių tautos vardą visų kitų tos srities valstybių tarpe. Tai, be abejonės, jaučiama ir šiandieniniame Vilniuje.

"Aušra" Nr. 12(52). Numeris, pasirodęs rugpjūčio mėnesį, skiriamas Lietuvos Helsinkio grupės nariui Viktorui Petkui.

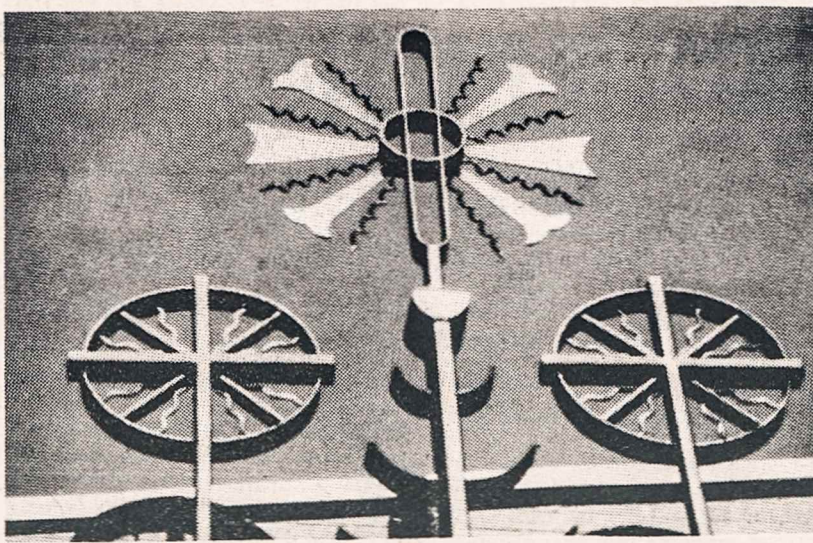
"Tiesos Kelias" Nr. 10. Numeris pasirodė š. m. rugsėjo pabaigoje.

"Rūpintojėlis" Nr. 6. Išleidimo data — spalio mėn.

"Perspektivos" Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3, Nr. 4. Šio leidinio pirmasis numeris pasirodė apie rugpjūčio mėn. Kiekvienas numeris apima tik vieną temą, pvz. Nr. 1 — "Socializmas, komunizmas ir demokratija", Nr. 2 — A. Sacharovo "Mano šalis ir pasaulis", Nr. 3 — M. Basko "Rubikonas", Nr. 4 — "Ačiū tau, partija!"

Leidėjai įžangoje rašo: "Pers-

• Valstybių sienos, nuotoliai ir kalbos gali atskirti žmones, bet jos negali išparceliuoti žmogisko gyvenimo — tai padaro tik ignorancija. — CHARLES LILLARD

Sis simbolinis ornamentas puošia Lietuvos Kankinių šventovę Toronte-Missaugoje. Jo autorius — archit. dr. A. Kulpa Nuotr. N. Kulpavičienės

"Laisvės sonata"

PR. NAUJOKAITIS

Kūrybingasis rašytojas Anatolijus Kairys kuria dramos veikalus, rašo romanus ir poeziją. Jo naujausia knyga yra poema "Laisvės sonata", vaizduojanti Simo Kudirkos šuolį į laisvę ir jo kančias bolševikų nelaisvėje. Poema turi muzikines sonatas dalis: allegro, andante, rondo ir finalą. Pats Kudirkos šuolis kūrinyje nužymėtas tik keliais ryškiais brūkšniais. Visas kūrojo dėmesys sutelktas į jūrininko laisvės troškimą ir į jo pareikštą mintį jį teisianį raudonajame teisme. Atrodo, autoriui nė nerūpėjo visai tiksliai atkurti teismo pasakytą Kudirkos kalbą. Jam rūpėjo idėjinis svaris, naikinamos, bet laisvę mylinčios tautos gyvas balsas. Poetinė vizijoje pabrėžtas ir sovietinio teismo pobūdis: "Nes mano byloje jau žinomas sprendimas", nors "esu nekaltas, visiškai nekaltas". Kai pati lietuvių bėra "išdavikiška žymė", kai visi išvežamieji buvo nusikaltę tik vardu: "lietuvių". Poemos autorius Kudirkos kalboje išryškina visą sovietinės tautų dystės brutalumą, bet taip pat pabrėžia tautos atsparumą, jos rezistencinę dvasią: Bet mes, "jaunoji generacija, nenorim mirti (...)" mes tikime lietuviškuoju nemirtingumu". Norą gyventi žadina laisvės troškimas: laisvė "prikelia, pažadina iš miego vergą". Teisiamasis pranašauja komunizmo griuvimą: "Komunizmas serga nepa-

gydomai: laisvės bijo, laisvės ir tiesos!"

Jūrininko vizijoje ateitis vaizduojama šviesi, graži: Liks šviesi ugnelė laiko pelenuos, Liks tautos didžioji vizija, Liks žmogus ieškas žmogaus... Gims kovotojai be neapykantos, Gims kova be kraujo ir ginklų, Gims širdies ir meilės Laisvė! Bus balandžių mėlynai, balti, Bet nebus balandžių raudonų... Bus viltis, žmogaus prisikėlimas, Bus žalia pavasario dirva visiems, Bet vergijos ir vergų — nebus! Jūs, tironai, engėjai, diktatoriai, Jūs nematote ir nepajustate Laisvės paukščio galingais sparnais! Aš esu tas laisvės paukštis...

Kūrinys parašytas nerimuotomis, laisvo ritmo eilėmis. Jo vertė yra idėjiname svorėje ir toje dinamikoje, kuri ritmiškai trykšta lietuviško žodžio jėga. Poema priklauso epiniam žanrui, tai gal ir sunku iš tokio pobūdžio kūrinio reikalauti subtilių lyrinų atodūsių. Lyrinį elementą čia pavaduoja retorika.

Dėmesio vertas ir meniškasis knygos pavidalas. Knyga atmušta gerame popieriuje, kietais viršeliais, su celofono applauku. Visa knyga gausiai iliustruota turinui pritaikintais dail. Dianos Kizlauskienės piešiniais. Tai tikras albumas, gražiai įristas, švari spauda.

Anatolijus Kairys, LAISVĖS SONATA. Poema. Išleido "Dialogas" 1979 m. Spaudė M. Morkūno spaustuvi. Iliustravo D. Kizlauskienė. Tiražas 1000 egz. 80 psl. Kaina \$6.00.

Nauji pagrindžio leidiniai

"Perspektivos" kels aktualiausias kasdieninio gyvenimo problemas, parodys galimus jų sprendimo būdus, skaitytojams suteiks galimybę pareikšti savo nuomonę ir požiūrį. Supažindins su nuomonėmis tų, kurie už savo pažiūras ir ištikinimus Tarybų Sąjungoje yra persekiojami ir net kalinami.

"Perspektivos" nori padėti surasti keliuos, vedančius iš sudėtingos amerikietiškos atsinaujinimo, pagrįstą tikrosios demokratijos principais ir tarptautinių įsipareigojimų pagrindu.

"Perspektivos" dė savo puslapiuose ne tik originaliuosius straipsnius, bet ir didesnę apimtį studijas, kurie šiuo metu oficialiojoje Lietuvos TSR spaudoje negali būti paskelbti. Taip pat bus dedami ir vertimai, tačiau tik tų autorių, kurie gyvena arba gyvena Tarybų Sąjungoje, bet dėl savo ištikinimų yra arba persekiojami iki jų įvykimo arba ištrėmimo į užsienį.

"Perspektivos" savo puslapiuose nevengs ir atšversnių kritinių straipsnių, kurie tačiau neprieštarsa TSSR konstitucijos 49 straipsniui ir Lietuvos TSR konstitucijos 47 straipsniui, leidžiantiems betkuria forma pateikti pasiūlymus valstybinių (tarp jų ir augštesniųjų) organų darbu gerinti ir trūkumus kritikuoti.

"Perspektivose" visi be išimties straipsniai bus spausdinami diskusine tvarka, laikantis principo — gerbk kito nuomonę net ir tada, kada tu jai nepritari.

"Perspektivos" tikisi susilaukti tautiečių paramos skleidžiant ir stiprinant nepriklausomą mintį ir nenorėtų likti vien tikta pagrindinės spaudos gerbėjų sleptuvėje."

Lietuvi, neužmiršk! P. Plumpa, N. Sadūnaitė, S. Kovaliovas, O. Pranskūnaitė, V. Lapienis, B. Gajauskas, V. Petkus ir kiti neša nelaisvės pančius, kad tu galėtum laisvai gyventi ir tikėti!

"LKB Kronika" 35 nr.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

KUN. PROF. VYTAUTAS MANKELIŪNAS, ilgai dėstęs psichologiją lietuvių Kolumbijos universitete Bogotoje, išėjo į pensiją, tačiau tebedirba tame pačiame universitete kaip stojamųjų egzaminų departamento direktorius. Kiekvieną semestrą un-tas priima 4000 studentų, bet kandidatų būna per 30.000. Tenka organizuoti egzaminus pagal kiekvieno fakulteto reikalavimus. Tam tikslui yra kviečiami įvairių sričių specialistai iš universiteto personalo. Atsakomybė tenka egzaminų departamentui direktoriui. Be to, jam tenka daug dirbti klasifikuojant bei taisant rašomuosius egzaminus. Šį darbą lengvina skaitytuvas (kompiuteris).

POETO VENANCIJAUS ALISO (a. a. prel. Aleksandro Armino) poezijos rinktinę Cikagoje spaudai ruošia "Draugo" kultūrinio priedo red. poetas Kazys Bradūnas. Platesnį įvadą parašys kartu su V. Ališu meškis rašytojas Antanas Vaitiekūnas Vašingtone. V. Ališas darbuosis ir kūrė Brazilijoje. Jo 70-taisias gimimo metines Sao Paulo lietuvių prisiminė 1978 m. gruodžio 9 d. Prieš mirtį velionis ruošė spaudai savo poezijos rinkinį "Saulės Kalvarijos". Po mirties rasta ir daugiau eilėraščių rankraščiuose. Bent dalis jų bus įtraukta į rinkinį V. Ališo poezijos tomas. Spausdinimo išlaidas žada padengti V. Ališo gimnazijos laikų bendraklasiai bei kiti bičiuliai.

LOS ANGELES DRAMOS SAMBŪRIS kovo 24 d. suvaidins Jurgio Gliados dviejų veiksmų komediją "Kompiuterinė santuoka", kurios trumpas variantas jau buvo atliktas 1969 m. BALFO baltaus programoje. J. Gliada dabar jį praplėstų naujais charakteriais bei situacijomis iki dviejų veiksmų komedijos. Premjerinį spektaklį režisuoja D. Mackailienė, scenovaidžius kuria A. Žalūnas, pagrindinius vaidmenis ruošia V. Dovydaitis, R. Jurkūnaitė-Vitkienė, V. Jutulienė, S. Matas, M. Prismantas. Spektaklin estradinę muziką įsijungs sol. S. Pautienienė. Los Angeles dramos sambūris taipgi ruošiasi gastrolėms Australijoje. S. m. spalio 20-21 d. d. jo pastatytą vaizualų spektaklį numatomi Melburne, spalio 27-28 d. d. — Sydnejuje. Tikimasi, kad šion išvykio įsijungs ir daugiau lietuvių, norinčių pamatyti Australiją.

OSLO "UNIVERSITETSFORELGET" LEIDYKLA 1978 m. išleido Tromsø universiteto prof. Geir Lundestad. 653 psl. veikala "The American Non-policy Towards Eastern Europe, 1943-1947: Universalism in the Area not of Essential Interest to the United States". Si dokumentinė studija atskleidžia JAV politiką, kuri buvo taikoma R. Europai II D. karo metais ir pokaryje. Pasak norvegų autorių, trys didieji Potsdamo konferencijoje sutarė šiaurinę Prūsijos dalį su Karaliaučiaus miestu atiduoti Sovietų Sąjungai. Kadangi ši sritis tave pasiekia per Lietuvą, praktiškai tai reiškė, kad JAV tris Baltijos valstybes laiko Sovietų Sąjungos dalimi. Oficialus pripažinimas nebuvo duotas tik dėl vietinių nuotaikų pačioje Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Prof. G. Lundestad taipgi pateikia įdomių pastabų, remdamasis paskelbtais ir dar neskeltais dokumentais, apie JAV politiką Baltijos valstybių atžvilgiu. Tarp jų yra diskusijos Baltijos respublikų atstovų klausimu Vašingtone, baltiečių pabėgėlių problema po II D. karo Europoje. Minėtąjį veikala Amerikoje platina "Columbia University Press" leidykla Niujorke.

PREL. KAZIMIERAS GECYS, buvęs Fordham universiteto profesorius Niujorke, kelių knygų autorius, gyvenęs Putname, Conn., išvyko Lenkijon ir apsigyveno Baltostogėje. Lenkijos bibliotekose jis renka medžiagą istorinei studijai apie jotvinius, Suvalkų trikampio lietuviams atlieka religinius patarnavimus. Jo dabartinis adresas: Msgr. K. Gieczys, ul. Podedwornego 8/9, 15-269 Bialystock, Poland.

ADELAIDES LIETUVIŲ TEATRAS "Vaidila" šiai Australijos lietuvių kolonijai ruošia naują premjerą, kuriai buvo pasirinkta Vytauto Alanto trijų veiksmų komedija "Saulėgrąžų sala".

DAIL. ELENOS KEPALAITES bronzinių skulptūrų paroda, truksianti iki vasario 22 d., buvo atidaryta vasario 3 d. Niujorko Manhattane, Phoenix galerijoje, 30 West 57th St. Tai yra jau penktoji šios dailininkės paroda minėtoje galerijoje.

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJOS valdyba deimantę lietuvių spaudos atgavimo sukaktį paminės š. m. spalio 25 d. Niujorke, Kultūros Židinuje. Carinė valdžia lietuviškos spaudos uždraudimą yra atšaukus 1904 m.

BOSTONIETIS ANTANAS GUSTAITIS su satyrine programa "Ir atskrido juodas varnas" sausio 21 d. viešėjo Klevelande. Svečias skaitė savo satyrinius eilėraščius ir naują, niekur dar neskaitytą fejletoną "Paskutinioji naktis". Lietuviškom dainom programą papildė R. Babicko vadovaujamas Klevelando vyrų kultas su sol. Irena Grigaliūnaitė.

LOS ANGELES DRAMOS SAMBŪRIS kovo 24 d. suvaidins Jurgio Gliados dviejų veiksmų komediją "Kompiuterinė santuoka", kurios trumpas variantas jau buvo atliktas 1969 m. BALFO baltaus programoje. J. Gliada dabar jį praplėstų naujais charakteriais bei situacijomis iki dviejų veiksmų komedijos. Premjerinį spektaklį režisuoja D. Mackailienė, scenovaidžius kuria A. Žalūnas, pagrindinius vaidmenis ruošia V. Dovydaitis, R. Jurkūnaitė-Vitkienė, V. Jutulienė, S. Matas, M. Prismantas. Spektaklin estradinę muziką įsijungs sol. S. Pautienienė. Los Angeles dramos sambūris taipgi ruošiasi gastrolėms Australijoje. S. m. spalio 20-21 d. d. jo pastatytą vaizualų spektaklį numatomi Melburne, spalio 27-28 d. d. — Sydnejuje. Tikimasi, kad šion išvykio įsijungs ir daugiau lietuvių, norinčių pamatyti Australiją.

VILNIAUS DAILĖS INSTITUTO docentė A. Likutė savo keramikos darbų parodą surengė Vilniaus dailės parodų rūmuose. Parodai ji sutelkė pastarųjų 5 metų kūrinius — vazas, dekoratyvines sienų plokštes, keramikos paveikslus ir plastines kompozicijas. A. Likutė yra respublikinės premijos laureatė. Jos keramikos darbai buvo rodomi Lenkijos, Suomijos, Italijos ir Kanados miestuose.

DIRIGENTE M. DVARIONAITĖ gastroliaivo Baltostogėje. Su vietiniu simfoniniu orkestru jį atliko J. S. Bacho "Antrąją suita", J. Haydno "Koncertą obaju" ir L. Beethoveno "Antrąją simfoniją". Koncertuose, kurių vienas buvo skirtas jaunimui, dalyvavo solistai — fleitistas H. Traval ir obobjistas J. Pikovskis.

VILNIAUS DRAMOS TEATRAS paruošė P. Cvirkos romano "Meisteris ir sūnūs" inscenizacijos premjerą, kuri yra skirta atjėrančioms 70-tosioms rašytojo gimimo metinėms. Spektaklį režisavo K. Kymantaitė, apipavidalino dail. J. Surkevičius.

KLAIPĖDOS DRAMOS TEATRAS žiūrovus pakvietė į dvi premjeras. Joms buvo pasirinkta naujoji G. Kanovičiaus drama "Slaptažodis -- "Mūza" ir švedų rašytojos Astridos Lindgren opere paversta apysaka "Mažylis Karlsonas, kuris gyvena ant stogo". G. Kanovičiaus drama, svarstantįja menininko ištikimybės jaunystės idėjos problemas, režisavo P. Gaidys, apipavidalino dail. G. Kličinskas, muziką sukūrė kompoz. P. Flečinskas. S. Prokofjevos inscenuota švedės A. Lindgren apysaka, lietuvių kalbon išversta V. Sirijos Girros, pastatė rež. S. Motiejūnas, talkinamas kompoz. V. Juozapaitis, dail. V. Pumpučio, baletmeistrės E. Ivaniševos.

VILNIAUS DRAMOS TEATRAS mažiesiems scenos mėgėjams patatė S. Kymantaitės-Čiurlionienės eiliuotą pasaką "Dvylika brolių, juodvarniais laktėsiučių". Spektaklį režisavo I. Bučienė, scenovaidžius sukūrė dail. F. Linčiūtė-Vaitiekienė, muziką — kompoz. J. Širvinskas, šokius — D. Sabatinienė. Vaidmenis paruošė aktorai — L. Noreika, J. Berikštė, A. Janušauskaitė, R. Adomaitis, J. Rygertas, T. Vaiškaitė ir kt.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 16 milijonų	
KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 10%
Antradieniais 10-3	term. indėlius 2-3 metų 9 3/4%
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas 9%
Ketvirtadieniais 10-8	taupomąsias s-tas 9%
Penktadieniais 10-8	depozitų-čekių s-tas 6%
Šeštadieniais 9-1	DUODA PASKOLAS:
Sekmdieniais 9.30-1	asmenines 10 1/2%
	nekiln. turto 10 1/4%
	investacines 10 1/2%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojimą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus A. Blūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Torp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechanikai
★ taisymai. ★ Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) FILTSOS BROS

Toronto, Ont., M6R 1V5 Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER/photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, m6s 1p5 769-4488

Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų
fotografinių darbų

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn
prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaninius pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

13 dienų su giminėm!!!

Organizuojamos dvi puikios ekskursijos:
VILNIUS-Ryga liepos 16 — liepos 30 d.
VILNIUS-Minskas rugpjūčio 20 — rugsėjo 3 d.

Kelionės ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, ypač
keliaujantiems pirmą kartą.

Skambinti tel. 537-3060 • 532-8772

Vietų skaičius ribotas. Skubėkite užsakyti.

SIMON'S, HARMONY TRAVEL SERVICE

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų

televizijas bei "stereo" aparatus.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Vilniaus "Statyba" augščiausios krepšinio lygos pirmenybėse tebesilaiko II vietoje. Komandos sužadus po 16 rungtynių, pirmąja daugkartinis šios lygos čempionas Maskvos kariškių CASK klubas su 15 pergalėmis "Statyba" jų turi 13. Trečioje vietoje yra Kijevo "Strojitelis", laimėjęs 12 rungtynių. Dramatiškas buvo "Statybos" ir Minsko RTI klubo jėgų išbandymas, kurio pradžioje nedalyvavo "Statybos" kapitonas A. Pavilonis, išvakarėse taip susižeidęs, kad net prireikė skubios gydytojo pagalbos. Kai rungtynėse su 78:69 rezultatu pradėjo pirmą kartą minskiečiai, aikštėn išėjo ir A. Pavilonis, nepaisydamas susižeidimo. Per 20 minučių jis "Statybai" laimėjo 13 taškų, atkovoję 16 kamuolių. Rungtynės baigėsi lygiomis — 99:99. Iš lygynis rezultata, A. Pavilonis vėl pasitraukė iš aikštės. Prateisime vyravo vilniečiai, rungtynes užbaigdami 114:105 savo naudai. Šis epizodas rodo iš tikrųjų didelį "Statybos" ryžtą, kai net nepaisoma susižeidimų, kad tik komanda išsilaikytų II vietoje. Kauno "Žalgiris", pernykščių pirmenybių bronzos medalio laimėtojas, varžybų lentelėje tebėra priešpaskutinėje vietoje, iš 16 rungtynių laimėjęs tik 5. Susitikimą su CASK klubu kauniečiai pralaimėjo 118:99. Rezultatas galėjo būti geresnis, jeigu rungtynėse būtų žaidę komandos kapitonas J. Jurkšaitis ir puolėjas E. Vasiliauskas. Jie išvakarėse pažeidė sportinius reikalavimus ir buvo pasišalinti.

Moteryų krepšinio augščiausios lygos pirmenybių antrasis ratas pasibaigė Rygoje. Vilniaus "Kibirkštis" įsitvirtino pirmajame šešetuke, kuris dabar kovos dėl pirmųjų vietų ir medalių. Sužadus po 22 rungtynes, tą šešetuką sudarė: I. Maskvos TTT su 21 pergale, II. Maskvos srities "Spartakas" su 19, III. Maskvos "Dinamo" su 17, IV. Vilniaus "Kibirkštis" su 13, V. Alma Atos "Universitetas" su 11 ir VI. Leningrado "Spartakas" su 11. Vilniaus "Statyba" rungtynes su Rygos TTT pralaimėjo 47:59. Dėl ligos jos negalėjo dalyvauti vidurio puolėja V. Benelienė — pagrindinė puolimų vadovė. Neblogai sužaidė G. Briedytė, iškovojusi 26 taškus.

Moteryų rankinio augščiausios lygos pirmasis žaidynių ratas užbaigtas Vilniaus sporto rūmose. Šioje lygoje Lietuvai atstovauja dvi komandos — Kauno "Žalgiris" ir Vilniaus "Eglė". Vilnietės šion lygon įsiųjęs pernai ir netikėtai laimėjo V vietą. Užbaigdamas pirmąjį ratą, visos komandos buvo sužadintos po 11 rungtynių. Pirmoje vietoje be jokio pralaimėjimo įsitvirtino Kijevo "Spartakas", surinkęs 22 taškus, II — Kauno "Žalgiris" — 18, III — Rostovo "Rostselmasas" — 16, IV — Maskvos "Lučas" — 14, V — Baku "Spartakas" — 13, VI — Sverdlovsko UPI — 11, VII — Zaporozės ZII — 8, VIII — Kijevo "Automobilistas" — 8, IX — Brovarų "Metalurgas" — 8, X — Vilniaus "Eglė" — 6, XI — Talino "Joudas" — 4, XII — Kišiniovo "Dinamo" — 3. Šiose pirmenybėse Vilniaus "Eglė" yra atsidūrusi antrajame šešetuke ir netgi nepretenduoją į pirmavimą.

Kauno "Pluošto" baseine įvyko Rygos ir Kauno vaikų plaukimo pirmenybės. Kaunietė R. Supilaitė jose pasiekė naują Lietuvos mergaičių rekordą, 100 metrų nugara nuplaukus per 1 min. 15,2 sek.

Lietuvos slidinėjimo pirmenybėse Ignalinos pasizymėjusi šiaulietė X klasės moksleivė Diana Venckevičiūtė, laimėjusi jaunimo 5 ir 10 km varžybas. Ji 10 km nuotolį įvykė per 38 min. 44 sek. — tuo pačiu laiku, kaip ir moterų šio nuotolio laimėtoja vilnietė studentė Danutė Talackaitė. Vyry 30 km lenktynėse laimėjo vilnietis M. Steckas per 1 val. 40 min. 41 sek., jaunimo 20 km — vilnietis V. Vielys per 1 val. 10 min. 29 sek. Daugkartinis Lietuvos čempionas vilnietis K. Milašius, pasitraukęs iš aktyvaus sporto, dabar rungtyniauja tik savo malonumui. Dėl šios priežasties 15 km lenktynėse jis turėjo tenkintis III vieta, nuotolį įvykė per 57 min. 37 sek. Pirmoji vieta teko vilnietui studentui A. Rukšėnui (56 min. 1 sek.), II — Zarasų "Nemuno" komandos atstovui P. Milašui (56 min. 32 sek.). Beveik visus medalius vyrų slidininkų grupėje susirinko Vilniaus pedagoginio instituto slidininkai, treniruojami Birutės ir Juozo Skerneckių.

VYČIO ŽINIOS

Vytis C — Aušra C 36:28. Vyčio jauniai C (14) CYO lygos pirmenybėse antrą kartą įvykė į paties amžiaus Aušros krepšinininkus. Žaidė: R. Karpis 19, P. Karpis, R. Stanulis 2, L. Azubalis 2, J. Namikas 5, A. Slapšys 2, A. Dunderas 4, E. Stanulis 2. Laimėjimo Vyčio komandai užtikrino puikus Rimo Karpio žaidimas ir 19 krepšių.

Vytis C — Rosary 29:45 (29:26). Tos patios lygos pirmenybėse vytičiai pralaimėjo Holy Rosary komandai. Vytiečiai gerai žaidė pirmą puslaikį, kurį laimėjo 29:26, tačiau antrame puslaikyje neįmetė nė vieno krepšio. Žaidė: R. Karpis 15, R. Karpis 2, A. Dunderas 12, J. Aukštaitis, J. Namikas.

Vytis A — St. Brigid 37:47. Jauniai A (18) taip pat CYO lygos rungtynėse pralaimėjo geriausiai šios klasės komandai 37:47. Žaidė:

A. Radzevičius, J. Zenkevičius 13, G. Sendžikas 2, A. Kišonas 4, E. Augaitis 18, T. Kasperavičius.

Ina Balsytė žaidžia krepšinį mokyklos rinktinėje. Ji mokosi Blessed Sacrament mokykloje ir žaidžia vidurio puolėja.

Vida Girėytė, jaunoji Vyčio stalo tenisininkė, daro labai žymią pažangą. Apie jos laimėjimus išgirsime artimiausiu laiku. Jaunoji Vida pradėjo žaisti stalo tenisą būdama 9 metų ir Jono Nešukaicio priežiūroje sėkmingai ruošiasi būsimiems laimėjimams. J. Nešukaicio nuomone, tai rimtas pakaitas jo dukterims. A. S.

Ateitininkų žinios

Vasario 16 proga visiems ateitininkams vertėtų realiai pagalvoti, kur mes stovime, kokia mūsų, kaip lietuvių, uždėtis? Koks yra mūsų tautinis įsivylimas? Dažnai dalyvavimas tautinių šokių grupėje, chore, lietuviškuose parengimuose dar neparodo lietuviško-tautinio įsivyliminio.

Dr. J. Girnius savo veikalė "Idealas ir laikas" didelį dėmesį kreipia į apsisprendimą, kurio negalima jauno žmogaus išmokyti. Pagal jį, "teigiamo lietuviško apsisprendimo brandinime lietuviškos organizacijos, gal būt, turi lemiančios reikšmės, net daugiau už tėvus ir mokytojus, nes jose jaunimo lietuviškasis nusiteikimas vyksta savo pačių laisvu noru."

Praejusio ateitininkų kongreso Klevelande tema "Liudikime Kristų ir savąja tauta" turėtų likti gyva mūsų susirinkimuose ir pokalbiuose. Gyvas pavyzdys mums turėtų būti mūsų broliai ir seserys Lietuvoje, apie kurių liudijimą skaitome "LKB Kronikoje".

Skautų veikla

● Organizuotu dalyvavimu pamaldose Prisikėlimo šventovėje ir iškilminga abiejų tautų sueiga vasario 4 d. Toronto skautija paminėjo Vasario 16-tąją. Sueigoj pagerbti kūrėjai-savaroniai ir Bendruomenės pareigūnai, prisegant jiems gėles. Sueiga pradėta skautų rėmėjo kun. B. Mikalausko, OFM, invokacija. Tautų įsakymuose paskelbti pakėlimai, pasikeitimai ir kandidatai, kuriems leidžiama atlikti įžodį. Tai L. Simanavičiūtė, R. Brakaitė — abi iš jūrų skaučių vieneto; Tadas Freimanas — vilkių dr. vės. Šio įžodžio apeigoms vadovavo draugininkai E. Namikienė ir G. Senkevičius. Skautininkų kių rate t. n. G. Visockytė pasižadėjo dirbti skautijos gerovei ir gavo žalią kaktaraistį. Šiai akimirai vadovavo S. M. Kalinauskienė. "Satrijos" tautininkė ps. V. Grybienė, dvejus metus vadovavusi tautui, pareigas perdavė jaunai vadovei ps. Sandrai Kazilevičiūtei ir tarė padėkos žodelį. Sueigoje sveikino Kanados rajono vadas v.s. K. Batūra, KLB Toronto apylinkės pirm. A. Juzukonis, savonorių vardu p. Kazlauskas. Sueiga baigta Tautos himnu. Kavutės metu svečiai turėjo progos pabendrauti. Sueigai vadovavo v. s. fil. Alg. Simonavičius. Skautiškas aciu muz. V. Verikaitiui už muzikinę staigmeną pamaldų metu, gausiems svečiams už atsilankymą sueigoje.

● Vilkių dr. vės sueiga — vasario 19 d. Prisikėlimo Parodų salėje. ● Romovus narių susirinkimas — vasario 25 d., 4 v.p.p., Prisikėlimo Parodų salėje. Kviečiamas nors vienas asmuo iš kiekvienos skautų-čių šeimos. Bus labai svarbius pranešimai stovyklavietės reikalais. Daugiau visiems domėtis Romovus reikalais turėtų būti įsipareigojimas visų tų, kurie savo vaikus siunčia į skautų-čių vienetus. Nelengvą Romovus išlaikymo ir administravimo darbą jau eilė metų atlieka nedidelis pasiaukojančių vadovų ir tėvų būrelis. Remkite jų darbą ir pastangas!

● LSS suvažiavimo prezidentumas skelbia sąjungos rinkimų rezultatus. Seserijos vyr. skautininkė perrinkta v.s. Irena Kerelienė iš Čikagos. Brolijos vyr. skautininku išrinktas v. s. fil. Vytautas Vidugiris iš Los Angeles. Akademinio Skautų Sąjūdžio pirmininku — s. fil. Raimundas Strikas iš Čikagos. Kanados rajono vadu išrinktas v. s. Vyt. Skrinškas. Iš Kanados rajono į LSS tarybą išrinktas v. s. C. Senkevičius. Išrinktieji tarybos nariai iš savo tarpo išrinko LSS tarybos pirmosios pirmininką iki kovo 5 d. Tuo tarpo baigsis 5 mėnesius užtrukęs korespondencinis LSS suvažiavimas. Č. S.

Naujoji "Tauro" klubo valdyba pasiskirstė pareigomis: V. Drešeris — pirmininkas ir jaunimo sekcijos vadovas; V. Jankaitis — išdinininkas ir vicepirmininkas; Jrg. Račys — sekretorius ir šaudymo vadovas; J. Zenkevičius, A. Kazilis ir V. Stanaitis — vadovai ūkio reikalams; parengimų vadovai — V. Dauginis ir J. Juodikis; medžioklės vadovas — K. Kudirka; žvejybos — J. Juodikis; ryšiams su Federacija — dr. A. Salkus ir J. Juodikis.

Valdyba nuoširdžiai dėkoja p.p. Paršeliūnams ir Kl. Dalinai Bramptone už klubui dovandas metiniam baliui gėles, energingam tautinių šokių ansambliui "Gintaras" už grakščius, augšto lygio šokius, visiems

(Atkelta iš 1-mo psl.)

sutarta įtraukti į konstituciją augščiausiojo teismo sudarymą su federacinės vyriausybės įsipareigojimu gauti provincijų pritarimą pasirinktiems teisėjams, leisti provincijoms specialius pajamų mokesčius jų gamtos turtais. Premjerai taipgi sutiko įrašyti konstitucijon tarprovincinių pajamų išlyginimą, kurį atlieka federacinė vyriausybė, dalį mokesčių iš turtingųjų provincijų atiduodama neturtingosioms. Jokio susitarimo nepasiekta senato reformoje, žmogaus teisių ir netgi oficialių kalbų įtraukimui konstitucijon. Šiuo atžvilgiu angliškiosios provincijos nėra linkusios prisiminti perdidelių įsipareigojimų prancūzų kalbai. Aplamai, provincijos nenori sumažinti dabar turimų savo teisių.

Didžioji kanadiečių dauguma nesidomi konstitucijos reforma, bet ją jaudina ekonominės negerovės. Prie jų priklauso Galupio instituto paskelbti sausio mėnesio nedarbo duomenys, liudijantys staigų bedarbių skaičiaus pakilimą nuo 870.000 iki 977.000, dolerio vertės nukritimas iki 83,20 cento. Oficialus pašalpa gaunančių bedarbių skaičius vėl priartėjo prie milijono, o tikro jų skaičiaus niekas šandien nežino — statistikoje negūruoja tie asmenys, kuriems pašalpų mokėjimas buvo nutrauktas. Kanados doleris 83,20 cento tebuvo vertas 1933 m., kai pasaulyje siautė didžioji krizė. Dolerio vertei sustiprinti Kanada užsienyje išleido \$5 bilijonus, pasiskolintus supirkinėti kanadiškiems doleriams, bet jų vertės kritimo neįstengia sustabdyti. Federacinio parlamento finansų komitetas netgi pasikvietė valstybinio Kanados banko direktorių G. Bouey pasiaiškinti. Tačiau ir jis nieko tikro negalėjo pažadėti, išskyrus humorištiškai skambantį užtikrinimą, kad 1979 m. Kanados doleris nenukris iki 79 centų.

Mėnesinėse Kanados partijų vadų lenktynėse liberalų min. pirm. P. E. Trudeau sausio mėnesį rėmėjų skaičių pasididino vienu procentu iki 39%, konservatorių J. Clarkas išlaikė turėtus 40%, NDP socialistų E. Broadbentas krito vienu procentu iki 17%. Galupio instituto taipgi konstatavo, kad neapsisprendusių skaičius nuo 33% sumažėjo iki 29%. Abi pagrindinės partijos dabar skiria tik 1% konservatorių naudai. Spaudoje pasigirsta vis dažnesnių balsų, kad min. pirm. P. E. Trudeau federacinio parlamento rinkimus gali paskelbti pavasari, pirmą vietą išskelbdamas krašto vienybės ir konstitucijos problemas. Tokios nuomonės, matyt, yra ir Ontario automobilių gamintojų unija. Vasario 21 d. P. E. Trudeau norėjo aplankyti "American Motors" bendrovę Bramptone, bet jo vizitą atmetė šios gamyklos unijos vadovybė. Pasak jos, unija nenori su parlamento rinkimais susietos reklamos.

Infliaciją sekanti institucija pranešė, kad 1978 m. Kanados bendrovės, pabranginusios savo gaminius, pelną pasididino net 21%, nors atlyginimai darbininkams bei tarnautojams tepakilo 6,2%. Didžiųjų departamentinių krautuvinių pelnas pakilo net 87%, maisto krautuvinių ir automobilių pardavėklų — 42%. Sie statistiniai duomenys, be abejonės, vėl išjudins unijas reikalauti atitinkamo atlyginimų didinimo, prilygstančio pelnui. Premjeras P. E. Trudeau pareiškė federaciniam parlamente, kad bendrovių pelno padidėjimas 21% iš esmės gali būti naudingas — jos daugiau dolerių galės nukreipti į plėtimąsi, parūpinantį naujų darbų. Su tokiu pasiaškinimu nesutinka NDP socialistų vadas E. Broadbentas. Jo nuomone, de-

laimikių aukotojams ir nariams, savo darbu prisidėjusiems prie klubo metinio baltaus pasisekimo.

Iš baltaus pelno lietuviškai veikalai paremti "Tauras" paskyrė: Tautos Fondui — \$75, "Tėviškės žiburiams" — \$25, "Gintarui" ir "Atžalynui" — po \$50; iš viso \$200. Valdyba vienbalsiai nusprendė įrašyti "Taurą" į Kanados Lietuvių Fondą nariu, įmokant \$100 pradinį mokesį. Vasario pabaigoje ar kovo pradžioje organizuojama klubo ežere poledinė žūklė. Nariai, šiuo sportu suinteresuoti, prašomi kreiptis į Jrg. Juodikį tel. 535-4438 iki vasario 20 dienos. Jrg. R.

Kanados įvykiai

partamentinių krautuvinių pelno padidėjimas 87% esąs nepateisinamas, nes jų paslaugomis naudojasi visi kanadiečiai. Toks pelnas tegalėjo būti pasiektas dėl perdidelių parduodamų reikmenų kainų pakilimo, o dėl jo kėncia pirkejas.

Finansinių požūrių Kanadoje tvirčiausiai laikosi naftos išteklių turtinga Albertos provincija. Paskutiniuosius biudžetinius metus pernai kovo 31 d. ji užbaigė su \$754,5 milijono biudžetiniu pertekliumi. Tokių atsargų Alberta dabar jau turi \$4,8 bilijono, kurių \$3,2 bilijono yra perkelta į neličiamą palikimo fondą ateičiai. Premjeras P. Loughheedas, ruošdamasis provincinio parlamento rinkimams, nutarė vieną bilijoną dolerių iš provincijos išdo išdailinti visoms miestų bei miestelių savivaldybėms. Šis žingsnis maždaug \$100 sumažins nuosavybės mokesčius namus turin-

tiems albertiečiams. Tokios dovanos dėka beveik visos savivaldybės galės išmokėti užsitrauktas skolas.

Elektros srovę parduodanti "Ontario Hydro" bendrovė televizijos laidos buvo pradėjusi seriją reklamų, raginančių Ontario gyventojus taupyti elektą. Dabargi paaikškėjo, kad elektros pagaminama net 40% daugiau už turimą paklausą. "Ontario Hydro" vadovai dalį šio pertekliaus siūlo parduoti kaimyninėms JAV valstijoms. Lig šiol "Ontario Hydro" srovę Amerikai tiekdamo be konkrečių įsipareigojimų, rezervuodamasi teisę nutraukti tiekimą, kai elektros pririekia Kanadai. Naujos sutartys su amerikiečiais užtikrins jiems pastovų ir nenutraukiamą srovės tiekimą. Iš Amerikos kasmet tikimasi gauti apie \$200 milijonų, bet elektros srovę Ontario provincijoje nebus atpiginta.

AL GARBENS

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

QUEBEC GATVEJE bendranamis (condominium), 2 miegamųjų butas 10-tame aukšte su visais įrengimais (suaugusių pastatas); visos privilegijos, pirtis (sauna), plaukykla ir t. t. High Parko ir ežero vaizdas, balkonai. Prašoma kaina — \$76.500.

DVIBUTIS, 11 kambarių per 2 aukštus, užbaigtas rūsys, 4 prausyklos, sumodernintos virtuvės, dideli, erdvūs kambariai, arti Lietuvių namų.

BROCK — DUNDAS, dvibutis, 11 kambarių per 2 aukštus; trys garažai, gerame stovyje, prašoma kaina — \$52.900, įmokėti \$3.000.

BLOOR — SYMINGTON, 8 kambariai per 3 aukštus, sumodernintos 2 virtuvės, 2 prausyklos, garažai, užbaigtas rūsys; prašoma kaina — \$45.900, įmokėti \$5.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS

UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:		IMA:
10%	už 1 m. term. indėlius	10 1/2% už asm. paskolas
9 1/2%	už 3 m. term. indėlius	
9 1/4%	už pensijų ir namų planą	
9 1/4%	speciali taup. sąsk.	10 1/4% už mortgičius
8 3/4%	už taupymo s-tas	
6%	už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 22 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

Lietuviška "Real Estate" įstaiqa St. Petersburg, Floridoje

ANGELE E. KARNIENE Broker • Realtor Notary Public
3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706
Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813)

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

EUGENIJAS KRIAUCELIŲS premija 1978 m. daugiausia pasižymėjusiam jaunimo veikloje sausio 28 d. vertintojų komisijos paskirta Gabijai Juozapavičiūtei Toronte. Jai \$1,000 bus įteikti kovo 18 d. Jaunimo Centre, Čikagoje. Komisija, iki 1978 m. gruodžio 31 d. gavusi rekomendacijas įvairių kraštų jauniems veikėjams atrinkti, pirmą balsavimą išskyrė dabartinę Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkę, ypač atsivėlgdama į jos darbą, organizuojant PLJS įvairiose kraštuose, sąjungos atstovavimą PLB seime, IV PLJK organizacinius darbus, bendradarbiavimą spaudoje. Dr. Leonas ir Irena Kriauceliūnai su šeima metinę premiją įsteigė mirusiam savo sūniui atminti. 1977 m. premija teko Viktorui Nakui. Šių metų komisijoje dalyvavo šeimos parinkti atstovai Jolita Kriauceliūnaitė ir kun. Pranas Garšva, PLJS atstovė Loretta Stončiūtė, JAV LJS atstovė (ir pirmininkė) Birutė Zdanaitė, PLB narys kun. Antanas Saulaitis. Šiai premijai rekomenduoti iki kiekvienų metų gruodžio 31 d. gali organizacijos, vienetai ir paskiri asmenys. Siūlomų kandidatų tarpe gali būti grupė, ne tik atskiras asmuo. E. Kriauceliūno premijos informacijos skelbiamos spaudoje.

PLB VALDYBA šių metų pradžioje sulaukia savo darbams aukų iš asmenų, atsiliepiantių į PLB siūstus kalėdinius sveikinimus. Kraštų Bendruomenės rūpestingiau siūnia solidarumo mokesį, kurio simbolinę ir finansinę reikšmę pabrėžė PLB seimo simpoziumas apie finansus. Tuo būdu ir valdybos reikalai geriau vyksta, ir PLB gali skirti paramą įvairiems darbams, kitų kraštų užmojams ir ryšiams su kraštų Bendruomenėmis. PLB raštinė veikia 8 valandas kasdien su reikalių vedėju Danutės Korzonienės ir Sauliaus Girniaus talka.

"EMILIJA PLATERYTE" — "Dainavos" ansamblio šių metų spektaklio veiklas. Kai dauguma organizacijų dėl pūgų savo veiklą sulaukia, du stambesnieji muzikiniai vienetai — "Dainava" ir Čikagos Lietuvių Opera padidino repetitijų skaičių. Muz. Aloyzo Jurgučio muzikinė drama "Emilija Platerytė" statoma Marijos gimnazijoje kovo 31 ir balandžio 1. Tautiniuose Namuose įvyksiamas spaudos ir radijo programų vedėjų prėmimo sausio 24 d. "Dainavos" globėjai dr. Leonas ir Irena Kriauceliūnai, ansamblio pirm. A. Smilga ir muzikinis vadovas kompoz. Aloy-

zas Jurgutis paaiškino dramos turinį, ruošą ir lėšas, kurių reikės apie \$25,000. Apie 40% šios sumos ansamblis sutelks kitais būdais. nes bi-lietiai apmokės \$15,000. Nors "Dainavos" ansamblis galėtų tik savimi rūpintis, valdyba ir vieneto nariai mie-lai prisideda prie įvairių lietuviškų pastangų, užpildydami stalus Jauni-mo Centro, spaudos ir kituose rengi-niuose lėšoms kelti.

TRUMPAI. Studentų ateitininkų susirinkime kun. Jurgis Šarauskas, baigias doktorato studijas, kalbėjo apie savo specialybę — organizaci-jų veiklos analizę, vertinimą ir kei-timąsi.

JAUNIEMS ŽUNALISTAMS, įskaitant "Tėviškės Žiburių" bendra-darbę Rūtą-Oną Šiulę, sausio 23 d. Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Dauž-vardžio fondas paskyrė metinės pre-mijos. Prieš šešerius metus įsteigtas fondas apdovanojo 1978 m. pasižymė-jusius korespondentus, jaunimo sky-rių redaktorius ir žurnalistus foto-grafus, straipsnių autorius iš įvai-rių kraštų, pagal redakcijų rekomen-dacijas. Pirmosios premijos (po \$100) paskirtos IV PLJK informaci-jos vedėjai Marytei Šmitienei Vokie-tijoje ir "Draugo" jaunimo pusla-pio "Akademinių Prošausių" re-daktorei Ofelijai Barškėytei. Antro-sios premijos (po \$75) paskirtos ka-nadietėi Kristinai Paršėtytei, "Laiš-kų Lietuviams" redakcijos narei; fo-tografui Jonui Kupriui Čikagoje, ku-ris "Draugui" parūpino 200 nuotrau-ku, "Ateičiai" 80 ir dar kitiems; Rū-tai-Onai Šiulei; detroitieškei Gintei Damašytei, rašančiai korespondenci-jas apie savo miesto veiklą; "Margu-čio" radijo programos kalbėtojai Audriui Regiui Čikagoje; "Ateities" dviejų 1978 m. numerių redaktoriui dr. Linui Sidriui; Australijos "Tė-viškės Aidui" trims jauniems (16-17 m.) bendradarbiams — Ritai Rupins-kaitei, Kęstutui Žilinskiui ir Aldo-nai Jakubaitytei. Po \$50 premijos teko Linui Kojeliui (Vašingtone) už reportažus iš Brazilijos "Pasaulio Lietuvių", "Ateities" redakcijos na-riui Sauliui Kupriui ir fotografui Linui Meilui, iliustruojančiam "Mūsų žinias", "Drauga" ir kitą spaudą (abu Čikagoje). Daužvardžio fondo lėšos sutelkiamos tik viena proga per me-tus Čikagoje, nors premijos skirsto-mos įvairių vietovių žurnalistams iki 30 m. amžiaus. Šių metų spaudos ba-laus sausio 27 d. buvo atidėtas dėl nepalankaus oro, o tradicinei ballaus loterijai kepama "spaudos antis" ga-lės plaukti iki pavasario.

LIETUVIŲ NAMAI

1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6
Tel. 532-3311

PRANEŠIMAS LIETUVIŲ NAMŲ NARIAMS

Pranešame, kad Toronto Lietuvių Namų ir "Lab-dara" Foundation metinis visuotinis narių susirinkimas yra šaukiamas 1979 m. kovo 4, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo menėje.

Susirinkimo darbotvarkė

- Atidarymas
- Prezidiumo sudarymos — rinkimas:
 - susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus,
 - mandatų, nominacijų ir balsų skaičiavimo komisijų
- Praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas
- Valdybos pranešimai: a. pirmininko, b. išdininko, c. visuomeninės veiklos koordinatoriaus
- Revizijos komisijos pranešimas
- Revizoriaus (auditor) pranešimas
- Diskusijos dėl pranešimų
- 1978 metų apyskaitų tvirtinimas
- 1979 metų sąmatos tvirtinimas
- Revizoriaus (auditor) tvirtinimas
- Valdomųjų organų rinkimai: a. valdybos, b. revizijos komisijos
- Einamieji reikalai ir sumanymai
- Susirinkimo uždarymas

ŠIAIS METAIS Į LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBĄ bus renkami šeši asmenys — trys trejiem metų, vienas — dvejim metų, du — vieneriem metų.

Iš valdybos išeina šie asmenys: B. Bedarfienė, J. Cicėnas, W. Dauginis, A. Senkus, J. Strazdas ir M. Yčas.

Į Lietuvių Namų kontrolės komisiją bus renkamas vienas asmuo trejiem metų rotacine tvarka. Iš kontrolės komisijos šiais metais išeina St. Banelis.

LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBA siūlo, kad nariai gautų iš nominuoto kandidato-kandidatės raštišką sutikimą. Tam yra paruošta speciali forma, kurią nariai gali pasiimti Lie-tuvių Namų raštinėje kasdien arba sekmadienio popietės metu. Be to, valdyba siūlo, kad nominatoriai (nemažiau kaip du asmenys) pasirašytų nominacijos formą, prieš ją įteikdami nominacijos komisijai visuotinio susirinkimo metu.

Lietuvių Namų valdyba

MAE - LAINE BRIDALS

1150 Lorne Park Rd.,
Mississauga

yra pasiruošusi jums patarnauti gražiausiais
pavasario bei vasaros vestuviniams drabužiais
ir nuotakos aprangą

- Mados kiekvienam vestuviniams pobūviui
- Kokteilių aprangą ir vakarinius drabužius

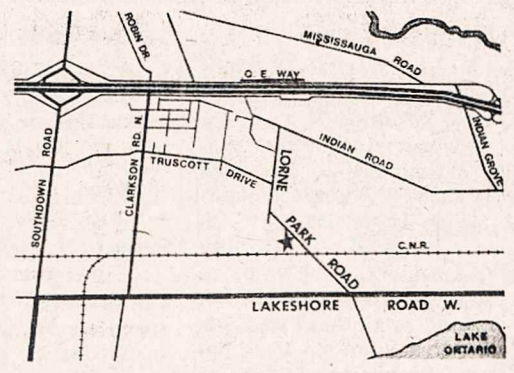
Nuo antradienio iki šeštadienio 10 v.r. - 5 v.p.p.

Vakaraš priimama tik

susitarus
telefonu

274-5301

Ona
Stončius

TORONTONT

Kanados valstybinio archyvo Otavoje atstovas lankėsi kaiku-riose lietuvių institucijose To-ronte, rinkdamas archyvine me-džiagą lietuvių skyriui. Archy-vui esą labiausiai rūpi įvairūs dokumentiniai raštai, liečią lie-tuvių veiklą Kanadoje. Dėl žmo-nių nerūpestingumo daug tokių raštų esą žuvo. O jie reikalingi ir lietuvių, ir Kanados istorijai. Turį archyvinės medžiagos tau-tiečiai prašomi pranešti "T2" redakcijai.

Toronto "Atžalynas" yra ga-vęs kvietimą iš Thunder Bay, Ont., per dr. E. Jasevičiūtę at-likti meninę programą tenyšk-čiame folkloro festivalyje š.m. gegužės 12 ir 13 d.d. Atžalynie-čiai jau pradeda ruoštis kelio-nei. Lietuvių organizacijos bei kolonijos, norinčios pakviesti tautinių šokių grupę "Atžalynas" meninei programai, prašo-mos kreiptis į vadovę šiuo adre-su: S. Leparskas, 20 Antrim Cr., Apt. 411, Scarborough, Ont. M1P 4N3, arba: V. Dauginis, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6. Tel. 533-1121.

Tautinių šokių grupė "Atža-lynas" "T2" paskyrė \$50 auką.

Mėnraštis "Speak Up" š.m. 1-2 numeryje išspausdino kele-tą aktualių antikomunistinių straipsnių. Jo leidėju bei redak-toriumi nurodomas G. Urbonas.

KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių par. skyriaus susirin-kimas įvyko vasario 11 d. mažo-joje Anapilio salėje. Paskaitą apie galvos skausmus skaitė dr. O. Gustainienė, KLK Moterų Dr-jos centro valdybos pirmi-ninkė. Skyriaus pirm. G. Trin-kienė padarė pranešimą apie organizacinius reikalus, rengi-ama visų trijų lietuvių parapijų moterų draugijų koncertą L. Namuose kovo 18 d. ir kvietė nares organizuotai dalyvauti Vasario 16 pamaldose bei minė-jime.

Po oficialios programos na-rės, viešnios ir šeimų nariai vai-šinosi kava ir įvairiais skanu-mynais.

LN Jaunimo Būrelio slidinė-jimo iškyla į Mansfield, Ont., įvyko vasario 2-4 d.d. Dalyvavo apie 100 jaunuolių iš Toronto, Hamiltono, Montrelio, Kleve-lando, Čikagos. Penktadienį bu-vo susipažinimo vakaras, kuriame visi vaišinomės vynu ir įvai-riais sūriais, šokom bei linksmi bendravom. Anksti rytą pabu-dom ir džiaugėmės saulelė di-na. Po pietų vyko alpinistinio sli-dinėjimo rungtynės, kurias lai-mėjo Raimundas Butkevičius iš Hamiltono ir Rima Gustaitytė iš Toronto. Sekmadienį išsiskir-tėm: vieni slidinėjo, kiti jau ke-liavo ir tolimus namus, o treči il-sėjosi. Tai sėkmingas ir atminti-nas savaitgalis! R. G.

Ontario vyriausybė yra įstei-gusi gerojo piliiečio medalių už asmens nuopelnus visuomenės gerovei bei jo pasiaukojimą. Kandidatus medaliui gauti gali siūlyti kiekvienas asmuo arba organizacija. Specialūs siūlymo blankai gaunami, rašant šiuo ad-re-su: The Secretary, Advisory Council, Ontario Medal For Good Citizenship, Room 463, Legislative Building, Queen's Park, Toronto, Ont. M7A 1A1. Šia galimybe turėtų susidomėti ir lietuviai.

Pašto inspektorius lankėsi "T2" administracijoje ir tikri-no skaitytojų kartoteką, ar visi yra sumokėję už prenumeratą. Pašto taisyklės reikalauja, kad visi skaitytojai būtų sumokėję už savo prenumeratą iš anksto, kitaip laikraštis netenka pilnų II klasės tarifo teisių ir privalo brangiau mokėti už tuos, kurie yra atsilikę bent trimis mėne-siais. Laikraščiai yra svarbu, kad visi skaitytojai būtų atsilý-ginę iš anksto. Dėlto maloniai kviečiame tuos, kurie dar neat-silyginę, tuojau tai padaryti.

Patikslinimas. Ryšium su pa-skelbtomis ligonių pavadėmis "T2" 5 nr., Aleksandra Šimke-vičienė, gyv. Scarborough prie-miestyje, praneša, kad ji neser-ga (minėtoji žinutė liečia kitą asmenį). Jos brolis, gyvenęs Penington, B.C., mirė vasario 3 d. Palaidotas toje pačioje vie-tovėje. Buvo 59 metų amžiaus.

West Park ligoninėje (buv. Westono sanatorijoje) sausio 31 d. buvo suruoštos išleistuvės rengtėms skyrus vedėjai Onai Reinytei-Dabkuvienei. Čia ji darbą pradėjo 1951 m., o vedė-jos pareigas perėmė 1961 m. Jai vadovaujant šis skyrus buvo padidintas ir sumodernintas. Iš-leistuvių metu jos nuopelnus iš-kėlė ligoninės vedėja D. Ma-cham, dr. Gale ir dr. Saunders. Įteiktos dovanos — laikrodys ir foto aparatas.

O. Dabkuvienė yra aukštaitė, zarasiškė. Lietuvių gimnaziją baigė Rygoje kartu su krepš-išku L. Baltrušiu. Atvykusi Kaunan 1939 m., įstojo į Lietu-vo Raud. Kryžiaus galeistugu-jų seserų mokyklą, kurią baigū-si, dirbo Kretingos apskr. ligoni-nėje. Rusų-vokiečių karas ją už-klupo beatostogaujančią Rygo-je. Karo metu dirbo karo ligo-ninėse, padėdama sužeistiams lietuviams kariam. Toje srity-jė dirbo Vokietijos ir Anglijos ligoninėse. Visur daug padėjo lietuviams kalbos atžvilgiu ir šiaip visokiose reikaluose. St. D.

A.a. Anastazijos Štepaivičie-nės atminimui "T2" paaukojo \$25 dr. Jonas ir Dalia Maurukai su šeima, Elyria, Ohio.

Toronto estų kredito unijos 25 metų sukakties minėjime "Paramai" atstovavo jos valdy-bos vicepirm. Stasys Kuzmas.

Kanados daugiakultūrių rei-kalų min. N. Cafik, kalbėdamas laisvojo pasaulio ukrainiečių kongrese, kuris įvyko Niujorke 1978. XI. 25, pareiškė, kad Ka-nada jaučia pareigą atkreipti pasaulio dėmesį į esamą prie-spaudą R. Europoje ir Sov. Są-jungoje. Pabrėždama žmogaus teises, Kanada remiasi Helsin-kio deklaracija, kurią pasirašė ir Sov. Sąjunga. Esą Kanada ne-būtų sutikusi pasirašyti Helsin-kio akto, jeigu žmogaus teisės jame nebūtų buvusios įrašytos. Kanados valdžia ir toliau aiškiai kalbėsianti apie žmogaus teises ir, kiek įmanoma, padėsianti, laisvę mylinčioms tautos. Dau-giakultūriškumas esąs reikaling-as ne tiktai Kanadai, bet ir vi-siem laisvojo pasaulio kraštams.

Vancouver, B.C.

(Atkelta iš 4-to psl.)

k., Būbelių valstijoje. Jauna atvyko Kanadon pas savo brolių XIX š. pa-baigoje. Kiek pagyvenusi, grįžo Lie-tuvon. Ten radusi jau skirtingas są-lygas, antra kartą atvyko Kanadon ir iškėjęjo už kanadiečio Nicol. Dir-ba daugiausia ūkiuose, kurių turėjo net tris. Kurį laiką gyveno Kalga-ryje, o pastaruoju metu — Vanku-veryje. L.

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
Naujas adresas:
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENE
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Ontario
Ministry of
Labour

PROFESINĖS SVEIKATOS IR SAUGUMO ĮSTATYMAS, 1978

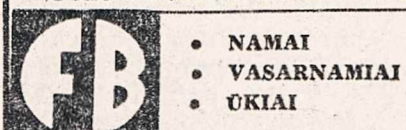
(Bill 70)

Profesinės Sveikatos ir Saugumo Įstatymas, 1978 (Bill 70), buvo patvirtintas karališkuoju aktu 1978 m. gruodžio 15 d., tačiau iki šiol nebuvo poskelbtas. Dabar šio įstatymo kopijos gaunamos Ontario vyriausybės knygyne, 880 Bay Street, Toronto, Ontario M5S 1Z8.

Kaina — 35 ct. už egzempliorių

Ribotos kopijų skaičius gaunamas Ontario darbo ministeri-jos įstaigose: Hamiltone, Kenoroje, Kingstone, Kitčeneryje, Londone, Otavoje, Sault Ste. Marie, Sudburyje, Thunder Bay, Windsor ir informacinės tarnybos skyriuje, 400 Uni-versity Ave., Toronto, Ontario M7A 1T7.

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

Stayner, Springhurst,
Wasaga, Collingwood
(705) 445-8819
atstovas MARIO TURCO

ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Priimame užsakymus ir malsto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta

482 Roncesvalles Ave., Telefonas 531-3098 Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 S. ir F. Janavičiai

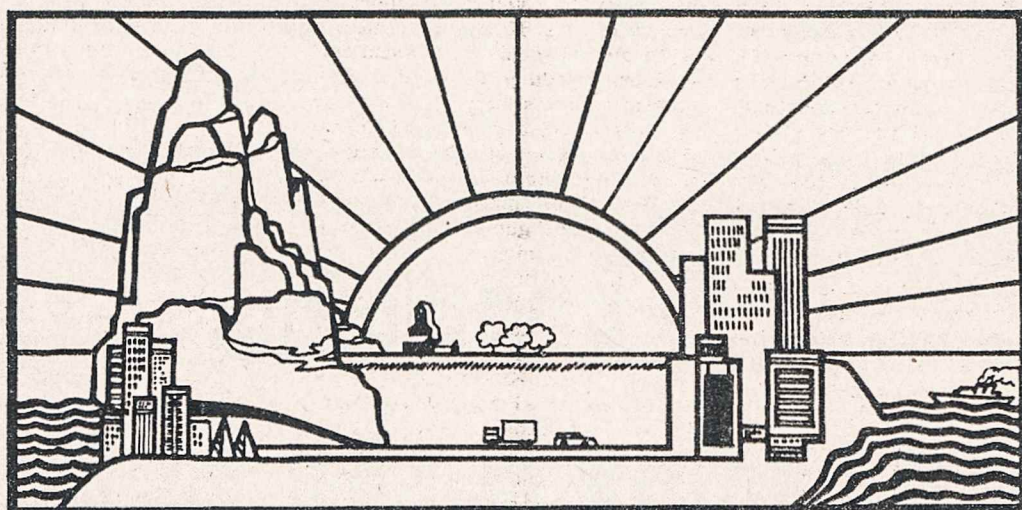
DRAUDA

BALIO MASKELIŲNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Jūs priklausote Kanadai

...o Kanada priklauso jums

Kanada yra jūsų šalis. Kiekviena provincija, kiekvienas miestas, kiekvienas miestelis. Atlanto provincijos rytuose, žavinga valstybinės sostinės sritis, didingieji Rockie kalnai vakaruose ir už jų. Tai nuostabaus natūralaus grožio šalis; didelio sudėtingumo ir paprasto nuosirdumo; su plačiausiom atostogų galimybėmis, kurių neturi jokia kita šalis. Ryžkitės šiais metais pažinti naują Kanados dalį!

Kanada - tiek daug įdomybių

Canadian Government Office of Tourism Office de tourisme du Canada

V. BACĖNAS

All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių
reikalais betkur
pasulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO

Anapilio žinios

— Šį sekmadienį, vasario 18, švenčiama Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 61-ji sukaktis. 11 v. r. pamaldose organizuoti su vėliavomis dalyvaujantys organizacijos. Rinkliava šventovėje daro ir Tautos Fondas Lietuvos laisvės reikalams.

— Vasario 16 minėjimas Anapilio salėje šį sekmadienį, 3.30 v. p. p. Anapilio Moterų Būrelis rūpinasi kavute. Kviečiami talkininkai pagalbėti sustatyti kėdės salėje po 10 v. pamaldų. Prašoma tvarkingai statyti automobilius autoakstėje.

— Lietuvos Kankinių šventovės statybos skoloms mokėti aukoją \$600: C. K. Salty; \$100: V. B. Vaičiūnai.

— Parapijos rekolokacijos bus balandžio 5-8 d. d. Vedėjas — kun. dr. J. Gutauskas.

— Prieš Velykas numatytas vargonų koncertas. Jis bus jungiamas su rekolokacijos užbaigimu.

— Anapilio Moterų Būrelio valdyba planuoja suruošti didesnio pobūdžio kultūrinį rengimą. Mirusių veiklos būrelis narės a. a. S. Šepavienės prisiminimui nutarta užsakyti šventovėje vitražą.

— Baigiami paruošti aukotojams sekmadienį ir šventovės statybos aukų pakvitavimai.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 10 v. r., už a. a. Oną Čerkienę; sekmadienį, 11 v. r., Lietuvos laisvės intencija.

Lietuvių Namų žinios

— Nuo vasario 18 d. „Lokys“ kiekvieną sekmadienį popiečių metu veiks be pietų pertraukos tik nuo 12 v. iki 6 v. v.

— „Atžalyno“ tautinių šokių grupės tėvų susirinkimas — vasario 20, antradienį, 7 v. v., LN Karalienės Mortos mėnė.

— LN vyrų valdyba: J. Dambaras — pirmininkas, Z. Revas — vicepirmin., L. Dūda — sek., A. Stuoopis — įd., H. Chvedukas — kultūr. pareng., Br. Laučys ir V. Bubelis — pareng. talkininkai, V. Kulnys — visuom. veikl., A. Lukošius — spaud. inform., Vl. Makuza ir A. Borkertas — ligoninių lankytojai.

— LN nariai, pakeitę adresus, prašomi tuoj pranešti LN raštinei tel. 532-3311 arba rašyti: 1573 Bloor St. West, Toronto, Ont.

— Prie LN rastos moteriškas laikrodžių. Kreiptis į LN raštine.

— LN Jaunimo Būrelio suruoštoje slidinėjimo išvykoje į Mansfield, Ont., dalyvavo apie 100 lietuviško jaunimo. Alpinistinio slidinėjimo varžybas laimėjo R. Butkevičius iš Hamiltono ir R. Gustaitis iš Toronto.

— Pr. sekmadienį LN popietėje dalyvavo 180 asmenų. Svečių knygoje pasirašė Paulina Mačiulienė iš Argentinos.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms šeiminiškėms už suruoštą tokį šaunų mergvakarį o visoms viešnioms už atsilankymą. Taip pat dėkoju ponoms, kurios prisidėjo, bet dėl susidariusių sąlygų dalyvauti negalėjo. Jūsų nuoširdumui ir puikioms dovanoms pasiliks man brangus ir neužmirštas prisiminimas.

Dėkinga Laima Jagelaitė

Trijų lietuvių parapijų moterų draugijos rengia bendrą koncertą kovo 18, sekmadienį Toronto L. Namuose. Programą atliks fletistas Petras Odonis, neseniai atvykęs iš okupuotos Lietuvos, sol. D. Sagemueller iš Hamburgo operos ir pianistė Raminta Lampasytė.

IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Kanados Finansų Komitetas dėkoja sekančioms asmenims ir organizacijoms už jų paramą: Juozui ir Elenai Inkratams už \$200 auką, P. Vaitkūnui — \$25, Pirmam Toronto Lietuvių Pensininkų Klubui — \$100, KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos skyriui — \$100.

Anapilio knygyne

Kazys Barėnas, KILOGRAMAS CUKRAUS, novelės, \$9.50. Vincas Pietaris, ALGIMANTAS, I ir II dalis, istorinė apysaka, \$9.75. Prof. Vytautas S. Vardys, THE CATHOLIC CHURCH, DISSIDENT AND NATIONALITY IN SOVIET LITHUANIA, \$15.00. (Autorius savo knygas autografo po Vasario 16 minėjimo Toronto). Anapilio knygnas bus atidarytas prieš ir po Nepriklausomybės šventės minėjimo. (Knygnas yra prie L. Kankinių parapijos salės).

FOTOGRAFAS.

Darau nuotraukas įvairiomis progoms. Skambinkite — JAUNIS BAKAVICIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818 Toronto.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Vasario 16 Mišios, kuriose dalyvaus kūrėjai-savanoriai ir kitos organizacijos su vėliavomis, bus laikomos vasario 18, sekmadienį, 11.30 v. r.

— Ateinantį sekmadienį, vasario 18, pirmosios Komunijos pamokų nebus.

— Tikinčiosios Lietuvos Diena bus minima kovo 4, sekmadienį. Bus specialios tai dienai Mišios. Per visas Mišias bus daroma rinkliava religinei Lietuvos šalpai.

— Salės inventoriumi ir remontams aukoją: J. Astrauskas \$100, V. L. Pevcevičiai \$50, V. D. Simonaičiai \$40, H. G. Chvedukai \$25.

— Muzikinės dramos „Emilija Platerytė“, kuri bus vaidinama š. m. balandžio 28 d. Toronto, nauji menestatai: V. P. Melnykai \$100, B. M. \$100.

— Jono Vitkūno brolis Kazys mirė Lietuvoje; Onos Banienės brolis Povilas Povilonis mirė Amerikoje, Vlodo Pleškačio pusbrolis Vincas Kirvaitis mirė Lietuvoje.

— Parapijos biblioteka ir knygų kioską veikia sekmadieniais pamaldų metu.

— Parapijiečiai lankomi iš anksto susitarus telefonu.

— Parapijos choro repetitijos — trečiadieniais, 7.30 v. v., jaunimo choro repetitijos — sekmadieniais, po 10 v. Mišiu, Muzikos studijoje.

— Mišios šeštadienį: 8 v. už Adolfą Giniotį, užpr. L. M. Razgaiciui, 8.30 už Juozą ir Marcijoną Vilimus, užpr. B. O. Vilimai, 9 v. Gvyjojo Rožinio Dr-jos intencija, užpr. valdyba, 9.30 už Eleną Vaidotienę, užpr. R. Valickienę, 10 v. padėkos intencija, užpr. Šimkų ir Tamošauskų šeimos; sekmadienį 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienę, 9 v. už Rapolą ir Ursulę Žilėnus, užpr. A. Žilėnas, 10 v. už Simą ir Oną Lesniauskus, užpr. A. Ramonienę, 11.30 prašant Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės, 7 v. v. už Vytautą Placiakį, užpr. A. V. Balmiui.

Vasario 16 iškilmės Toronto pradedamos šį penktadienį, vasario 16 d., 10 v. r., Lietuvos vėliavos pakėlimu prie naujosios miesto rotušės. KLB Toronto apylinkės valdyba kviečia tautiečius gausiai dalyvauti vėliavos pakėlime. Tos pačios dienos vakarą Prisikėlimo salėje KLB krašto valdyba rengia priėmimą kviestiniams svečiams — valdžios atstovams, konsulams, kitų tautybių veikėjams, spaudos žmonėms ir pan. Numatyta trumpa lietuviška meninė programa ir žodinė dalis anglų kalba. Apie kitas Vasario 16 šventės iškilmes žiūr. skelbimą.

NENULEISKIME RANKŲ!

Aukokime bent vienos dienos uždarbį Tautos Fondui — Lietuvos laisvės kovai. Vasario 16-tosios minėjimo dieną aukos bus renkamos prie visų parapijų šventovių, minėjimo salėje ir Toronto Lietuvių Namuose. Tėneliuko vieno lietuvių, neatlikusio pareigos savajam kraštui!

Tautos Fondo

Toronto apyl. atstovybė

Svarbus „Romuvos“ narių susirinkimas šaukiamas vasario 25, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo Parodų salėje. Kviečiami nariai ir skautų-čių tėvai dalyvauti. Programoje — pranešimai, diskusijos, rinkimai ir valdybą, revizijos komisiją. Bus ir kavutė. Stovyklavietės vadovybė pageidauja nuomonių, naujų sumanymų, pasisakymų. „Romuva“ — jau didelis turtas, kuriam reikalingas ir atitinkamas visų dėmesys.

Metinis VI. Pūtvio šaulių kuopos susirinkimas ir valdybos rinkimai — vasario 25 d., 3 v. p.p. Lietuvių Namuose. Visi šauliai ir norintieji įstoti į kuopą kviečiami dalyvauti. Valdyba

Estijos nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimas — vasario 25, sekmadienį, 3 v. p.p. universiteto salėje (Convocation Hall). Priėmimas svečiams — vasario 23, penktadienį, Estų Namuose.

Sol. Rimas Strimaitis su savo mokytoju muz. St. Gailevičiumi rengiasi svarbiam solo vaidmeniui muzikinėje dramoje „Emilija Platerytė“, kuri bus atlikta Čikagoje ir Toronto š. m. kovo 30 ir balandžio 28 d. Jis taip pat yra pakviestas dalyvauti velykiniame koncerte, kurį rengia Toronto latviai š. m. balandžio 8 d. Šio koncerto programą atliks jungtinis latvių choras, simfoninis orkestras, solistai — sopranas ir bosas iš JAV ir tenoras R. Strimaitis. Be to, pastarasis vasario 18 d. su sol. G. Čapkauskiene atliks meninę programą Vasario 16 minėjime Londone, Ont.

VASARIO 16 TORONTE

Šešiasdešimt pirmoji
Lietuvos nepriklausomybės atgavimo
sukaktis bus minima vasario 18, sekmadienį

PAMALDOS — visose lietuvių šventovėse

Radio programa — 1.30 v.p.p. („Tėvynės prisiminimai“)

IŠKILMINGAS AKTAS - 3.30 v.p.p. ANAPILIO salėje.

Pagrindinis kalbėtojas — prof. Vytautas Vardys. Angliškoje dalyje (5 v.p.p.) — augštųjų svečių sveikinimai. Meninę dalį atliks jungtinis choras, tautinių šokių grupė „Atžalynas“, solistas Vyt. Paulionis.

Visi Toronto ir apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti šiose iškilmėse

LIETUVOS VĖLIAVOS pakėlimas prie miesto rotušės — vasario 16, penktadienį, 10 v. r. (visi lietuviai kviečiami dalyvauti)

AUKOS LIETUVOS LAISVINIMUI bus renkamos vokalais Tautos Fondo ir Bendruomenės atstovų. Aukos, įteiktos T. Fondui, skiriamos VLIKo veiklai, o įteiktos Bendruomenei — eina pastarosios politinei veiklai.

ORGANIZACIJOS KVIEČIAMOS dalyvauti iškilmėse (pamaldose ir minėjime) su savo vėliavomis. SPECIALUS AUTOBUSAS nuo Toronto Lietuvių Namų išvažiuos vasario 18, sekmadienį, 2.45 v.p.p.

KLB Toronto apylinkės valdyba

Toronto Lietuvių Jaunimo Ansamblio „GINTARAS“

Tėvų Komitetas kviečia visus atsilankyti į

metinį „GINTARO“ KONCERTĄ

vasario 24, šeštadienį, 7 valandą vakaro, didžiojoje ANAPILIO salėje

Bilietai užsakomi iš anksto pas A. Nausėdą 231-1423 ir Kaina: \$6.00
O. Radzevičienę 827-5620 ir \$4.00

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į

TRADICINIŲ UŽGAVENIŲ BAliU

1979 m. vasario 24, šeštadienį, Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor Street West

Baras ir salė atidaromi 7 valandą vakaro

Gros 4 asmenų orkestras, bus loterija, tradicinis Užgavėnių maistas ir kitos staigmenos.

Įėjimas: suaugusiems \$4.00, pensininkams ir studentams \$3.00.

Toronto Lietuvių Namai

Mažosios Lietuvos Moterų Draugijos

ŠIUPINYS

vasario 27, antradienį, 7 valandą vakaro, Toronto Prisikėlimo parapijos salėje

Įėjimas — \$7.00 (su vakariene)
Įdomi programa, turtinga loterija, baras
Visus dalyvauti maloniai kviečia — RENGEJOS

Toronto Lietuvių Namų Jaunimo Būrelis kviečia visus, turinčius 18 metų amžiaus arba subrendusio amžiaus kortelę, į

LINKSMAVAKARIŲ

Jie bus rengiami kas antrą penktadienį nuo 1979 m. vasario 9 d. Toronto Lietuvių Namuose, Gedimino pilies mėnėje (III augšte). Pradžia 8 valandą vakaro.

PROGRAMA: vasario 23 d.: pavėlinti Valentino dienos šokiai kovo 9 d.: filmas „Charlie Chaplin“ kovo 24, šeštadienį, nemokama rogių iškyla į Albion Hills (priklausys nuo oro)

Būsimos programos: „Charlie Chaplin“, lietuviški tautiniai vakarai, lietuviškų filmų vakaras (veiks ir baras) Jeigu turite sumanymų, pasiūlykite TLN Jaunimo Būreliui

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVICIENE. Įvairiomis progomis skambinti į „Petals Florist“ tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvai Namus. Pristatymas ir ligoninės, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinė gėlių tvarkymo srityje.

ALDONA'S BEAUTY SALON 1618 Bloor St. West, Toronto kviečia ponias gražiomis šukuosenomis, specialistė pusmetiniui (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

VIENAM NEROKANČIAM ASMEINIUI vakarų Toronto reikalingas butas be baldų. Pagaidautina High Park rajone. Skambinti po 5.30 v. v. tel. 536-5498 Toronto.

MONTREALQUE

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS paskelbimo sukakties

INĖJIMAS

rengiamas

š.m. vasario 18, sekmadienį, 3 v.p.p., PLATEAU AUDITORIOJE, 3710 Calixa-Lavallee Ave. Kalbės specialiai iš St. Petersburgo, Florida, atvykęs visuomenininkas dr. K. Bobelis

Meninę programą atliks Aušros Vartų parapijos choras, jaunimo ansamblis „Gintaras“ ir deklamatorė Rasa Lukoševičiūtė. Lietuviškoji Montrealio visuomenė maloniai prašoma šioje šventėje gausiai dalyvauti.

KLB Montrealio apylinkės valdyba

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Kovo 4 d., 6 v.v., bus iškilmingos šv. Kazimiero garbei Mišios Tikinčiosios Lietuvos Dienos proga. Organizuoti dalyvaus jaunimas ir giedos choras. Po pamaldų bus tradicinė vakarienė — kazimierinės su orkestru, baru ir loterija. Rengia parapijos komitetas.

— Jaunimo išvyka į Mount Sutton pavyko gerai. Diena buvo saulėta ir sniego daug. Išvyką organizavo parapijos jaunimo klubas.

— Pakrikštytas Laimos ir Stanley Rutkauskų sūnus Antano - Viktoro vardais. Krikšto tėvais buvo Teresė ir Antanas Skučas iš Toronto.

— Parapijos švėtinėje sausio 27 dieną paminėta Genės ir Jono Remeikių 25-kių metų vedybinio gyvenimo sukaktis. Dalyvavo daug draugų, pažįstamų bei giminių. Grojo Jono Remeikio, jn., grupė.

— Šventovės, švėtinės, klebonijos apšildymas praėjusią žiemą kainavo \$5.500. Šią žiemą gali būti mažiau, nes sudėti nedžiantys langai daug prisideda prie šilumos išlaikymo viduje. Šk.

Aušros Vartų parapijos žinios

— Vasario 16 šioje šventovėje minėsime vasario 18, sekmadienį, 11 v. r. organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis.

— Šeštadieninė mokykla Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sukakties paminės vasario 17 d., dalyvaujant ir mokiniams bei svečiams.

— „Rūtos“ klubo nariai Vasario 16 minės atskiru pobūviu vasario 14 d., 3 v. p. p. Paskaita skaitys dr. I. Maziliauskienė. Klubu ruošiamas Užgavėnių pobūvis bus vasario 27 d. AV par. salėje. Bus meninė programa, šokiai ir vakarienė. Įėjimas — \$3.00.

— Vasario 2 d. palaidotas a. a. Jonas Stanulis, 77 m. amžiaus. Paliko liūdnias — žmoną ir dvi dukteris su šeimomis. Taip pat palaidota a. a. Kazimiera Kažukauskienė.

Vasario 16 proga yra renkami parašai

peticijai, kuri bus įteikta Kanados min. pirmininkui, JT sekretoriui ir kitoms tarpt. organizacijoms, prašant pagalbos įkalintą Viktorą Petkų išleisti į laisvę.

KLK MOTERŲ DR-JOS MONTREALIO SKYRIAUS metinis susirinkimas buvo sėkmingas, nors tam oras buvo labai nepalankus. Susirinkęs nemažas skaičius narių išklaušė seselės Olivetos paskaitą ir išrinko naują valdybą, kuri pasiskirstė pareigomis: G. Kudžienė — pirmininkė, D. Staškevičienė — vicepirmininkė, M. Malcienė — sekretorė, I. Valkienė — išdėtininkė, V. Dikaitienė ir B. Rupšienė — narės. Paskirta parama AV parapijos remonto reikalams \$100, seselėms \$50.

Vasario 25 d. šaukiamas visuotinis susirinkimas, kurio metu bus Jūratės Cipliauskaitės-Tanner paskaita ir rodomos skaidrės iš kelionių po Toliuosius Rytus.

Mūsų Draugija neteko savo garbės narės M. Motuzienės, kuri mirė palikus nuliūdusią dukterį ir jos šeimą. M. Motuzienė buvo išrinkta vicepirmininke per stegiamąjį Draugijos susirinkimą. Reiškiamė gilią užuojautą jos artimiesiems.

Nijolė Bagdžiūnienė

Metinis visuotinis „Lito“ narių susirinkimas įvyks kovo 17, šeštadienį, 4 v.p.p., Aušros Vartų parapijos salėje. Šiais metais savo kadenciją užbaigė valdyboje Algis Kličiūsis, Vincas Piečaitis ir Vytautas Z. Kudžma (mėrės), kredito komisijoje — Jonas Adomonis ir revizijos komisijoje — Kostas Toliušis. Kvietimus į susirinkimą ir apyskaitas numatoma išsiuntinėti vasario mėnesį.

„Lito“ skyrius Rosemonte nuo vasario 1 d. pirmadieniais nebedirba. Penktadienio valandos pakeistos — dirbama 12-6 v.v. Inf.

• „TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ“ metinė prenumerata nuo 1979 m. sausio 1 d. — \$14. Naujiem prenumeratoriam — \$10.

Kvietimas

Visus maloniai kviečiame į

SEZONO UŽDARYMO BAliU

1979 m. vasario 24 d., 7 val. vakaro, Aušros Vartų parapijos salėje

PROGRAMOJE: taurių bei pažymėjimų įteikimas. Otavos „RAMUNĖLĖS“, Muzikos talentai. Gera vakarienė, baras, šokiai, loterija. „PEGASUS“ orkestras.

Įėjimas — \$6, jaunimui — \$4. Valdyba

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

“LITAS”

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas	Asmenines
Taupomasis s-tas	Nekiln. turto
Pensijų planas	Čekių kredito
Term. ind. 1 m.	Investicines nuo

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.
 Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilgoius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.